Budapest, 1900. Ötödik évfolyam. 112. szám. Kedd, április 24.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Jósef-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A visszaszivott vészharang.

Budapest, április 23.

(v.) Megijedhettek valamitől azok a buzgó kezek, amelyek nemrég alig győzték félreverni a protestáns harangokat. Még nem tudni, honnan jött rájuk az ijedség; nem sokára talán kitudódik ez is. De bizonyos, hogy rájuk jött; mert nemcsak hogy abbahagyják — legalább egyelőre — a vészkonditást, hanem takarodót is fujnak. Lehet, hogy az a rendithetetlen közöny hatott rájuk, amelylyel a protestáns közvélemény az ö alarmjukat fogadta. Észre kellett ugyanis venniök, hogy mennél nagyobb zajt csaptak, annál kevésbé vette öket komolyan a protestáns világ. Szilágyi Dezsöt, Tisza Kálmánt, Hegedüs Sándort, Darányi Ignácot a magyar reformátusok szivesen ismerik el vezéreikül; ha majd ezek fujják meg a tárogatón a riadót, akkor igenis hadra kelnek a kálvinista lelkiismeretek. De ha más valaki huzza meg a vészharangot, akkor a protestáns közvélemény elöbb körülnéz, van-e csakugyan tüz, és ha nincs, a dilettáns harangozó kedvéért bizony nem bontja le a liberális hajlékról a háztetőt.

Közbejöhetett még az a körülmény is, hogy az illetéktelen riasztást illetékes lecáfolás fenyegette. Hogyan történt, mint történt, nem tudjuk, de konstatáljuk, hogy a *protestáns* vészharangozók a rückwärtsconcentrirung zordon terére léptek.

Persze, ök ebben sem öszinték. Itt is nyitva hagyják kis hátsó ajtócskáikat, amiken át kedvezőbb időben megint eléosonhat a felekezeti megfélemlités. Igy például a visszaszivó nyilatkozatban nem annyira a protestáns felekezetiességet, mint inkább a néppárttal való parallélát utasitják vissza. Azt mondják, hogy a néppárt exkluziv felekezeti jellegü. Hiszen igazuk is van. Ország-világ tudja, hogy a néppárton a katolikus felekezetnek tulhajtásai egyesülnek. De a néppárt kereken eltagadja ezt a felekezeti karaktert. Nem nevezi magát *katolikus* néppártnak, söt még *keresztény* néppártnak sem, hanem egyszerüen *néppártnak*. Mi persze tudjuk, hogy ez merö szemfényvesztés; de ök igyekeznek megóvni a tévesztő látszatot. Hát már most ha a protestáns vészharangozók szintén csupán *ennyi* öszinteséggel járnak el, ha a protestantizmust életveszélyben forgónak mondják s a protestánsokat országos tömörülésre szólitják fel, akkor teljesen mindegy, vajjon bevallják-e ezt a felekezeti jelleget, igen, vagy nem. Ha bevallják, akkor csak öszintébbek a néppártnál, de politikai alakulásuk épp olyan exkluziv s tehát éppen annyira kárhozatos. Ha nem vallják be, akkor ez is csak olyan bujkálás, mint a néppárté.

S miért forogna a protestantizmus *éppen most* életveszélyben? A takarodó nyilatkozat arra utal, hogy vannak protestáns sérelmek. Persze, hogy vannak. És persze, hogy orvosolni kell ezeket a sérelmeket. Orvosolni kell öket a protestantizmus külön érdekében, de a liberalizmusnak szélesebb körü s a nemzeti erőnek egyetemes érdekében is, mert különben megbillen a felekezeti egyensuly a protestánsok rovására s ennek kárát látja a szabadelvü ügy is, a nemzeti ügy is. Ám, ha kihagyunk minden perfidiát a játékból, akkor felmerül az a kérdés, hogy *mikor* keletkeztek ezek a protestáns sérelmek? Hát miben állanak ez utóbbiak? Abban, hogy a katolikus klérus lélekfogdosása révén tetemesen apad a protestáns hivök száma. És továbbá abban, hogy a protestánsok magas felekezeti adója elöl sokan menekülnek a felekezetnélküliség táborába. Van-e még egyéb sérelem? Ha kinpadon vallatnák a vészkonditókat, akkor se tudnának többre hivatkozni. Nos, Széll Kálmán alatt keletkeztek-e és a Széll Kálmán hibájából támadtak-e ezek a sérelmek? Nem; *ezek a bajok előreláthatók és előre is látott következményei az egyházpolitikai reformnak*. E reformok megvalósulása idején a protestáns világ számolt velük, még pedig nem mint eshetőségekkel, hanem mint elkerülhetetlen okozatokkal. S a protestantizmus mégis zárt sorokban az egyházpolitika mellett foglalt állást. Nyilván azt várta, hogy felekezeti életének nagyobb intenzitásával vagy egészen el fogja hárithatni, vagy legalább is a legcsekélyebb mértékre szoritja majd a veszteségeket. Mi az egész liberális közvéleménynyel együtt ugyanezt vártuk, söt ma is még ugyanezt reméljük. Él bennünk a remény, hogy a baj muló tünet marad, s hogy a protestáns papság mélyebbre szántás utján igyekszik majd dusabb termést biztositani magának.

De sulyt kell vetnünk arra a köztudomásu tényre, hogy mind a két sérelem ugyanilyen fokban megvolt már a Széll-kabinet előtt is, amikor még kormányrud volt azoknak a kezében, akik most a vészharang kötelébe kapaszkodnak. Egy lényeges különbség azonban mégis van a két korszak között. A *protestáns* Bánffy idejében a megüresedő püspöki székek a *gróf Majlátholknak* jutottak. Ellenben a *katholikus* Széll Kálmán idején a *gróf Csákyak* emelkednek püspöki hatalomra. Ez a különbség, amelynek lényegessége szemébe ötlik a közvéleménynek, igenis megvan a két korszak között. De tessék megkérdezni a protestáns világot, a két irányzat közül melyiket tartja végzetesebbnek a maga felekezeti érdekeire és a szabadelvü érdekekre?

Azt is beismeri a takarodó, hogy a protestáns sérelmek csekély jóakarattal kiküszöbölhetök. Mikor megindult a lázas harangozás, bezzeg másképpen beszéltek az urak. Ma már azt is elismerik nagy kegyesen, hogy hiszen Széll Kálmán tulajdonképpen liberális ember. A hajsza kezdetén erről is egészen másképp nyilatkoztak. S ma az ő egész aggodalmuk arra redukálódik, hogy Széll Kálmán talán majd nem lesz elég erös arra, hogy elnyomja a klerikális velleitásokat. Magyarán beszélve, a szabadelvü párt uj elemeinek befolyásától féltik ezek a tényezők Széll Kálmánt. Erre nézve csak arra kell megint utalnunk, hogy a Bánffy szabadelvü pártjában a feloszlott Szapáry-csoportból ugyanannyi olyan képviselő foglalt helyet, aki annak idején az egyházpolitika ellen küzdött és szavazott, mint amennyi most került a volt nemzeti párt révén a többségbe. S ha Bánffy idején mi féltettük a szabadelvüséget ama jövevényektől, akkor a Majláth-eset csattanósan bebizonyitotta ez aggodalmunknak alaposságát. Viszont a váci püspökségnek gróf Csákyval történt betöltése megmutatja, mennyire oktalan jelenleg az a félelem.

Denique, a félrevert harangok nem riasztottak meg senkit, csupán magát a harangozót. Ez a mi megjegyzésünk a pikáns takarodóra.

A budget a förendiházban.

Budapest, április 23.

Olyan különös találkozásokat látott ma a méltóságos urak háza! Bemutatkozott a legfiatalabb miniszter s annak már höfehér a feje: gróf *Széchényi* Gyula. Aztán sok melegséggel üdvözölték egymást a legfiatalabb házasok s azok már igen öreg urak: *Lobkowitz* herceg és *Jókai* Mór. Az egyetlen ember, aki már régi ember s mégis üdvözölni kellett: *Wlassics* Gyula. S az egyetlen régi ember, az igazán fiatal. A fiatalok ellenben mind öregek.

Gyülekezés közben ezek a kedves, pikáns üdvözlések foglalták le a közönség figyelmét. A karzatról mosolyogva néztek le a völgybe s a tekintetek szinte beszéltek:

— Oh be érdekes... Jókai gratulál Lobkowitznak és Lobkowitz Jókainak. Mihez? A bátorsághoz? A boldogsághoz? Vagy a második ifjusághoz? Hát annyi bizonyos, hogy ezek a fiatal házasok már megcsinálták a maguk költségvetését s aligha érdeklődnek különösebben az állam költségvetése iránt . . .

Igaz, hogy a többi méltóságos ur se égett az érdeklődés lázától. Nem is jöttek el valami sokan. Pedig hát nem minden förend fiatal házas. A völgy alig-alig telt meg s a budget-vita még az előzetes hiresztelések dacára sem akart kiszélesedni. Söt még akkora sem volt, mint más esztendőkben. A Zichy Nándor beszédei — pedig akad egy-kettő minden évben — ezuttal elmaradtak, az öreg vezér el se jött az ülésbe. S az általános vita mindössze öt szónokot hozott, abból is *Császka* érsek volt az egyik, aki csak röviden tette meg szokásos tiltakozását a katolikus egyetem dolgában. Az igazi vitát gróf *Széchenyi* Imre, báró *Solymossy* Ödön, gróf *Zselénszky* Róbert és gróf *Majláth* József csinálták, akik legkivált a kereskedelmi és gazdasági kérdéseket bolygatták. Legérdekesebb és legtartalmasabb a gróf Széchenyi Imre beszéde volt, mely a kereskedelmi nevelés gondolatának kapcsán szerencsésen hivatkozott Anglia példájára, ahol az örökjog rendelkezéseivel is rászoritják az ifjuságot, hogy munkára nevelkedjék s a maga kenyerén is meg tudjon élni. Nem volt érdektelen az a fejtegetése sem, mely a parasztbirtok szétomlásának s a magyar faj szaporodásának kérdéseivel foglalkozott. S amit végül az erős társadalmi élet megteremtésének szükségéről mondott, az is tetszett a förendü hallgatóságnak. Már a többi szónoknak kevesebb jutott a figyelemből s legföllebb a gróf Zselénszky reakcionárius és agrárius beszéde során mutatkozott a szabadelvü sorokban erős és igazolt visszatetszés.

Egyébként az általános vitának elég hamar vége volt s miután a három szakminiszter: *Lukács* László, *Hegedüs* Sándor és *Darányi* Ignác röviden megfelelt a szónokoknak, a förendiház általánosságban már meg is szavazta a költségvetést.

A részletes vita voltaképpen két beszédre szoritkozott. *Korányi* Frigyes, a tudós tanár, mondott a tüdővész ellen való védekezésről hatalmas beszédet s erre *Széll* Kálmán miniszterelnök válaszolt azzal az előzékenységgel, melyet ugyanebben a kérdésben már a törvényhozás másik Háza előtt is mutatott. S ezzel a részletes vita

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

be is fejeződött, a főrendiház a költségvetés egyéb tételeit minden vita nélkül tette magáévá. A budgettel kapcsolatos jelentéseket és magát a budgettörvényt is szintén vita nélkül fogadták el a főrendek.

Négy óra előtt az ülés már be is végződött.

A főrendiház ülése április 23-ikán.

— Kezdete délelőtt 11 órakor. —

Elnök: báró Vay Béla.

Jegyző: báró Rudnyánszky József, Gyulay Pál.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, gróf *Széchényi* Gyula, *Wlassics* Gyula, *Hegedüs* Sándor, *Lukács* László, *Darányi* Ignác.

(Elhunyt főrendek.)

Elnök jelenti, hogy a főrendiház két érdemes tagja: *Barcsay* József élethossziglan kinevezett tag és *Luczenbacher* Pál szintén élethossziglan kinevezett tag, aki a főrendiház ujjászervezésétől kezdve 1895-ig tevékenyen vett részt a főrendiház törvényhozói működésében, elhunytak. Inditványozza, hogy halálukról jegyzőkönyvileg emlékezzenek meg s erről az elhunytak családjait értesitsék.

Helyeslőleg vették tudomásul.

(Választások.)

Az irományok előterjesztése s fölolvasása után megválasztották a kvótabizottság tagjaiul *Szmrecsányi* Pál püspököt, *Lukács* Antalt, báró *Harkányi* Frigyest, őrgróf *Pallavicini* Edét és gróf *Dessewffy* Aurélt.

A Magyarország és Horvát-Szlavonországok között a pénzügyi egyezmény ujból leendő megállapitására kiküldött országos bizottság tagjává megválasztották dr. *Wekerle* Sándort.

(Jelentések.)

Felolvasták ezután az állandó igazoló bizottság jelentését, mely szerint *Barcsay* József és *Luczenbacher* Pál elhunyt főrendiházi tagokat törölték a főrendek jegyzékéből; ellenben gróf *Széchenyi* Dénes, Péter, István, gróf *Nemes* János, Albert és gróf *Almássy* Imre örökös főrendiházi tagságát vagyoni képesitésük alapján elismerik, őket a főrendek jegyzékébe beiktatták s ezért a királyi meghivó-levelek szorgalmazását javasolják.

Tudomásul vették.

(Vasutasok adója.)

A főrendiház ezután minden vita nélkül ugy általánosságban, mint részleteiben elfogadta az 1893. évi IV. törvénycikk némely kiegészitéséről szóló törvényjavaslatot.

(A budget.)

Elnök: Következik az 1900-ik évi költségvetési előirányzat tárgyalása.

Császka György: A budapesti katolikus egyetem katolikus jellegének fenntartása érdekében teszi meg szokásos észrevételeit. A költségvetést elfogadja, de ebből a budapesti egyetem katolikus jellegének fenntartását illetőleg semmiféle következtetést vonni nem enged.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelenti, hogy teljes készséggel elismeri, hogy a katolikus alapnak a költségvetésbe való lölvétele nem precudikál az alap jogi természetének. Ez a kérdés különben már régi keletü, ötször már volt alkalma kijelenteni, hogy az 1898. évi XIX. törvénycikk első szakasza értelmében a budapesti egyetem a közoktatásügyi miniszter fennhatósága alá rendelt állami intézmény. Kéri ezen nyilatkozatának tudomásul vételét. (Helyeslés.)

Gróf **Széchenyi** Imre a hazai ipar kérdésénél szólal föl. Sajnálja, hogy nálunk a legprimitivebb iparcikkek előállitásához nincs meg a kellő munkásanyag, igy pl. kézelőt, gallért készitteni nem tudnak. A nevelési módszerünk ferdeségeiről szól. Helytelenniti, hogy az egyetemi ifjuság nagy része olyan nevelésben részesül, hogy a komoly munkát nem akarja szabad idejében gyakorolni, továbbá, hogy a jogi pálya tul van zsufolva, mig a többi fakultás hallgatóinak száma folyton apad. Meg van adva a mód arra, hogy a szülők gyermekeiket más pályára is kiképeztethessék. Van sok olyan pálya, ahol a megélhetési mód igen szépen biztositva van. Mi az oka ennek? Mi büszkék, rátartósak és indolensek vagyunk. S ha Napoleon azt mondta, hogy minden francia születésekor magával hozza a marsall-botot, akkor mi is elmondhatjuk magunkról, hogy minden magyar magával hozza a csibukszárat. A nevelés ferdeségein kell segiteni alapos reform által. Erre vonatkozólag hivatkozik az angol nevelésre, melyet mi is követhetnénk. Angliában a családapa sokkal nagyobb hatalommal bir, amennyiben tetszése szerint rendelkezhetik vagyonával s gyermekeire saját belátása szerint hagyhatja vagyonát. Ilyképp a gazdag ember fia nem irtózik az ipari- és kereskedelmi pályától, mert az utolsó pillanatig nem tudja, hogy atyja mennyi vagyont hagy rá. Mögötte van tehát a kényszer szüksége. Miért ne lehetne nálunk is az örökösödési törvényt ily módon rekonstruálni? Ennek semmi sem áll utjában. Fejtegeti ezután a nálunk divó helytelen szokást és a törvénynek könnyü kijátszását. Attér ezután a paraszt-birtokok kérdésére s ezzel kapcsolatosan a kivándorlásra. A kivándorlások megszüntetése érdekében meg kell szüntetni a kisbirtokok szétparcellázását. Nem helyesli azt a kicsinyló fogadtatást, melyben az agráriusok Beksics könyvét részesitették. Nézete szerint erre a müre nagyobb sulyt kellett volna helyezni, mert abban igen sok alapigazság van. Ezzel kapcsolatban ismerteti a két év előtt e kérdésben elmondott beszédét, amely szerint a kisbirtokok terjeszkedését ugy lehet elősegiteni, ha a kormány elősegiti a hitbizományok egy részének eladását s azt mint tőke-fidei kommisszumot csatolná az ingatlan fidei kommisszumhoz. Ily módon a népszaporodás is nagyobb mértékben előmozditatnék, mert a mostani viszonyok közt sok család vagy nem kiván gyermeket, vagy megelégszik egygyel-kettővel. Statisztikai adatok szerint Franciaországban legkisebb a szaporodás. Angliában a 14%-kal szemben 2·4%. Ennek oka leginkább a vagyoni és társadalmi minél feljebb való kapaszkodásban keresendő. Ez az őrült szokás már nálunk is kezd lábrakapni. Sokan hogy ne daraboljak fel vagyonukat, megcsonkitják gyermekeik számát. Azért azt látjuk, hogy a munkásosztály a legszaporább. Miért? Mert annak nem kell félnie birtokának szétdarabolásától. Ez a magyarság szupremáciájának kérdése. Ez előtte, s reméli, hogy a többi főrendek előtt is, suprema lex. Olyan társadalmat akar Magyarországon, mint amilyen Angliában van, akkor Magyarország a második ezredévben megállja helyét. A költségvetést elfogadja.

Báró **Solymossy** Ödön: A véderőt fejleszteni kell a haza érdekében. Az iskola-épités ugy a városokban, mint a falvakban nagyon diszes, tehát nagyon költséges. Ez pedig első sorban a szülők vállait nyomja. Felhivja a kormány figyelmét arra is, hogy az állami, felekezeti és községi iskolában nagyobb sulyt kell fektetni a vallásos, erkölcsös nevelésre, mert sajnos, az utóbbi időben nagyon aláhanyatlott ez. A kormánynak az egyházi főhatóságokkal karöltve mindent el kell követni e téren a kellő eredmény elérésére.

Gróf **Zselénszky** Róbert: Örömmel látja, hogy oly miniszterelnök áll az ügyek élén most, aki nem hatalmi, hanem az ország érdekeire van figyelemmel. Az őrlési kedvezmény megszünt, ami nagy óhajtása volt a magyar termelőknek. Ha a külföldről behozott buzából készült lisztet a magyar malmok ugy szállitanák külföldre, mint külföldi buzából készült lisztet, az nem volna baj, de a budapesti malmok mindig mint magyar lisztet szállitották a külföldre. Igy a magyar liszt jó hirnevét tönkretették a külföldön, de egyszersmind itthon leszállitották a buza árát a nagymennyiségü buzabehozatallal. Kéri a kereskedelmi minisztert, hogy a malmok panaszai fölött, melyek az őrlési kedvezmény megszüntetése folytán fokozódtak, térjen napirendre s ha a malmoknak ad szállitási kedvezményt, azt az összes magyar malmoknak adja meg. A borhamisitók szigoru üldözését kéri. Mert a hamisitott borok miatt nem lehet eladni a valódi bort. Ajánlja a földmivelésügyi miniszter figyelmébe a kötelező pincevizsgálatot, mert ezzel lehet legjobban elejét venni a borhamisitásoknak. A konyakgyártásra is felhivja a miniszter figyelmét, mert a mai konyak többnyire hamis. A szeszgyártási törvényt nemrég módositották ugy, amint azt a gazdák kivánták. Most ujból revizió alatt áll a szeszgyártási törvény s itt a pénzügyminiszter figyelmébe ajánlja az általa a szaktanácskozmányon elmondottakat. A gabonatőzsde üzelmeire felhivja a miniszter figyelmét. Különösen a fedezetlen határidőüzletet tartja károsnak, de mások is osztják a nézetét. Csak magyar gabona legyen szállitható, a fedezetlen határidőüzlet lebonyolitására. A differenciákon alapuló határidőüzlet határozottan eltörültessék. A reménybeli termést csak oly mértékben legyen szabad eladnia a gazdának, mely birtokával arányban áll. A költségvetést elfogadja.

Gróf **Majláth** József: A kivándorlással foglalkozik. A kivándorlás állami érdekek szempontjából igen káros. Sokszor halljuk azt, hogy az Amerikába való kivándorlásnak nagy anyagi előnye van, mert sok pénz kerül Amerikából Magyarországra. Ez igaz, de a kérdésnek rossz és jó oldalát egyszerre kell mérlegelni. Ha a kivándorlás továbbra is igy fog tartani, depopuláció áll be egyes vidékeken. Egy-egy községből 20—30—40 ember vándorol ki. Nem áll az, hogy a latifundiumok, kötött birtokok szomszédságából vándorolnak ki legtöbben munkahiány miatt, mert valóságos kár az, a mi az embereket kivándorlásra kényszeriti Amerikába. Egy pár módot ajánl a kivándorlás csökkentésére vagy teljes megszüntetésére. A közigazgatási közegek eljárásai nem elegendők, mint az eddigi tapasztalatok igazolják. Nem kell gátolni a kivándorlást, hadd menjenek ki Amerikába. A konzuli kart szaporitani kellene s ez azután foglalkozzék többet a kivándorlottakkal, világositsa fel őket s vértezze föl a pánszláv agitáció ellen. Igy azután nem veszitjük el a haza polgárait. A bevandorlást, különösen a felvidéken, mindenféleképp meg kell gátolni. Szigoritani kell a bevándorlási fellételeket. A kivándorlás könnyitésével és a bevándorlás nehezitésével kapcsolatban oda is kell hatni, hogy idegenben lakó véreinket itthon telepitsük le. Reméli, hogy az a miniszter, akinek bátorsága volt a telepitési kérdést előhozni, nem fog visszariadni a kérdés megoldásától. A telepitésnél a legnagyobb óvatosság szükséges. A szövetkezeti ügyet is szóvá teszi. A központi hitelszövetkezet megkezdte működését, örömmel tapasztalja annak fejlődését, de kénytelen ama aggodalmának adni kifejezést, hogy a centralisztikus, bürokratikus szervezet megől minden törekvést. Vidéki központokat kell alakitani, decentralizálni kell. A decentralizált szervezet Németországban nagyon bevált. Bizalommal viseltetik a kormány iránt s a költségvetést elfogadja.

Az **elnök** a vitát bezárja.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a vita azon felszólalásaira reflektál, melyek ipari és kereskedelmi kérdésekre vonatkoztak. Igen hatásosaknak mondja az itt felhangzott fejtegetéseket és örömmel látja, hogy a kormánynak az iparfejlesztésre irányuló törekvése itt is támogatásra talál. Ő neki bizonyos tekintetben korlátolt téren kell mozognia, mert az ország még mindig első sorban mezőgazdasági állam. Az iparfejlesztést egészséges mederbe kell irányitani és ezért összhangba kell hozni az ország mezőgazdasági érdekeivel.

Az ő rendszere, melyet követ, az, hogy az iparfejlesztést ne a spekulációnak engedje át, hanem a képzettségnek. Megnyugvással mondhatja, hogy nem mesterségesen fejleszti az ipart, hanem természetszerü fejlődésbe irányitja azt és felelőssége tudatában csak oly gyárak létesitésére foly be, melyek az illető viszonyainak megfelelnek. Az eddig alapitott gyáraknak csak egynegyede létesült részvénytársasági alapon, legnagyobbrészt belföldi tőkével, a többi mind magánvállalkozás érvényesülését. Hogy kellő számban magyar munkások képeztessenek ki az egyes iparágakban, mindez intézkedés megtörtént a gyárosokkal szemben. És örömmel látja, hogy a magyar munkások oly szorgalmat és érzéket tanusitanak, hogy maguk a gyárosok, kik előbb aggodalommal voltak, most a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak a magyar munkások tanulékonyságáról. Az ut meg van nyitva az ipar egészséges fejlődéséhez, visszaeséstől már nem kell tartani, de a fokozottabb fejlődés elérésére mindig óvatossággal kell eljárni, hogy az ország mezőgazdasági érdekeivel ne jussunk összeütközésbe. A gróf Zselénszky Róbert által felhozott fontos kérdések közül már több el van intézve. Ilyen az őrlési forgalom megszüntetése. Kéri a Házat, tekintse ezt a kérdést elintézettnek és várja be az uj intézkedés hatását. Nem csinál belőle titkot, hogy ő maga károsnak tartja, de a törvénynek aláveti magát. A nagy malmoknak határozottan kára van ebből, pedig ezek nagy gazdasági tényezőt képeztek. Kötelességének fogja tartani, hogy a malmok fejlődése érdekében minden tőle telhetőt megtegyen. Örömmel tölti el, hogy Zselénszky nem tesz különbséget vidéki és fővárosi malmok között. A malmok most az export-üzletre vetik magukat sok szerencsével. Zselénszky téved abban, ha azt hiszi, hogy mi zárt területet maradunk. Statisztikai adatokkal bizonyitja ennek ellenkezőjét. Nekünk nagy érdekünk, hogy résztvegyünk a nemzetközi forgalomban és ezért azon tényezőknek, kik ezt elősegitik, nem szabad akadályokat az utjukba gördíteni. A tőzsde kérdésére nem akar rátérni, mert ezt általános frázisokkal nem lehet eldönteni. Respektálja a börze autonómiáját egyfelől, másfelől tanulmányozva a kérdés minden fázisát, arra a meggyőződésre jut, hogy nem jó nagyon sietni a börze reformjával. Az incidentaliter előforduló visszaéléseknek és veszedelmeknek azonnal utját kell vágni. Kéri a költségvetés elfogadását. (Helyeslés.)

Lukács László pénzügyminiszter: Majláth József grófnak az országos hitelszövetkezetről mondott szavaira reflektál. Védelmébe veszi a szövetkezetet azon váddal szemben, hogy a vezetése bürokratikus és centralisztikus volna és kijelenti, hogy a szövetkezetnek oly tág autonómiája van, hogy a kormány nem gyakorolhat az intézet vezetésére befolyást, de nem is akar gyakorolni. Amennyiben a törvény neki valamely ingerenciát enged, szintén azon lesz, hogy esetleges hibákat megszüntessen. A szeszadóra vonatkozólag tett megjegyzése, hogy a kormány ellenséges indulattal volt a mezőgazdasági szeszgyárakkal szemben, utal számos tényre, melyek azt bizonyitják, hogy a kormány sok tekintetben előnyben részesitette a szeszipart és az igy támadt előnyök nemcsak az ipari, hanem a mezőgazdasági szeszgyártásnak is előnyére váltak.

Ilyen intézkedés az, hogy ezentul nemcsak 8, hanem 12 hónapon keresztül lehet szeszt gyártani, ilyen a szeszadó-pótlékra vonatkozó intézkedés, továbbá a szeszkontingensre vonatkozó törvény. A kormány a mezőgazdasági szeszgyarak istápolásában elment a legszélsőbb határig. Ujonnan keletkező szeszgyárak közül csak a mezőgazdasági szeszgyárak kaphatnak kontingenst. A rendelkezésre álló kontingensből a legnagyobb részt mezőgazdasági szeszgyárak kapják. Az ipari szeszgyártást nem lehet elsorolni, ez nem volna sem ipari, sem mezőgazdasági, sem pénzügyi érdek, de már csak azért sem lehet ezt eltörölni, mert a mezőgazdasági szeszgyárak nem volnának képesek az egesz kontingenst előállitani. De a városok érdeke és a munkásviszonyok sem engedik meg az ipari szeszgyárak eltörlését. Ez nemcsak pénzügyi, hanem közgazdasági érdek is. Kéri a költségvetés elfogadását. (Helyeslés.)

Gróf **Zselénszky** Róbert félreértett szavait magyarázza.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: A borhamisitás elleni akcióban tárgyilagosan fogunk eljárni. Addig csapni lármát, mig az illető kereskedő elitélve nincsen, nem helyes. Majláth a szociális kérdésekre utalt. Sok dolog fog másképp alakulni Magyarországon, ha a birtokos osztály elősegiti a néphez való közeledését. Ami a bevándorlást illeti, azt már tanulmány tárgyává tétette a belügyminiszter, aki bizonyára fog módot találni a kérdés megoldására. A kivándorlást is figyelmében részesiti. A kereskedelmi miniszterium részéről kiküldött férfi a helyszinén fogja tanulmányozni a kérdést. A telepités kérdésében kevés hangot kivéve, egyetértés jött létre, mely benyujtandó törvényjavaslatában le lesz fektetve. A főmerült vámpolitikai kérdésekre nézve megjegyzi, hogy ma még nem mérlegelhető a kérdések hordereje. Mi gazdasági szempontból egy nagy küzdelem előtt állunk, ez teszi szükségessé, hogy az összes gazdasági tényezők összeforva, együttesen hassanak közre a létkérdésben folytatandó küzdelemben, mert széjjelválva ártalmassá válhatnának. (Helyeslés.)

Az **elnök** föltészi a kérdést.

A Ház egyhangulag fogadta el a költségvetést, mire az elnök az ülést öt percre felfüggesztette.

(A részletes vita.)

A belügyi tárcánál a közegészségügyi tételnél felszólal

Korányi Frigyes egyetemi tanár: A közegészségügygyel foglalkozik. Reasszumálja a képviselőházban e tárgyban elhangzott beszédeket. Sehol sincs oly kedvező születési szám, mint Magyarországon, de gondoskodni kell, hogy a nagy gyermekhalandóságot csökkentsük. Magyarországon sok a gyermek, de kevés az érett ember. A 20—50 éves emberek elhalását nagyrészt a tüdővész okozza. 1892—1900-ig 442.980 egyén halt meg tüdővészben. A mult évben meghalt 64.558 egyén tüdővészben, de figyelembe kell venni e mellett azt, hogy körülbelül 100.000 halálesetben nincs kitüntetve a halál oka a statisztikai évkönyvekben, ami szintén csak azt igazolja, hogy Magyarországon a halottkémlési rendszer nem teljesen szervezett. A tüdővészben elhaltak közt 1/6 rész a 20—50 éves egyének sorából került ki. Ez a veszteség nem egyszeri, hanem állandóan ismétlődő. Figyelmébe ajánlja a minisztternek a tüdővész elleni védekezést. Hogy ez sikeres lehet, mutatja Oroszország esete. Ott ugyanis 1881—1889-ig 180.000 emberrel több egyén halt meg tüdővészben, mint 1889—1897-ig. Ez az örvendetes haladás tehát igazolja, hogy a tüdővész ellen sikeresen lehet védekezni. Megdöbbenve tapasztalta, hogy a fegyházakban a fegyencek tulnyomó része tüdővészes. A tüdővészt tehát nagyban terjesztik a kiszabadult fegyencek. A kormány ma már nagyban foglalkozik a tüdővész elleni védekezéssel. Egyesület is alakult e célra, 500,000 koronán felül gyült már össze az egyesület céljaira, ezenkivül a főváros 20,000 négyszögöl területet engedett át. De itt nem szabad megállni, hanem a kormánynak a társadalommal karöltve kell az eszközöket előteremteni a tüdővész pusztításának folytonos csökkentésére. Felhozza az orvosnövendékek folytonos apadását, aminek eredménye természetesen az orvosok számának csökkenése lesz. Ezen is segiteni kell. A tételt elfogadja.

Széll Kálmán belügyminiszter köszönettel nyugtázza Korányi elismerését; amiket az ország közegészségügyi állapotáról mondott, azt szóló is nagyon komolyan megfontolandónak tartja. Végzetes, megdöbbentő, hogy Magyarországon, hol oly nagy szükség van a munkáscmberre, annyi ember belehal a tüdővészbe. Ez ellen védekezni kell! Ezt jól mondja Korányi, de a védekezés oly komplikált, hogy az a legalaposabb gondozást követeli. Kioktatás, intézkedés, szanatóriumok épitése is mind folyamatban van. Kivánatosnak tartja, hogy a társadalom is közreműködjék ebben a munkában. A kormány a maga részéről a kérdés nagy fontosságát felismerte és mindent megtesz a védelem érdekében. Kéri a költségvetés elfogadását.

A Ház a többi tárcát minden vita nélkül elfogadta.

A költségvetési törvény elfogadása s a költségvetéssel kapcsolatos miniszteri jelentések tudomásul vétele után az ülés jegyzőkönyve hitelesittetett. Az ülés háromnegyed 4 után ért véget.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután volt a husvéti szünetek után az első minisztertanács, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett.

Tisztelgések a belügyminisztériumban. *Jakabffy* Imre volt államtitkárt bucsuztatták, *Széll* Ignác államtitkárt pedig kitüntetése alkalmából üdvözölték ma délelőtt a belügyminisztérium főtisztviselői. Először *Jakabffy* Imrénél jelentek meg a tisztelgők, akiknek sorában voltak *Bezerédj* Viktor, *Fascho-Mois* Sándor, *Chyzer* Kornél, *Simonsich* Béla, *Vajda* Ottó és *Sélley* Sándor miniszteri tanácsosok; *Forray* Ferenc, *Kaffka* László, *Horváth* Emil, *Madarász* Elemér és *Némethy* Károly miniszteri osztálytanácsosok. A küldöttség nevében *Bezerédj* Viktor bucsuzott el a távozó államtitkártól, aki meghatott hangon köszönte meg a tiszti karnak iránta tanusitott szeretetét és becsülését. Azután *Széll* Ignác államtitkárnál tisztelgett a küldöttség, hogy őt a Lipót-rend középkeresztjével történt kitüntetése alkalmából üdvözölje. Itt is *Bezerédj* Viktor miniszteri tanácsos volt a szónok, aki az egész minisztérium szerencsekivánatait fejezte ki. Az államtitkár szives hangon köszönte meg az üdvözlést. Másfél évtized óta folytatott közös müködés révén, ugymond, szorosan egybeforrtnak érzi magát a minisztériummal, mert bár nem itt kezdte meg közpályáját, jó lélekkel elmondhatja, hogy e minisztériumnak szentelte ereje javarészét. Végül kifejezte azt a reményét, hogy nyilvános müködésének hátralévő részét itt fogja eltölteni. Az államtitkár éltetésével ért véget a tisztelgés.

Kérvények a Ház előtt. Huszonhét törvényhatósági, vármegyei és városi fölterjesztést fog a képviselőház elnöke, mint értesülünk, a holnapi ülésen bemutatni. Eme föliratokban: Ung- és Hunyadmegyék, Székesfehérvár és Hódmezővásárhely városok a filloxéra által elpusztitott szőlők ujratelepitése céljából további kedvezmények adását; Torontál és Hunyadmegyék és Székesfehérvár, Temesvár és Kolozsvár városok a boritaladó leszallitását; Gömör és Sárosmegyék, Székesfehérvár és Marosvásárhely városok az olasz bor vámjának fölemelését, Sopron város a boritaladó leszallitását és az olasz bor vámjának fölemelését; Jász-Nagykun-Szolnok- és Maramarosmegyék és Debrecen város a biztositó intézeteknek a tüzoltói kiadásokhoz való hozzájárulását, Máramaros- és Aradmegyék a közegészségügy államositását, Ung- és Sárosmegyék a pálinkaivás korlátozását, Debrecen az állami teendők ellátása fejében a városoknak kárpótlás adását, Pozsony és Makó az állami alkalmazottaknak községi adó fizetésére való kötelezését kérik, végül pedig Debrecen a duna-oderai csatorna kiépitése és Győrvármegye a rábaszabályozási kölcsönök dolgában fordul a képviselőházhoz.

Még egyszer a „Válasz." Ezen a cimen a *Magyar Szó* ma esti számában valóságos förmedvényt ir *Vészi* József, országgyülési képviselő, a *Budapesti Napló* főszerkesztője ellen. *Vészi* József ma lovagias felelősségre vonatta ugy a cikk szerzőjét, mint a *Magyar Szó* felelős szerkesztőjét. A dolognak ebben a stádiumában, amig a lovagias eljárás be nem fejeződött, nincs több szavunk. Két nyilatkozat is van az idézett lap ma esti számában. Ezekre vonatkozólag *Vészi* József a következő sorokat teszi közzé:

A *Magyar Szó* két munkatársa, *Kóbor* Tamás és *Kende* Zsigmond urak, a lapjukban nyilatkozatot tesznek közzé egy tisztán magántermészetü beszélgetésről, mely köztük és köztem tegnapelőtt délben, amikor velük az utcán véletlenül találkoztam, az ujságaink közt történt összeütközésről folyt. Privát beszélgetéseket a fórumra vinni: ezt a divatot valamikor meg akarták honositani Magyarországon, de sikere nem volt ennek a vállalkozásnak. Ha követni akarnám az urakat ezen az uton s a nyilvánosság elé vinnék egyet s mást azokból, amiket ők nekem mondtak el, a közönség nagyon épületes dolgokat tudna meg annak a társaságnak belső szervezetéről és szerkezetéről. De én erre az ösvényre nem lépek rá. Gorombaságokra lehet gorombaságokkal felelni, de indiskréciókra indiskréciókkal nem. Igy tehát pusztán azt az egy megjegyzést teszem egyelőre, hogy én ezeknek az uraknak semmit sem igértem. Egyiküknek a szavai azt a benyomást igyekeztek bennem ébresztcni, hogy báró *Bánffy* Dezső ur előzetesen nem tudott az ellenem oktalanul intézett támadásról; a másik ur ugy érvelgetett, hogy nyilatkozataiból a lap *munkatársainak* szándékára és magatartására nézve módosultak a nézeteim. A felvilágositások után annyit mondtam, hogy talán lelek majd formát a hallottak honorálására. Az *ő bizalmas* tájékoztatásukra ez volt az én *bizalmas* feleletem. Amit még a dolog folytatásáról el kellene mondanom, arra nézve egy *tett* fekszik a közönség előtt: az én vasárnapi vezércikkem.

A köztünk felmerült ügy mostani stádiumában több szó nem eshetik erről a dologról, legalább innen az én részemről nem. E tényállásból mindenki megláthatja, mennyiben maradtak a nyilatkozó urak összhangban a helyes társadalmi felfogással és az igazsággal.

Budapest, 1900. április 23.

Vészi József.

Lánczy Leó beszámolója.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Miskolc, április 23.

Tegnap érkezett körünkbe városunk egyik országgyülési képviselője, *Lánczy* Leó. A képviselőt az indóháznál a párt elnöksége fogadta. Délben pedig *Kun* Kálmán nyugalmazott törvényszéki biró házánál diszebéd volt a képviselő tiszteletére. Este a miskolci szabadelvüpárt rendezett társasvacsorát. Az asztalfőn a szabadelvüpárt elnöke, *Lichtenstein* József ült, aki kifejtette, hogy a párt legutóbbi együttléte óta nevezetes események történtek, melyek között a legfontosab az, hogy a törvényhozás visszanyerte aktiv munkaképességét.

A kormány — igy végezte beszédét — áll erősen a 67-es alapon és a szabadelvüség kérdésében a kormányelnök ujabb nyilatkozatai szerint is a liberalizmust óhajtja követni. Nincs tehát semmi okunk, hogy a szabadelvü párt ne követhesse nyugodtan a mai kormányelnök politikáját. És mivel ezt az irányt követi és támogatja Lánczy Leó képviselő is, üdvözli és élteti őt a párt nevében.

(A politikai helyzetről.)

Lánczy Leó erre óriási hatás között nagyérdekü politikai nyilatkozatot tett a helyzetről. Kifejtette, hogy a mult évi erős politikai harcokból előállott alakulattal szemben megfigyelő állást foglalt el, bár soha sem volt s nem lehetett bizalmatlan az ui kormány iránt, mert a szabadelvü párt vezetését oly férfiu vette át, akit politikai multja és nagy államférfiui képessége erre praedestinált és ezek képezték alapját azon bizalomnak, melylyel a kormányelnököt az ország fogadta. Ha voltak aggályok a miniszterelnök határozott szabadelvüsége, jobban mondva, az antiliberális törekvések leküzdésére irányuló erélye ellen, ugy ezek nem is voltak indokoltak, de különben is határozottan eloszlatta ezeket a kormányölnöknek március 14-én tartott nagyszabásu beszéde, amely az ország egész szabadelvü közönségét meggyőzhette arról, hogy Széll Kálmán hivatott őre a magyar liberálizmus érdekeinek és hogy semmi oly fegyverbarátságot nem fog elfogadni, amely ettől az iránytól eltántoritani törekednék.

Ezután azokat a feladatokat fejtegette, melyek teljesitésére Széll Kálmán miniszter a kormány alakitásakor vállalkozott. Nevezetesen hogy a pártközi viszonyokat és a feldult társadalmi békét nyugodt mederbe terelje, amelynek eredményéül rendes parlamenti viszonyok keletkezhettek, amelyek megadták a nemzetnek azon erőlcsi alapot, amelyből tömöritve sikeresen megküzdhetett az osztrák viszonyok által előidézett alkotmányválsággal és Ausztriával való gazdasági viszonyainak rendezésével, hogy igy előkészithesse a talajt arra, hogy hazánk belügyi és gazdasági regenerációja érdekében nagyszabásu reformakciót indithasson meg. Bővebben fejtegeti azután, hogy a jelzett hármas irányban mily sikereket ért el Széll Kálmán, és noha az eredmények nem mindenben valósithatják meg eszményeinket, ezért nem a kormányt okolhatjuk, hanem azon viszonyokat, melyek a kormány hatalmi körén kivül esnek: tehát első sorban az osztrák jelenségeket és a gazdasági bajokat, melyek jórészt az európai és tengerentuli gazdasági események folyományai.

A jövő feladatok tekintetében a kormány helyzete szintén nem könnyü és a vezető államférfiunak nagy tapintatára és bölcseségére lesz szükség, hogy ezekkel szemben is az ország érdekeit megvédhesse. Számolnunk kell bizonyos osztrák eshetőségekkel, melyek nehéz alkotmányjogi feladatok megoldását fogják az országra háritani. Ha az osztrák viszonyok oda fejlődnének, hogy egy abszolutisztikus kisérlet ideje elérkezett, ez, tagadhatatlan, mélyen belevág saját alkotmányos rendszerünkbe, éppen az 1867: XII. t.-c. szelleme és betüje szerint.

Jelezte ezután, hogy előreveti árnyékát két nagyfontosságu kérdés, melyek szintén alkalmasak a pártküzdelmek élesztésére és a szenvedélyek felzaklatására. Sokat rebesgetnek a katonai létszám felemeléséről, indokolva ezt nagyfontosságu nemzetközi érdekekkel, melyek állitólagos hátterét képezik királyunk berlini utjának is. Hogy mennyiben valók ezek, mennyiben mesterségesen konstruáltak, azt e pillanatban nehéz megállapitani, de bizonyos, hogy ha e kérdés felmerül, ugy az ország államháztartását és kulturális érdekeit mélyen érintő kérdésekkel fogunk szemben állani. A másik kérdés, mely a közeljövő politikáját uralni fogja, az osztrák-magyar autonóm vámtarifa megállapitása és külföldi kereskedelmi szerződéseink megkötése. Szóló nem tartja áthidalhatatlanoknak azon érdekellentéteket, melyek Ausztria és hazánk között ebben a kérdésben tagadhatatlanul fennállanak. Ha Ausztria belemegy abba, hogy mezőgazdasági termelésünket az egész vonalon — beleértve állattenyésztésünket is — hathatósan meg kell védeni és számukra az osztrák piacot biztositani kell, akkor részünkről nem támaszthatnánk nehézségeket az osztrák iparnak a külföldi gyártmányokkal szemben való megvédésénél, még pedig két okból: először, mert ezáltal legnagyobb fogyasztónkat és vevőnket fogyasztási és vételi képességében erősitjük, ami csak előnyünkre válhatik, tekintve, hogy szükségszerü fogyasztói a mi termelésünknek és másodszor azért, mert hátraszoritva a külföldi gyártmányokat, egyuttal talajt és alapot teremtünk saját honi iparunk alapitására és fejlesztésére, noha szóló maga sem hunyhat szemet azon nehézségek előtt, melyek a fejlettebb osztrák iparviszonyok mellett még igy is fennállanak. Mindezen kérdések sokkal bonyodalmasabbnak tüntetik fel a politikai helyzetet, mint azt az országnak nyugodt, apatikus s fatalisztikus képe sejtetni engedné. De éppen mert bonyodalmasak, itt találja meg a miniszterelnök államférfiui képességében a garanciákat azoknak megoldására és bizik abban, hogy Széll Kálmán demokratikus és szabadelvü irányban fogja vezetni az ország politikáját és ezen jelszó alatt fogja a nemzet bizalmát ujból kérni. Ezért támogatja a kormányt és tudja, hogy a párt tagjai ezt helyeslik. Nem tagadja, hogy ebbe egy darab lokális érdek belejátszik, mert azt tapasztalja, hogy nemcsak a kormányelnök, hanem a szakminiszterek is meleg érdeklődést tanusitanak azon sőnyegen levő fontos helyi kérdések iránt, melyek Miskolc vezető tényezőit és lakosságát foglalkoztatják.

*

Lánczy Leó tartalmas szép beszéde nagy hatást keltett.

Szabó Gyula királyi tanácsos, társelnök hivatkozva azokra az eredményekre, melyeket a Széll-kormány a parlamenti béke korszakában elért és a miniszterelnök ujabb nyilatkozatára javasolja, hogy a párt fejezze ki bizalmát a Széll-kormány iránt és a miniszterelnök erről táviratilag értesitessék. Az inditványt *egyhangulag* és nagy lelkesedéssel *elfogadták*.

Soltész-Nagy Kálmán polgármester üdvözölte Lánczy Leót, aki nemcsak politikai müködésével vivta ki a párt tiszteletét, de a városnak is számos bajaiban mindig buzgó szószólója volt. Ezután még sok felköszöntőt mondottak.

KÜLFÖLD.

Az ausztriai nyelvharc.

Budapest, április 23.

Most tört ki csak igazában a cseh-német nyelvharc, mely a prágai tartománygyülésen már magasra tornyosította a hullámokat. A csehek elfogadhatatlanoknak nyilvánították a kormány nyelvtörvény-javaslatát s követelték a cseheknek a német nyelvvel való teljes egyenjogúságát. Német részről viszont kijelentették, hogy ilyen egyenjogúságot sohasem engedhetnek meg. A csehek vezérszónoke intranszigensül vetette oda:

— Vagy visszaadják nekünk azt, amit jog ellenére elvettek tőlünk (a Badeni-féle nyelvrendeleteket) vagy nincs kiegyezés!

Pacak mondta ezt, aki tegnap *Herold*dal együtt a caslaui választók előtt bejelentette a legélesebb oppozíciót: az obstrukciót. Az invesztíciós javaslatot — ugymond — meg kell hiusitani, még ha ezzel a csehek ellöknék is maguktól eddigi szövetségeseiket.

A cseh tartománygyülés mai vitáját a *Narodny Listy*nek a kormány nyelvtörvény-javaslatáról — *Lex Koerberről*, mint nevezi — szóló közlése vezette be. A félhivatalos Fremdenblatt azonban lecáfolja ezt a közlést s azt mondja, hogy a cseh lap adatai hiján vannak minden hitelességnek, s részben hiányosak, részben helytelenek. A közlés szerint a kormányjavaslat Morvaországra nézve az egész ország vegyesnyelvüségét deklarálja s itt-ott a cseh belső szolgálati nyelv behozataláról intézkedik; Csehországban pedig egy német, egy cseh és egy vegyes nyelvterületet állapit meg. A cseheket különösen az bántja, hogy a német nyelvterületen a beadványok elintézésére csak *német* nyelven — német forditás utján — történhetik s csak különös kérelemre adható ki az elintézés a félnek saját nyelvén.

Prága, április 23.

A tartománygyülés első olvasásban tárgyalja *Pacak* és társai inditványát a *cseh nyelvnek* a cseh-országi bíróságoknál és állami hatóságoknál a némettel való *egyenjogusága* tárgyában.

Pacak szükségesnek vallja, hogy a nyelvviszály valahára befejeződjék. A tartománygyülés illetékes első sorban arra, hogy ebben a kérdésben nyilatkozzék. A nyelvviszályt a teljes igazságosság alapján kell elintézni. A kormánynak az egyezkedő konferenciákon tanusitott magatartása azt mutatta, hogy a nyelvkérdésben nincs kezdeményező bátorsága, nincs energiája a viszály megszüntetésére. Valahára tisztába kell jönni azzal, hogy mit akar voltaképpen a kormány. A kormány által előkészitett nyelvtörvényjavaslatnak a *Narodni Listy*ban közölt alapelvei abszolute *elfogadhatatlanok*. Kivánatos ugyan, hogy az országban béke legyen, de csakis igazságosságon alapuló béke fogadható el. A kormánynak meg kell mutatnia, hogy békét akar teremteni, de a mellett tárgyilagosnak kell lennie. A németeknek valahára le kell mondaniok szuperioritásra való vágyakozásukról és el kell ismerniök a *két nemzetiség egyenlő értékét*. Ismertessék el és hajtassék végre a tartományi és állami alaptörvényekben megjelölt törvényes állapot, amelynél fogva a két nyelv az egész tartományban egyenlő jogu és egyenlő érdekü. A nyelvkérdést nem lehet másképp megoldani, csak ugy, hogy minden hivatalnoknak birnia kell a tartománynak mind a két nyelvét. A német belső hivatali nyelv meghonositása ellenkezik a törvényes állapottal. A tartománynak német és cseh nyelvterületre való fölosztását, amit a németek kivánnak, egy cseh ember sem fogja megszavazni. Ha a németek a német állami nyelvet követelik, akkor szó sem lehet többé megegyezésről. Vagy visszaadják a cseheknek azt, amit jog ellenére elvettek tőlök, vagy nincs kiegyezés.

Iro kijelenti, hogy pártja mindaddig nem bocsátkozik a nyelvkérdésre vonatkozó inditvány érdemleges tárgyalásába, amig a német állami nyelvet törvényesen életbe nem léptetik. Különösen tiltakozik az ellen, hogy a nem illetékes cseh tartománygyülés a nyelvkérdést tárgyalja.

Pipich szerint még provizórium sem lehetséges, sem a nyelvkérdésben, sem a nyelvterületek elhatárolása kérdésében, mert nincs garancia arra, hogy a németek nem fogják a cseh kisebbségeket erőszakkal elnyomni. A németek hegemóniáját soha sem fogják a csehek elősegiteni. A Pacak fejtegetései után a kormány aligha fogja folytatni a békéltető akciót.

Funke Pacak inditványát nem tartja alkotmányosnak. Szerinte a nyelvkérdés szabályozására csak a reichsrath illetékes. Az állami alaptörvénynyel foglalkozva, kijelenti, hogy az idézett 10. cikk csak egy elvet tartalmaz és ha a kormány ezt az elvet meg akarja valósitani, ez csak a törvény végrehajtására vonatkozó uj törvény által történhetik, semmi esetre sem pedig rendeleti uton, amint Badeni és Gautsch tették. Badeni — folytatja Funke — soha sem hallgatott a mi intő szavunkra. Mi is fontos alkatrésze vagyunk ennek az országnak és ezzel minden osztrák kormánynak számolnia kell. Mi a kerületek elhatárolását, zárt nyelvterületet és a központi hatóságok megosztását követeljük. Amit a csehek mint *egyenjogusagot* követelnek, *azt soha sem engedhetjük meg*, mert az az ő hegemóniájukat jelenti. Ami a német birodalom akcióképességére és a hatalmas nagybátyára való utalást illeti, azt válaszolom, hogy a német birodalommal szövetség áll fönn, hogy ezzel a birodalommal bennünket több, mint ezer éves történelem füz egybe és hogy mi büszkék vagyunk erre a nagybátyánkra. Mi óhajtjuk a megegyezést, de csak jogaink megóvásával. Provizórium, amilyent Pacak inditványozott, ránk nézve elfogadhatatlan. Ha nem jönne létre a megegyezés és az abszolutizmus következnék be, akkor nemcsak mi volnánk megverve, hanem ennek a birodalomnak összes népei is. Mi semmi módon sem engedjük magunkat megfélemliteni; Pacak inditványát nem fogadjuk el formai és érdemleges okokból. A cseh országi *németek érinthetetlen jogát* védjük és ebben a küzdelemben soha sem fogunk ellankadni.

A háboru.

Budapest, április 23.

A Wepener körül folyó harcok legmelegebb pontja Dewetsdorp, ahol annak kell eldőlni, vajjon a Wepener fölmentésére igyekvő angol csapatok teljesithetik-e feladatukat. Északnyugatról *Polecarew* és *Rundley*, délről *Brabant* hadosztálya nyomult előre s a boerok Dewetsdorpnál elibök vetették magukat pénteken s erős puskatüzelés és ágyuzás után felvonultak a magaslatokra s ugy állják utját az előnyomulóknak. Szombaton *Brabant* tábornoknak volt Bushmanskopnál csatája a boerokkal. Mai táviratainak ujabb részleteket jelentenek, de eldöntve még semmi sincs.

(Harcok Wepener körül.)

London, április 23.

Az angol csapatok megkezdték hadmüveletüket *Wepener fölszabaditására*, de a csapatmozdulatok nagyon lassan haladnak előre. Az utóbbi napokban *szakadatlanul folyt a harc*, amelynek azonban *eddig nem volt eredménye*. A csatározásban többnyire csak a tüzérség vesz részt, *Rundle* tábornok nyugotról két hadosztályival, *Brabant* tábornok délről hétezer emberrel siet Wepener fölszabaditására; ezenkivül észak felől Bloemfonteinből egy másik csapat indult el Wepener felé, keleten pedig a bazutók lesik a pillanatot, hogy a boerokat megtámadhassák, s az angolok remélik, hogy a Wepener mellett levő összes boeroknak elvághatják az utját. A boeroknak kelet és észak felé nagyon erősen elsáncolt hadállásuk van. E közben a wepeneri helyőrség derekasan tartja magát. A rossz idő miatt már néhány nap óta szünetel a heliográfiai összeköttetés. Az utolsó jelentés szerint a helyőrség jól van s bizik fölszabadulásában.

Lourenco Marquezből azt az eddig még meg nem erősitett hirt jelentik, hogy *Dewet boer tábornok harcban elesett*. Sir Charles *Warrens* angol tábornok szombaton Durbanba érkezett, ahonnan East-Londonba utazik. *A tábornokot véglegesen fölmentették* a natáli parancsnokság alól. Szombaton nyolcszáz portugál katona szállt partra Lzurenco Marquezben. A csapatot azonnal elinditották a transvaali határra.

Maszeru, április 23.

Brabant tábornok tegnap este Bushmanskopba érkezett s ma délelőtt harcba keveredett a boerokkal. Ennek a táviratnak a földadásakor már több órája tart az ágyuzás. *Dalgety* ezredes jelentése szerint Wepenerben jól állanak a dolgok. A boerok háromszáznál több gránátot vetettek a városba, a nélkül azonban, hogy nagy kárt okoztak volna. Az ellenségnek nagy vesztesége volt.

Pretória, április 23.

De Wett tábornok jelenti ma délután Wepenerből, hogy az angolokat még most is *bekeritve tartja* s tizenegy embert elfogtak, köztük egy főbb tüzértisztet, továbbá, hogy az Aliwalnorthból előnyomuló angol fölmentő csapatok elpusztitják a környéken levő farmokat.

London, április 23.

A Reuter-ügynökség jelenti a Tabanehu melletti boer táborból e hó 20-áról: *De Wett* és *Williers* parancsnokok a mult éjjel Dewetsdorpba érkeztek. Ma délben megtámadták Gatacre tábornok haderejét, mely 3000 emberből és egy üteg tüzérségből állott és néhány kopjét tartott megszállva Rittersfarmnál Dewetsdorptól nyugatra. Délután 4 órakor az angol szárny kénytelen volt visszavonulni. Az ütközet a sötétség beálltáig tartott. A boeroknak egy halottjok és öt sebesüttjök volt. Az angolok veszteségét nem tudják.

Wakkerstroom, április 21.

A boerok megkisérelték *Rundle* tábornok jobb szárnyának megkerülését. A yeomanry-csapatok és a lovasitott gyalogság megfigyelték az ellenség mozdulatait, az angol tüzérség ágyuzása pedig visszavonulásra kényszeritette az ellenséget. Sok boer dél felé vonul.

London, április 23.

A legutóbbi bloemfonteini táviratok szerint a wepeneri helyőrség még tartja magát, de helyzete igen nehéz. A tisztek és a legénység éjjel-nappal szakadatlanul szolgálatban vannak. Az ostromlók erősitést kaptak, négy uj ágyut szereltek fel és folytatják a bombázást. A Rungle tábornok által vezérelt pótcsapatokat a boerok Wackerstromnál, Brabant tábornok csapatait pedig Bushmanskopnál feltartóztatták.

London, április 23.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Maszeruból tegnapelőtti kelettel:

Négy boer ágyu erősen bombázza a wepeneri helyőrséget. Ma reggel Dewetsdorp felől ágyudörgés hallatszott. B ernszülöttek jelentik, hogy *Brabant* tábornokot ma a Bushmanskopon, Wepenertől 20 mértföldnyire előnyomulni látták. *A boer csapatok három részre vannak osztva*, amelyek közül kettő készen áll a fölmentő csapatok visszaverésére, a harmadik pedig Wepenert zárja körül. A bázutók kivánesian, de nyugodtan nézik az eseményeket.

London, április 23.

A Reuter-ügynökség jelenti a Tabanehu melletti boer táborból tegnapi kelettel: Jammersbergdrift mellett éjjel-nappal folyik a harc. Szerdán és csütörtökön éjjel megszakitás nélkül folyt a fegyvertüzelés. A fokgyarmatbeli lovas lövészek 500 ember közül 120-at elvesztettek, köztük 5 tisztet.

(Boerok visszavonulása.)

London, április 23.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Ladysmithből tegnapi kelettel: *Elandslaagte közelében ma egész nap csatározás folyt*. A boerok korán reggel előrenyomultak az Elandslaagtetől nem egészen három mérföldnyire emelkedő dombláne felé, amelyet az angolok gyalogsága már előbb megszállott. Mikor a boerok az angolokat meglátták, bombázni kezdték a dombokat, de nem sikerült az angolokban kárt tenniök. Amikor azomban az angolok helyőrségi és hajóágyui megszólaltak, a boerok elhagyták előretolt hadállásaikat. A veszteségekről még semmit sem tudnak.

(Vegyes hirek.)

Hága, április 23.

Leyds és *Fischer* elutaztak Hágából. Azt hiszik, hogy Párisba vagy Brüsszelbe mentek.

London, április 23.

A *Times*nak jelentik Lourenco-Marquezből tegnapelőtti kelettel: Illetékes helyről jelentik, hogy a köztársaságok a gyarmati lázadókkal egyetemben *105.000 embert állitottak harcba*. Most még körülbelül 80,000 emberük van, akik közül 50,000 Oranjéban, 10,000 a Biggars-hegység mellett és 15,000 a Fourteensteams és Klerksdorp kerületekben van.

London, április 23.

A reggeli lapok jelentik Durbanból 21-iki kelettel:

Warren tábornok ma törzskarának két tisztjével ideerkezett és innen East-Londonba megy. Hir szerint Oranjéba utazik, ahol *elökelő polgári hivatalt vesz át*. Valószinüleg *kormányzóvá* nevezik ki.

London, április 23.

Lourencoból jelentik, hogy De Wett tábornok elesett. A hir még nincs megerősitve.

London, április 23.

Mint a Reuter-ügynökség Pretóriából e hó 21-ről jelenti, a jövő héten a hivatalos lapban hirdetmény fog megjelenni, mely a vasárnapi munkát, a szivattyumunkát kivéve, eltiltja a bányákban és a bányaüzemek vezetőit büntetésekkel fenyegeti, ha a bennszülött munkásoknak egy font sterlingnél több bért fizetnének.

Hága, április 23.

Fischer, a boer követség vezetője, ide visszatért. A küldöttség tagjai ma itt személyesen leadták névjegyeiket a diplomaciai karnak itt időző tagjainál.

HIREK.

Koronás Ahasver.

Országról országra bolyong nyugvó helyet keresni. Ha talál egy hajlékot, amelyben megpihenhet, ki akarja emelni sarkaiból az országot, melynek koronájára vágyik. Hivei királynak szólitják, de csak a magánlevelezéseikben. A titulust tehát már megadták neki, de a vitulus még nincs meg. Az a kis hajlék hiányzik még egyre. S Európában nem találja meg ezt a kis hajlékot. Megy tovább a koronakereső de egyelőre csak hajlékot keres valahol a világon, mint a magunkfajta ember fertály idején Budapest utcáin.

Az *orleansi herceg* az uj Ahasver. Igazi hazájába, Franciaországba, be sem teheti a lábát. Annak határán jól ügyel az őrség, hogy a fiatal pretendens, akit különben csak a szépen nyirt szőke szakáláról ösmernek eddig s aki semmi felforgató cselekedetre nem mutatott még hajlandóságot, át ne surranjon a sorompókon. A trónkövetelő tehát Franciaország határain kivül ütötte föl tanyáját, de lehetőleg közel Franciaországhoz. Brüsszelben lakott jó hosszu ideig. De a francia kormány megkeresésére a belgák kiutasitották. Ott van a közelben Anglia. De a herceg elég könnyelmü volt megdicsérni egy francia karrikaturarajzolót, aki éktelenül kifigurázta Viktória királynőt a délafrikai háboru ötletéből. Erre az angolok bojkottálták a karrikaturarajzoló lapját, a franciákat és az orleansi herceget. Néhány előkelő klub törölte a tagjai sorából. Közel volna még Németország. De ott csak nem telepedhetik le a francia korona követelője! Talán akad egy kis ház Olaszországban — gondolta a pretendens. Ez is határos Franciaországgal, onnan is Párisban lehet az ember egy adott jelre néhány óra alatt. Folyamodott tehát az olasz kormányhoz, engedje meg, hogy Turinban telepedhessék le.

Ma jött a válasz Rómából. Olaszország sem akar róla tudni semmit. *Umberto* király semmiképp sem akar összeveszni a köztársasággal, amelynek barátságát csak nemrégiben méregdrága kereskedelmi szerződéssel vásárolta meg.

Most vándorolhat tovább a koronát váró Ahasver, lakást nézni. Akár csak mi, május közeledtével. Talál-e valahol helyet, ahonnan halálos csapást mérhet a köztársaságra?

Talán mégis csak ide jön Magyarországba. Egyszer mondott is már valami effélét. A temérdek nemzetiség közt majd megfér ez az egy hontalan francia is.

Egy imádság.

Hogy elhangzott a dörrenés szombaton, menekültek a Vatikán termeiből a monsignorék. Egyedül maradt a pápa. És imádkozott. Nyugodtan, a leszámolás nyugalmával.

— ... de megszabadits a gonosztól. Ámen. Az istentagadók bünös merénye éppen ebben a jubiláris szent esztendőben ér. Miért? Talán Istennek nem tetsző ez a jubileum? Nem. A jubiláris szent esztendő másképpen vagyon megirva. Ekképpen: „... és akkor hirdessetek szabadságot a föld minden lakosainak, kürt zengésének esztendeje legyen az néktek, akkor minden embernek szabad legyen az ő jószágához jutni, és az ő nemzetsége közé hazamenni a rabnak.“ Oh, ez az igazi jubileum! Minden ember, minden jószág szabad. Oh, ha elmulnék e veszedelem, ünnepelném a szent esztendőt az Irás szerint és ...

Berohant egy monsignore.

— Hetedik Sándor cimere esett le, semmi baj.

A pápa lecsillapult. Megnyugodott a jubiláris szent esztendő mostani rendjében.

(H—n.)

Budapest, április 23.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 15-én uj előfize és nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király 70-ik születésnapja.** Mint Bécsből jelentik, az osztrák dalos-szövetség elnökségével a helytartó levélben közölte, hogy ő felsége örömmel és köszönettel vette tudomásul a dalos-szövetség szándékát, hogy 70-ik születésnapjának előestéjén hódoló szerenádot akar neki rendezni, de azt óhajtja, hogy tegyenek le mindazokról az ünnepségekről, melyeket e születésnap alkalmából rendezni akartak, mert az uralkodó 70-ik születésnapját teljes csöndben akarja megülni.

— **Az orléansi herceg Fiumében.** Fiuméből táviratozzák: Az orléansi herceg és neje tegnap délben és este a „Maroussia“ yachton vendégül látta József főherceget családjával együtt. Ebéd után gőzbárkán átrándultak Abbáziába a román királyi pár látogatására. A román királyi pár gróf *Szapáry* kormányzó meghivására az *Előre* gőzösön sétakirándulást tett.

— **Az angol királynő köszönete.** Félhivatalos értesülés szerint a bécsi angol nagykövetet Viktória királynő megbizta, hogy fejezze ki őszinte köszönetét mindazoknak, akik a walesi herceg megmenekülése alkalmából örömüket nyilvánitották.

— **A májusi előléptetések.** A májusi előléptetéseket a katonai *Rendeleti Közlöny* pár nap mulva, hozza nyilvánosságra. Katonai körökben hirlik, hogy *Jenő* főherceget táborszernagygyá, *Károly István* főherceget altengernagygyá és *József Ágost* főherceget a 6-ik számu dragonyos ezred első osztályu kapitányává nevezik ki.

— **A berlini ünnep.** A király, mint Bécsből táviratozzák, tegnap külön kihallgatáson fogadta *Szögyény-Marich* berlini osztrák-magyar nagykövetet, aki megköszönte az aranygyapjas renddel való kitüntetését. A király a berlini utról is értekezett a nagykövettel.

Rómából táviratozzák: A *Popolo Romano* jelentése szerint a német trónörökös nagykorusitásának ünnepére az olasz királyi családnak egyik tagja, valószinüleg a nápolyi herceg Berlinbe utazik. Gróf *Lanza* berlini olasz nagykövet az ünnep idején még Berlinben lesz és csak azután fogja átadni visszahivó levelét.

— **A dán trónörökös-pár Sopronban.** *Frigyes* dán trónörökös és felesége, *Lujza* hercegnő, *Schaumburg-Lippe* Frigyes herceg nejének szülői Kopenhágából a Rivierán át Bécsbe érkeztek és az *Imperial*-szállóban szálltak meg. Schaumburg-Lippe herceg feleségével együtt vasárnap délelőtt Bécsbe utazott a királyi vendégek látogatására, akikkel együtt kedden reggel Sopronba érkeznek. A trónörökös-párral utazik leányuk, *Thyra* dán királyi hercegnő is, *Schaumburg-Lippe* hercegnő nővére.

— **Papi jubileum.** *Kun* Bertalan, az ev. ref. egyház püspöke e hó 24-én tölti be papi müködésének ötvenedik évét. A közbecsülésben álló főpap miskolci papságának ötvenedik évfordulóját méltó ünnepséggel és fénynyel fogja megülni ugy az egyház, mint a miskolci közönség, azonban a jubileum e hó 24-én nem lesz megtartható, amennyiben az ősz püspök a református konventre Budapestre utazott.

— **A jókedvü király.** Kedves apróságot mond el egy bécsi lap a mi királyunkról. Amikor néhány hónappal ezelőtt ő felsége heves rheumatikus fájdalmakról panaszkodott, egy udvari méltóság azt a tanácsot adta neki, használja a gasteini fürdőket, jó hatásuk nem fog elmaradni. Mosolyogva felelt a hetvenéves király:

— Most még sokkal többet kell dolgoznom, semhogy fürdőnelyekre utazgassak. *Majd elmegyek Gasteinba, ha már megvénültem.*

— **Chamberlain beteg.** *Londonból* táviratozzák, hogy *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter a mult héten influenzában betegen feküdt. Most már valamivel jobban van.

— **Schenk tanár nyugdijban.** *Bécsből* táviratozzák, hogy a kultuszminiszter elfogadta *Schenk* tanárnak az embriologiai intézet igazgatójának nyugdijaztatási kérvényét. Schenk tanár május elsején megy nyugdijba.

— **A betegsegitő pénztár uj igazgatója.** A budapesti kerületi betegsegitő pénztárnak régebben megüresedett igazgatói állását tegnap töltötték be. Erős küzdelem után *Sarkadi* Ignácot, a nagyváradi kerületi pénztár igazgatóját választották meg nagy többséggel. *Sarkadi*val a budapesti pénztár élére elsőrendü szakférfiu kerül, s ezek után az intézet sulyos zavarainak is bizonyára vége lesz.

— **Szerb egyházi ünnep.** A budapesti görög keleti szerb egyház hivei a husvéti ünnepeket nagy egyházi ünnepséggel ülték meg. A feltámadás ünnepe tegnap, vasárnap hajnalban volt a régi szokásokhoz hiven, amelyen részt vett ugyszólván minden szerb család. Az ünnepi aktus reggel három órakor kezdődött a budai szerb templomban misével. A szertartást *Bogdanovics* Lucián budai szerb püspök végezte fényes papi segédlettel, mely után megkezdődött a körmenet, amelyben a hivőkön kivül résztvett az itt állomásozó bosnyák ezred teljes diszben, zenekarral, továbbá a 6-ik és 23-ik gyalogezred szerb legénysége. A körmenet a Palota-utcán, Döbrentey- és Apród-utcán s a Szarvas-téren át haladt zeneszó mellett a templomhoz vissza, s abban a hivők sokasága égő fáklyákat vitt. A szertartás folytatása után a katonaság ötszörös disztüzet adott, mire a feltámadás ünnepsége véget ért. Délben a Döbrentey-utcai püspöki palotában diszebéd volt, amelyen a kerület szerb lakosai közül közéletünk több kitünősége is résztvett.

— **Az utca söpredéke.** *Verédy* Károly székesfővárosi tanfelügyelő ma a főváros minden népiskolájának igazgatójához körlevelet intézett, melyben fölhivja az igazgatók figyelmét az erkölcsileg veszélyeztett tanulókra, az utca söpredékére. Az utca söpredéke alatt azok a tanulók értendők, akik az általános tankötelezettség következtében egy iskolában ülnek azokkal a gyermekekkel, akiket otthon gondoznak, mig emezeknek csak a jó Isten viseli gondját. A tanfelügyelő most a jó Istenen kivül emberi gondviselésben is akarja részesiteni ezeket a gyermekeket s a teljesen romlottakat a javitó intézetbe. a még megmenthetőket pedig, minden népiskolában szervezendő gyermekotthonban akarja elhelyezni. Mielőtt ezt a reformot életbe léptetné a tanfelügyelő, statisztikai adatokat kiván. Ezért fordul most a népiskolák igazgatóihoz s a következő kérdéseire kér választ: Először is azt akarja tudni a tanfelügyelő, hogy a tantestület hány olyan tanulót ismer, akit a szülői házban kellő nevelésben és gondozásban részesitenek. A nem gondozott gyermekekről azt kivánja tudni a tanfelügyelőség, hogy hány jóviseletü van köztük, hány kevésbé jó viseletü, hány olyan, akinél komolyabb erkölcsi fogyatkozás tapasztalható és végül, hány olyan van az iskolában, aki környezetének erkölcsi viseletét veszélyezteti. A tanfelügyelő mindezeken felül még létesitendő gyermekotthonok szervezetére vonatkozó kérdéseket intéz az iskolák igazgatójához.

— **A rugás sebesültjei.** A tegnapi kettős football versenynek megvannak már az áldozatai. *Orbán* főhadnagyot a játék hevében valaki ugy megrugta, hogy lábszárcsontja két helyen is eltörött és a katonai kórházba kellett szállitani. A másik sebesült a berlini *Hiller*, aki ugy nekiment valamelyik szaladó ellenfél koponyájának, hogy orra bukott és betörte az orrát és eltörte a balkarját. A szerencsétlenül járt külföldi vendéget tegnap este *Bartha* tanár a kereskedelmi kórházban megoperálta, ahonnan a Metropolszállóba vitték. Ma reggel aztán Hiller bajtársaival együtt visszautazott Berlinbe. A Budapesti Müegyetemi Football Klub tagjai közül *Mayer* teknikus sebesült meg, de ma már sokkal jobban van. Sebesülése különben is jelentéktelen. A labdarugás szép játék, hasznos is. A verv itt is helyén való, de a tulságos temperamentum nem gyümölcsöt, hanem törött lábszárakat produkál, amint az eset is mutatja.

— **Házasság.** *Szeszlár* István Lajos Ganzgyári tisztviselő e hó 29-én vezeti oltárhoz Mohácson *Bolyarics* Olga kisasszonyt, Bolyarics Gábor görögkeleti főesperes leányát.

Dr. *Ferencz* Dezső e hó 29-én esküszik örök hüséget Marosvásárhelyen *Lorber* Lorika kisasszonynak.

Krécsi Nándor Szabadkáról eljegyezte *Lang* Nina kisasszonyt Zomborból.

Hervay Pál, Ganzgyári tisztviselő ma délelőtt tartotta esküvőjét az ujpesti római katholikus templomban *d'Elhoungne* Mariska kisasszonynyal, özvegy *d'Elhoungne* Leonné, született *géci Géczy* Anna urnő leányával.

Dr. *bizáki Puky* Endre, a *Magyar Agrár- és Járadékbank* titkára eljegyezte özvegy *lánczi Lánczy* Józsefné leányát Gizellát.

Dr. *Schwarcz* Zsigmond fővárosi ügyvéd eljegyezte Diamant Janka kisasszonyt, dr. Diamant Mór trencséni rabbi leányát.

— **Kiállitások deficitje.** Most, hogy a párisi világkiállitás megnyilt, nem lesz érdektelen megemlékezni arról, hogy az eddigi nagy világkiállitások mekkora deficittel végződtek — mert mind deficittel végződtek. Ime a statisztika:

London 1851	2.600,000	korona.
Páris 1855	22.000,000	„
London 1862	250,000	„
Páris 1867	3.000,000	„
Bécs 1873	50.000,000	„
Páris 1878	9.000,000	„
Chicago	7.000,000	„

A kiállitások eme gyászos pénzügyi sorsában Bécsé a legnagyobb deficit...

— **Tanárok Wlassics miniszternél.** A polgári iskolai tanárok tiszteletgtek ma dr. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszternél és dr. *Morlin* Emil miniszteri osztálytanácsosnál, a polgári iskolai alosztály főnökénél. A deputáció vezetője *Lád* Károly elnök volt, aki meleg szavakban üdvözölte a minisztert szerencsés felgyógyulása alkalmából, egyuttal kérte a polgári fiuiskolák reformjának gyorsitását és oly irányu keresztülvitelét, hogy a hét osztályra tervezett iskola egységes legyen, s hogy a polgári iskolai tanárok szerzett jogai csorbát ne szenvedjenek. Egyuttal az állami és államilag segélyezett polgári iskolai tanerők fizetése ügyében beadott emlékiratnak is kegyes elintézését kéri.

A miniszter a megjelentek nagy megnyugtatására válaszolt. A polgári iskola reformügyére áttérve kijelentette, hogy ha az megvalósul, *egyik legnagyobb dicsőségének fogja tartani.* De az nem történhetik meg oly gyors tempóban, Nemcsak nagy tanügyi, társadalmi ügy ez, de pénzügyi is. A mellett sok jogositványt is *érint, így az egyéves katonai mai önkéntesség kedvezményét.* Ezek fölött folyik most a tárgyalás, a hadügyi és a többi, mondhatni az összes minisztériumokban. Mindenképp azon lesz, hogy az iskola színvonala ne szállittassék le, s hogy a tanárok jogai ne csorbittassanak. De a végleges szervezetről ma még nem nyilatkozhatik. Arról azonban most is biztositja a küldöttséget, *hogy a polgári iskolai törvényjavaslatot mielőbb a Ház elé fogja terjeszteni.*

A miniszter szavait általános, lelkes éljenzés követte. Azután a küldöttség dr. *Morlin* Emil osztálytanácsost kereste fel; *Lád* Károly itt is megismételte az egyesület kivánságait a reformot illetőleg. Morlin Emil dr. a miniszter beszéde értelmében felelt.

*

A miniszteri audienciát megelőzőleg igazgatósági, majd választmányi ülést tartott az egyesület. Lád Károly elnöki megnyitójában hangoztatta azon jogositványok nagy horderejét, melyeket a polgári iskolai tervezetek kilátásba helyeznek. Ezek megadása a polgári fiuiskolák valóságos életkérdése, ezek kinyerését tartja legfőbb szükségnek, a szervezeti hiányok azután is reparálhatók lesznek. — Volenszky Gyula titkár és szerkesztő jelentései szerint az egyesület uj évi munkásságát a polgári iskolák fölügyeletének kérdése: a polgári fiuiskolák reformja és az állami polgári iskolai tanárok fizetésügye foglalta le. A tanulmányi felügyelet a tanári karok, igazgatók, tanfelügyelők kezébe tétessék le. Ez csak ideiglenes, a fennálló törvények keretében eszközölhető javitás lesz; a végleges, az önálló szakfelügyeletet csak a tervezett polgári iskolai törvény adhatja meg. A fizetés-ügyben országos mozgalmat inditottak, kérve az elvont igazgatói tiszteletdijak visszaadását és a rendes tanároknak a X. és IX. fizetési osztályok közti megfelezését, a segédi állásoknak az oklevéles polgári iskolai tanárokra nézve való beszüntetését. Az egyesület tervezte a párisi kiállitás polgári iskolai részét. Körei szaporodnak, most alakul a 10-ik, a tagok száma 680 körül van. A közlönye, havi 3 iv terjedelemben számonkint, 900 példányban jelenik meg. Miklós Gergely pénztáros jelentése szerint az egyesület 1000 koronát fog a Tanitók házának a napokban befizetni. Kóródy Miklós a hét osztályu polgári iskola egysége érdekében terjesztett be inditványt, melynek kapcsán az elnök megbizatott, hogy az audiencián a miniszter figyelmébe ajánlja az egyesületnek e tárgyban elfoglalt és emlékiratban kifejtett álláspontját.

— **Falguière temetése.** *Párisból* jelentik: Falguière temetésén a magyar müvészek is megjelentek, nevükben *Zala* babérkoszorut tett le a koporsóra. Zalát és müvésztársait a miniszternek bemutatták, aki a magyar müvészek részvétét megköszönte.

— **Halálozás.** Özv. dr. *Singer* Bernátné, született *Weisz* Julia urasszony Keszthelyen, e hó 21-én meghalt. A megboldogultban *Singer* Ottó hirlapirótársunk, az *Egyetértés* munkatársa édesanyját gyászolja.

Nagybecskerekről irják, hogy Bocsár községben tegnap *Mihajlov* Koszta 70 éves korában meghalt. Mihajlov 1848-ban a honvédekkel küzdötte végig a szabadságharcot.

Özv. Koesz Mátyásné, született Nuszbaumer Janka április 22-én meghalt. Temetése a Vöröskereszt-kórházból holnap április 24-én délután 4 órakor lesz.

— **Szobalány a levegőben.** A Podmaniczky-utca 21-ik számu ház második emeletén ma délután fél öt óra táj*ban Asszuga* Berta cselédleány ablakot tisztitott. Derekán volt a biztonsági öv s talán ez okozta, hogy a leány kissé elbizakodott és nem vigyázott eléggé. Egyszer csak leesett az ablakdeszkáról és a mentőkötélen függve maradt az első emeleti ablakok magasságában. A szerencsétlenséget az ablaknál álló *Markovics* Simonné vette észre és nővérével, *Kertész* Gizellával huzták be az eszméletlen állapotban levő leányt az ablakon. Azután orvost hivtak hozzá, aki eszméletre téritette, de a leány most is sulyos betegen fekszik.

— **Tizéves találkozó.** Dr. *Hegedüs* Loránt országgyülési képviselő és dr. *Pap* (Pfeifer) Béla ügyvéd felkérik tanulótársaikat, akik velök 1890-ben a budapesti református főgimnáziumban érettségit tettek, hogy a junius 20-iki találkozás megbeszélése céljából lakcimüket dr. *Pap* Béla lakására (VII. ker. Erzsébet-körut 54. sz.) küldjék be.

— **Hipnotizált kovácslegény.** A *kaposvári* megyei kórházban egy igen érdekes beteget figyelnek napok óta az orvosok. A beteg alszik és álmában predikál. Báró *Tallián* Dénes egyik pusztájáról hozták be a beteget, aki a kovács mesterséget folytatta. A huszonegy éves, irni, olvasni tudó, közönséges észjárásu emberről a pusztán elterjedt a hir, hogy misét mond, s prédikációt tart. Az első éjszaka a kórházban az ágyában forgolódott, nyöszörgött. A második este lefekvése után pár negyed órára hirt adtak az orvosoknak, hogy a kovácslegény beszél. Odaültek az ágyához és hallgatták, amint a legnagyobb precizitással mondta a csendes misét és gesztikulált. Egy bibliai idézettel megkezdte a virágvasárnapi egyházi beszédet. A beszéd teljes egész, korrekt, müformába öntve, mint az a jeles szónok mondhatta el egykoron aki ez egyszerü mesterlegényt — éppen beszédének csudás erejével — hipnozisba ejtette. A kovácslegénynek közben még csak arcizmai sem változtak, folytonosan beszélt, felséges stilben és gesztikulált simán, finoman. A mise s az egyházi beszéd mintegy ötnegyed órát vett igénybe a körüllevők nagy bámulatára. Másodszor ismét beszélt a kovácslegény, de ez már nem volt emelkedett hangu, szép beszéd, hanem szeggatott.

— **Kitüntetett gyári munkás.** Az *Országos Iparegyesület* kezdeményezésére nemrég két gyári munkást az ezüst érdemkereszttel tüntette ki a király. Ezek közül az egyiknek, *Grafl* János, Ganzgyári munkásnak már a mult hónapban átadták a kitüntetés jelvényét az iparegyesület igazgatóságának ünnepélyes ülésen, a másiknak, *Csuhány* János, a borsod-apátfalvai kőedény- és majolika gyárban már ötven év óta dolgozó munkásnak adományozott kitüntetést az egyesület a miskolci kereskedelmi és iparkamarában küldötte el átadás végett. Az átadás tegnap történt meg Borsód-Apátfalván szép és megható ünnepséggel, amelyen a közigazgatási hatóság képviseletében *Vadnay* István főszolgabiró, a miskolci kamara képviseletében dr. *Szentpály* István és *Suvár* Ignác titkárok, az országos iparegyesület részéről dr. *Soltész* Adolf titkár jelent meg. A gyár tulajdonosainak, a *Nagy* testvéreknek a házától zászlós menetben, zeneszó kiséretével indultak a községházára, ahol az átadás történt. A községházán a községi előljáróság tagjai várták a menetet *Kakuk* István jegyző vezetése mellett. *Vadnay* István főszolgabiró, dr. *Szentpály* István és *Soltész* Adolf az Országos Iparegyesület nevében mondottak üdvözlő beszédeket *Csuhány* Jánoshoz. Este a gyár tulajdonosainak, *Nagy* Zsigmondnak és *Nagy* Károlnak házánál lakoma volt.

— **Az egri bankválsághoz.** Heves vármegye törvényhatósági ülésén, mint tudósitónk jelenti, tegnap szóba került az Egri Kereskedelmi és Iparbank bukása. A megyének a bankban harminchétezer forintja volt. A megye az összeg lehető megmentésére mindent megtett. Most pedig azt jelentette az alispán, hogy a bank két igazgatósági tagja a *bukás után* ingatlan birtokát nejére, illetve vejére kebeleztette. A gyülés utasitotta a megye ügyészét, hogy ez irányban a szükséges lépéseket azonnal megtegye.

— **A bérkocsik vizsgálata.** A bérkocsikat tudvalevőleg minden évben kétszer vizsgálat alá veszi a főkapitányság. A vizsgálatokat mindig az Aréna-uton tartja meg az erre hivatott bizottság, amelynek vezetője *Szeszler* Hugó rendőrfogalmazó. A számozott bérkocsik vizsgálata pénteken kezdődött s tart minden nap délelőtt 9 óráig kezdve délután 2 óráig csütörtökig. Ekkor az omnibuszokra kerül a sor, amelyeket két napon át vizsgál meg a bizottság. Általában el lehet mondani, hogy a kocsik kivétel nélkül jó karban vannak, fölötte csinosak s közöttük mintegy 260 darab van már eddig gummitalppal ellátva.

— **Felsült fogdmegek.** Grácból táviratozzák, hogy az ottani rendőrség furcsa okból tartóztatott le egy embert. Valami anarkhistát keresett és értésére esett, hogy egy artista éjszakánként lakásában valami titkos betükkel nyomtatott könyvből olvasgat. A rendőrség erre éjfél után behatolt az artista lakására és fogságba hurcolta. Reggel kiderült, hogy az a könyv, melyet az artista olvasott, gyorsirási tankönyv, melyet a derék férfiu éjjel, mikor artisztikus müveletei után hazatért, tanulgatott.

— **Szerelmi vallomás — bottal.** *Pess* Péter borbélylegény tegnap délután elment szerelméséhez, *Oláh* Ilka cselédleányhoz, aki a Váci-utca 16. számu házban szolgál. Sétálni hivta a leányt, aki azonban hidegen fogadta s visszautasitotta ajánlatát. A visszautasitott imádó ekkor bosszujában főbe sujtotta a leányt. *Oláh* Ilka vértől boritva a földre rogyott, a merényló pedig elmenekült. A házbeliek csak később vették észre az aléltan fekvő leányt és gyorsan a mentőket hivták segitségül, akik azután a Rókus-kórházba szállitották. A bosszuálló szerelmes ellen a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Gyilkosság féltékenységből.** *Aradról* táviratozza tudósitónk, hogy Medgyes-Bodzáson *Szekeres* Zoltán szerelmi féltékenységből agyonlőtte *Horváth* György csendőrt. Letartóztatták, s *Romay* százados vezeti a vizsgálatot. Szekeres levélben jelentette fel magát.

— **A zugligeti posta megnyitása.** A budapest-zugligeti időszaki postahivatal működését május 1-én kezdi meg.

— **Sztrájkoló orvosok.** Krakkóból táviratozzák, hogy ott különös sztrájk készül. Az ottani kórház orvosai javadalmazásuk felemelése végett kérvényt intéztek a tartományi bizottsághoz és arra az esetre, ha kérelmüket nem teljesitik, sztrájkkal fenyegetőznek. A tartományi bizottság képviselői fölkérték az orvosokat, hogy a kórház betegeire való tekintettel, álljanak el sztrájkoló szándékuktól. Az orvosok most értekezletet tartanak, melyben a kérelem felett határoznak.

— **Artézi magyarság.** Ilyen cimmel megirtuk, hogy micsoda magyartalanság csufitja el az artézi vizes üvegeken lévő cédulákat. Egy helyreigazitó levél alapján tudomásul veszszük, hogy az artézi nyelvet elkövető Artézi forrásviz vállalat nem azonos az *Artézia* Budapesti Vendéglősök Szikviz és Pezsgőitalok-gyára Részvénytársasággal.

— **A Garda-tó áldozata.** Rivából táviratozzák, hogy báró Knobloch Róbert tüzérfőhadnagy, ki Bécsben állomásozott, a Garda-tóba fuladt.

— **Megcsípett kabáttolvaj.** A rendőrség régóta keresi már *Schwarczkopf* Hugó hirhedt kabáttolvajt, aki a terézvárosi kávéházaknak valóságos réme volt; de sehogy sem tudták tetten érni a jó madarat. Tegnap azután két detektivnek sikerült egy ismert sipista segélyével a Teréz-körúton lévő Sztanoj-kávéházban elcsípni Schwarczkopfot, amint éppen egy vadonatuj tavaszi kabáttal el akart illani. A detektivek letartóztatták és a főkapitányságra vitték, ahol egyelőre fogva marad.

— **Római sir.** Laibachban az igazságügyi palota alapjának ásása alkalmával érdekes leletre akadtak a minap. A föld mélyében egy ólomkoporsót találtak, amelyről kétségtelenül meg lehetett állapitani, hogy a római korból való. A koporsó százkilencvenöt centiméter hosszu, ötvenöt centiméter széles és ötvenöt centiméter mély. Mikor felbontották, egy teljesen ép női csontvázat találtak benne. A csontváz mellett többek között egy hosszu aranylácot, több igazgyöngyöt, aranyszálakból font hajhálót, aranygyürüt és sok drágakövet találtak.

— **Közgyülés és dalestély.** Az Athenaeum irodalmi társaság dalegyesülete tegnap tartotta XII. évi rendes közgyülését a Fehérló szálló nagytermében. A közgyülésen megválasztották az egyesület volt elnökét, Böhm Bélat, örökös diszelnökké; elnökké Ullmann Vilmost, alelnökké Csathó Zsigmondot. Este a dalegyesület volt elnökének, Böhm Bélának névünnepe alkalmából dalestélyt rendeztek. Az estélyen jelen volt *Emich* Gusztáv udvari tanácsos és az Athenaeum részvénytársaság vezérigazgatója, valamint az egész tisztviselői kar. Az estély a késő éjjeli órákban ért véget.

— **Óratolvaj báró.** Báró *Tunkel* Ottó ismert alakja volt pár évvel ezelőtt a fővárosnak. Nagy gavallér volt, amig az apjától pénzt kapott, de az öreg báró egyszer csak megvonta a pártfogását tőle és Tunkel Ottó egy szép napon eltünt Budapestről. Egy éve, hogy Berlinbe vetődött, ahol nagy nyomoruságba jutott, ugy hogy beállott pincérnek és igy kereste a kenyerét. Most azután az a hir jött róla a rendőrséghez, hogy az elzüllött bárót Berlinben letartóztatták, mert ellopta a szállásadónője aranyóráját. A rossz utra tévedt bárót átadták az ügyészségnek.

— **Életunt cukrászinas.** *Tóth* János 19 éves cukrászinas ma reggel a Kerepesi-ut 49. szám alatt levő lakásán revolverrel mellbe lőtte magát. A golyó tüdejét furta át. A segitségül hivott mentők eszméletlen állapotban, életveszélyesen megsebesülve vitték a Rókus-kórházba. Tettének okát nem tudják.

— **Jég.** Bécsből táviratozzák, hogy Felső-Ausztriában, Stájerországban és Salzburgban tegnap és ma jégveréssel járó égiháboruk voltak. A villám több parasztházba lecsapott és tüzet okozott.

— **A barátság vége.** *Tóth* Géza 21 éves napszámos ma reggel — átdorbézolt éjszaka után — pajtásaival betért a Szondy- és Baiza-utcák sarkán lévő vendéglőbe, ahol azután összeverekedett velük. A verekedés ugy végződött, hogy Tóth pár perc mulva hat sebből vérezve esett össze, mig támadói elmenekültek. Tóthot sulyos sebeivel a Rókus-kórházba vitték, a késelőket pedig keresi a rendőrség.

(x) **Vásároljon osztálysorsjegyet** *Lukács* Vilmos bankházánál Bpest, V., Fürdő-u. 10. Ára egy egésznek 12 kor., ½-nek 6 kor., ¼-nek 3 kor., ⅛-nak 1 kor. 50 fil.

(x) **Linhart Vilmos** festő mütermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények müvészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és szinpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **A magyar kormány** dicséretes következetességgel iparkodik a honi ipart és kereskedelmet előmozditani, s igy csakis a gyárosok és nagyiparosok eljárásától függ a honi ipar felvirágzása. E tekintetben a takarékosság a legjobb eszköz. Miután azonban a gyárakat és nagyobb épületeket leginkább légzészszel világitják, kötelességünknek tartjuk *Brix, Kempler és Társának* Mühlenthal és Tarsa légszeszmegtakaritó készülékek előállitására alakult társaság vezérképviselőségének hirdetésére olvasóink figyelmét felhivni.

Lónyayékról.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, április 23.

Néhány érdekes, intim apróságot tudtam meg *Lónyay* Elemér grófról és feleségéről, Stefániáról. Itt adom ugy, ahogy környezetük egy igen előkelő tagjától tudom. A magyar közönség, amely oly szeretetteljes figyelemmel kiséri a grófi pár minden lépését, bizonyára érdeklődéssel fogja olvasni ezeket az apróságokat.

Az etikett.

Mielőtt Miramárban megtörtént volna az esküvő, nagy ebéd volt a vendégek tiszteletére. Gyönyörüen diszitett teremben huzódott végig a pazarul teritett hosszu asztal, amely a lakodalmas pár vendégeit várta. Már együtt volt a vendégkoszoru, köztük járt-kelt boldogságtól sugárzó arccal a daliás vőlegény és Stefánia még mindig nem volt ott.

Egyesek nem tudták mire vélni a dolgot, mignem szájról-szájra terjedt a magyarázat:

— A fenséges asszony még nem Lónyay grófné s igy szigoruan kell kötni magát az etikettheż. Csak akkor fog kiséretével a terembe bevonulni, amikor már minden vendég ott lesz.

S valóban, amikor már mind együtt voltak, *tiz* perenyi várakozás után megjelent a küszöbön Stefánia sudár alakja. A menyasszony belépett a terembe, s az előirás szerint viselkedett, éppenugy, mintha a bécsi Burg vagy a magyar várpalota valamelyik termében volna, udvari ebéden.

Az esküvő után azonban mintha föllélegzett volna, nem törődött többet az etikettel és szivélyesen, barátságosan diskurált minden vendégével.

Az esküvő napjáig gróf Lónyay *királyi fenség* cimmel nevezte, ahányszor csak szólott hozzája.

Virágok.

A lakodalom napján a gróf komornyikja egy gondosan lezárt, lepecsételt csomagot vitt a postára. A csomag Magyarországba volt cimezve, gróf Lónyay Elemér édesanyjának. A cim céduláján ez volt olvasható:

Tartalma: *virág.*

Stefánia egy csodaszép, nagy bokrétát küldött a férje édesanyjának. S azóta, bárhol utaznak is, minden héten egy szép, nagy bokréta érkezik egy boldog urasszonyhoz . . .

Windsorban.

Egy szó sem igaz abból, hogy nemsokára hazajönnek. Most *Cap-Martinból Rómába* utaztak, ahol a szent atyát látogatják meg. Rómából Ausztriába tér vissza a grófi pár. Lónyay gróf elkiséri nejét *Kalksburgba*, ahol leányával, Erzsébet főhercegnővel találkozik. Ezen idő alatt Lónyay Elemér gróf hazaérkezik magyarországi birtokára, *Bodrog-Olasziba, de egyedül*, mert most gazdaságával lesz elfoglalva. Nyáron *Viktória angol királynő vendégei lesznek*. Az angol királynő rendkivül kedveli Lónyay Elemér grófot, ugyannyira, hogy az esküvő után azonnal meghivta nyári tartózkodásra, *Windsorba*. A grófi pár természetesen örömmel fogadta a királynő meghivását és az egész nyarat a windsori kastélyban fogja tölteni Viktória királynővel.

—z.

•

A grófi pár cap-martini tartózkodásáról a következőket irja a *Pécsi Napló* egy munkatársa:

Gróf Lónyay Elemér nejével ugy nagypénteken és nagyszombaton, mint husvétvasárnapján és hétfőjén *egyfogatu bérkocsin* áthajtatott Mentonéba a templomba, ahol a hithü grófné buzgó imádságba merült el éa teljesen alkalmazkodott az étkezésnél is az előirt ritualéhoz. Stefánia Cap-Martinban legutóbb meghülés következtében gyengélkedett és három napon át nem hagyta el szállodabeli szobáját. Mint jellemző epizódot emlitjük meg, hogy gróf Lónyay Elemérné megtudva, hogy egy magyar is tartózkodik Cap-Martinban, egy alkalommal, midőn az kalapot emelve köszönt a szép asszonynak, szivélyes magyar szavakkal viszonozta a néma köszöntést. Egyszerüen, a többi vendégtől miben sem különbözve él a grófi pár Cap-Martinban. Csak egyszer napjában idegesebb a grófné. Ez a levelek kézbesitési idején van, mikor leányától, Erzsébet főhercegnőtől várja a levelet, mely pontosan meg is érkezik minden napon és Stefániát is csak betegsége akadályozta abban, hogy nem minden nap küldött hirt imádott gyermekének. Stefánia férje sürüen érintkezik a társasággal, épp ugy neje is. Különösen a *meiningeni* hercegi családdal vannak többször együtt és közösen tesznek sétákat a környéken.

•

Róma, április 23.

A Lónyay pár tegnap ide érkezett és a legszigorubb inkognitóban a Bristol-fogadóba szállt, ahol a második emeleten vett lakást. A grófi pár egy társalgó hölgy és három inas kiséretében utazik. Gróf Lónyayné tegnap gróf Reverserát, Ausztria-Magyarország vatikáni nagykövetét fogadta és holnap valószinüleg férjével a Vatikánba megy, hol a családi származásának megfelelő tisztelettel fogják fogadni. A volt trónörökösné nem tesz látogatásokat és csak kevés embert fogad. Ma reggel a városban kocsikázott. Hir szerint *a pápa meg fogja kisérelni a kibékitést a grófné és atyja közt.*

A kecskeméti halálos párbaj.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Cegléd, április 23.

A kecskeméti halálos kimenetelü párbaj, amelynek gróf *Bissingen* Ottó huszárkapitány az áldozata, itt keltett legnagyobb részvétet. A párbajnak mindkét szereplője — ugy gróf Bissingen, mint Békássy Ernő főhadnagy — a tizenharmadik huszárezrednek itt lévő századánál szolgáltak. Jó barátok voltak; együtt töltötték csaknem minden szabad idejüket, annál nagyobb tehát a megdöbbenés, amelyet a szomoru kimenetelü párbaj hire itt keltett.

Két évvel ezelőtt került gróf Bissingen kapitány Ceglédre. Mielőtt ide jött volna, a katonaság és polgárság között nem volt a legjobb viszony s a huszártisztek alig érintkeztek a polgársággal. Egészen megváltozott azonban minden, amint gróf Bissingent Ceglédre helyezték. A szerencsétlen véget ért gróf rendkivül szeretetreméltó modoru ember volt s mindjárt kereste az összeköttetést a polgársággal. Feleségével, *Lázár* Nóra grófnővel eljárt a társaságokba. Nemcsak az előkelő mulatságokat keresték fel, hanem a polgári mulatságokat is s a bájos, érdekes arcu grófnő minden mulatságon szivesen táncolt egypár turt az iparosokkal, a gazdaemberekkel is. Ez a szeretetreméltó modor ugy megkedveltette őket a ceglédi nép előtt, hogy valósággal bálványozták őket s nem volt olyan mulatság, ahova meg ne hivták volna.

De nemcsak a polgárság körében örvendett ilyen nagy szeretetnek gróf Bissingen, hanem a katonái körében is. Szigoru, de igazságos ember volt, akit a rajongásig szerettek a katonái. Amióta ő Ceglédre jött, nemis történt semmiféle kegyetlenkedés az itt lévő századnál; azelőtt pedig egymást érték az öngyilkossági esetek.

A kaszárnyába tegnapelőtt este jutott el a szerencsétlen kimenetelü párbaj hire. *Békássy* főhadnagy, akit a párbaj után rögtön elhelyeztek a századától, irta meg a dolgot a privátdinerének, utasitásokat adva neki, hogy pakoljon össze és mindenét szállitsa el Kecskemétre.

A kaszárnyában leirhatatlan szomoruságot keltett a hir. A katonák egymás nyakát a borultak és hangosan zokogtak, mert nagyon szerették gróf Bissingent, aki valósággal édesatyja volt a legénységnek. Az egyik temetkezési intézet kirakatában. Ott van már a legénység koszoruja:

Felejthetetlen jó kapitányának
a negyedik század.

•

A halálos párbaj okáról nagyon sokféle hir kering a városban; annyi azonban kétségtelen, hogy a régi jó barátok összeszólalkozásának nagyon komoly oka volt. Az összeszólalkozás az egyik verzió szerint a ceglédi szinház egyik páholyában történt, esütörtökön este, amikor Békássy főhadnagy együtt ült ott Bissingenékkel. A közönség előtt is feltünt a dolog és sokan sejtették, hogy ennek a kis összeszólalkozásnak komolyabb következményei lesznek. Arra azonban senki sem gondolt, hogy gróf Bissingent nem látják többé.

A kihivó fél gróf Bissingen volt. Pénteken délelőtt történt a kihivás s a segédek, tekintettel az ügy rendkivüli komolyságára, háromszori golyóváltást, állapitották meg, husz lépésnyi távolságról, öt-öt lépés avansszal. A szigoru feltételek mellett szinte elkerülhetetlen volt a tragikus vég.

Érdekes dolog, hogy gróf Bissingennek meg volt a halálsejtelme. A párbaj előtt ugyanis elment *Matolcsy* ceglédi közjegyzőhöz s ott végrendeletet csinált. Ezt a végrendeletet a napokban fogják kihirdetni a ceglédi járásbiróságnál.

Kecskemét, április 23.

Gróf *Bissingen* Ottót, a párbajban elesett huszárkapitányt ma délután fél öt órakor temették el katonai gyászpompával, a közönség óriási részvéte mellett. A katonai csapatkórházban felállitott ravatal föló tömérdek koszorut halmozott a bajtársak, jóbarátok kegyelete. Külön koszorut tett le a Kecskeméten állomásozó 38. gyalogezred tisztikara és a 4-ik honvédhuszárezred. Ott volt a gyászoló özvegyé is, ezzel a fölirással: *Feledhetetlen Ottómnak — Nórádtól.*

A temetésen ott volt a 13-ik huszárezred egész tisztikara, hogy elkisérjék utolsó utjára korán elhunyt bajtársukat. A temetési szertartást *Bogyó* Pál apátplébános végezte, aki a koporsót a Szentháromság temetőbe kisérte, ahonnan Erdélybe viszik Jámra, a családi sirboltba.

Arad, április 23.

A Kecskeméten párbajban agyonlőtt Bissingen huszárkapitány sokáig Aradon szolgált. Az itteni huszárezred táviratilag kondoleált az özvegynek és *Tánczos* kapitány vezetésével küldöttséget és diszes koszorut küldött.

A temesvári madarak.

(Egy temesvári állatvédő összevásárolt kétszáz kalickába szánt énekes madarat és elküldette magának Temesvárra. Megbizásából a ládákat a rendőrség vette át, a kapitányságra szállitotta, ahol a madarakat szabadon bocsátották.)

Örvendjen minden ember itt e
Széles hazában most velem;
Örvendjen az, ki kötve hitte,
Hogy van még állatvédelem!
Van állatvédő, mint a polyva,
És dallal hangos két határ;
S a szabadság dalát dalolja
Ma kétszáz énekes madár!

Temesvárott, hol annyi gyár van,
És annyi, óh de annyi tiszt,
Hol kaphatók sokféle árban
Bánáti rozs, bánáti liszt;
Hol van kereslet és kinálat,
Egyszóval van kereskedés,
Hol, végül, van sokféle állat, —
Az állatvédő sem kevés.

Temesvár tegnap várta, leste,
Úgy délután, mint délelőtt;
Mig végre, nagysokára este
A gőzösön két láda jött.
Sok hálafohász szállt az égre,
Hogy mégis megjöttek tehát! . . .
S a két nagy ládát végre, végre,
Egy — rendőrfőnök vette át!

S a kapitány morogva mondta:
— Tizenkét órát vártam itt
Egy álló héten át, naponta
S nincs bennük bomba, dinamit;
A jöttükért senkit se bántsak!
Az ember két ládára vár,
És végül nincs bennük csupán csak
Kétszáz kis énekes madár!

Az állatvédő szenvedélylyel,
— A rendőrfőnök szidta bár, —
Szabaddá lőn még akkor éjjel
Kétszáz kis énekes madár;
S a kis sereg mig szerte széledt,
A rendőrfőnök úr felett
Mind azt dalolta: — Szép az élet,
S az elbocsájtó rendelet! —

S Temesvár város sánca, árka,
Üdült sok édes éneken,
Mig elpusztult a sok madárka
A füstös gyárkéményeken;

EDLACH gyógyintézet
Alsó-Ausztria, 15 percnyire Payerbachtól. **Tulajdonos: Dr. Konried.** Gyönyörü, napos, széltől óvott fekvésben, 600 m. mag. a tenger szine fölött. Teljes vizgyógymód. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világitás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz.
Prospektussal és értesitéssel szolgál az igazgatóság.

Dicsérem az állatbarátot,
Kiről nem egy hirlap regél;
De kit a törvény elbocsátott,
Az tisztes úton meg nem él!

—kó.

Olcsó telkek.

Ha lapunk apróhirdetéseit el méltóztatik olvasni, ott méltóztatik találni azt is, hogy Kispest-Szent-Lőrincen olcsó részletfizetésre kaphatók telkek. Ezt, hogy *olcsó részlet*, ne tessék uraságoktól levetett frázisnak tekinteni, mert alább az is olvasható, hogy a telkeket négyszögölenként heti *egykrajcáros* részletekben is lehet fizetni.

Ezek után ne tessék tőlem rossz néven venni, ha a következő jeleneteket előlegezem a közel jövőnek:

1. Egy takarékos ifju levele.

Kedves papám!

Most már bevallhatom, hogy mire költöttem összes ozsonnapénzeimet. Unos-untalan szidtál, hogy rendes napi két krajcárjaimon nem veszek zsömlét, s ezért oly falánk vagyok délben, mint egy Succi által szeliditett farkas. Most már bevallhatom. Telektulajdonosnak érzem, apám, magamat. Még pedig Kispest—Szent-Lőrincen. Még pedig többszörös telektulajdonosnak. Az egyik telket a mult héten vettem négy hatosért, s mondhatom, hogy saroktelek az ottani Champs-Elyséen. Készpénzben huszonhárom krajcárt fizettem rá, a többi banktcher, amelyet heti részletekben törlesztek. Másik telkem nyolc krajcárba került, igaz, hogy kisebb, mint az előbbi. Ezen négy krajcár a banktcher. Azt hiszem, meg lészsz elégedve

kezeid et csókoló

fiaddal.

2. A bőkezü apa.

Apa: Nesze fiam, mert jól viselted magadat, itt van két krajcár. Vegyél magadnak egy telket Kispesten . . . — o. —

FŐVÁROS.

(*) **Tanári állások a fővárosnál.** A tanács ma a következő tanári állásokra hirdetett pályázatot: a főreáliskolában egy mennyiségtani és természettani, egy német nyelvi, filozófiai és magyar nyelvi és egy mértani és mennyiségtani állásra, a felsőkereskedelmi iskolában egy vegytanáruisme és teknologiai állásra és a felsőleányiskolában egy mennyiségtan-természettani állásra. A pályázatokat május 21-ig kell beadni.

(*) **Adókivetés.** A fővárosi adókivető bizottságok holnap, e hó 24-ikén a következő helyrajzi számu házakban lakók III. osztályu keresetadó javaslatait fogják tárgyalni: Az I. kerületben (Krisztinaváros) a külön meghivottakét; a II. kerületben 3500—3311 hrszámig a külön beidézettekét; a IV. kerületben a 388—433 hrszámig és a külön meghivottakét; az V. kerületben az első bizottság 743—843 hrszámig, a második bizottság az 1145—54/17—1155/1166/10 hrszámig; a VI. kerületben az első bizottság 3533—3556 hrszámig a külön meghivottakét, a második bizottság a külön meghivottakét; a VII. kerületben az első bizottság 4770—4783 hrszámig, a második bizottság 4241/7—4266—67/16 hrszámig; a IX. kerületben 8812—8831b.—8704 hrszámig a külön meghivottakét.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Jászai Niobeja.** A *Vigszinhaz* feleleveniti a *Niobe* cimü angol bohózatot *Jászai* Mari kedvéért, ki ebben a szerepben mint vendég néhány izben már fellépett a Vigszinházban. A nagy müvésznő holnap, mint szerződött tag először játszsza ezt a bohózati szerepet s az előadás iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy a darab felelevenitése bemutató számba megy. Dunn Péter szerepét *Hegedüs* Gyula játszsza, akinek ez egyik legelismertebb alakitása.

** **Ámor az iskolában.** Ezt a pikáns cimü darabot, müfajára nézve operettet, két tizenöt éves diák készitette. A legifjabb magyar szinpadi szerzők *Magyar* Bertalan és *Frank* Rikárd ma este élvezték végig a premier izgalmait a Kisfaludy-Szinházban. A közönség igen jóakaró hangulatban volt és jónak találta a fiatalok zsengéjét. Tagadhatatlan, van egynéhány szép melódia az operettben és a librettóban sok-sok ismerős részlet az öregebb szerzők müveiből. De sebaj. Határozott sikerrel tértek haza a fiatalok. Az előadás nagyon szép volt. Különösen *Aradi* Aranka, a szinház tehetséges primadonnája vette müvészetével pártfogásba a kissé kezdetleges alkotásu darabot. A szerzők hálásak voltak a primadonna fáradozásáért. A lámpák előtt, a közönség szeme láttára, kezet csókoltak Aradi kisasszonynak, akit különben virágcsokorral is megleptek. A kézcsók azonban — nyilt szinen — nagyobb meglepetés lehetett. Ez a legifjabb szinpadi szerzők ujitása.

** **Opera.** Az Operaházban holnap kedden a *Bajazzokat* adják *Signorini* Ferenc vendégfelléptével Canio szerepében; a többi szerepet F. Pewny Irén, Beck, Váradi és Kiss Béla éneklik. Az opera után az uj ballet, *Zulejka* kerül szinre a cimszerepben *Balogh* Szidivel. Az előadást bérletfolyamban tartják.

** **Solymosi müvészestéje Dombovárott.** *Solymosi* Elek, a Népszinház kitünő müvésze két, fényesen sikerült müvészestét rendezett szombaton és vasárnapon *Dombovárott*. A közönség zajos tetszésnyilvánitásokkal honorálta Solymosi kacagtató humorát. Solymosin kivül köremüködtek és nagy sikert arattak még szinésziskolája növendékei közül: *Sziklai* Blanka, *Várai* Mariska, *Halász* Ede, *Joanovits* Sándor és *Dezső* Marton. Különösen nagy hatása volt a *Szenes legény, szenes leány* cimü operettnek, amelyet brillánsan adtak elő Solymosi növendékei.

** **Ábrányiné Kassán.** *Kassá*ról táviratozza tudósitónk: *Ábrányiné Wein* Margit asszony ma este fejezte be a kassai Nemzeti Szinházban három estére tervezett vendégfelléptét. Az illusztris müvésznő vendégjátékai iránt olyan nagy volt az érdeklődés, hogy a jegyek már hetekkel ezelőtt elkeltek. Mindegyik este egy-egy óriási ováció volt. A kitünő müvésznő magával ragadta csodás játékával és brilliáns énekével a közönséget, amely a tetszésnyilvánitás minden jelével elhalmozta vendégét. Ma este a Szulamit cimszerepét játszotta Ábrányiné s ebben a szerepben is teljes erejében ragyogtatta előkelő müvészetét.

** **Kisfaludy-Szinház.** Az ó-budai szinházban szerdán, 25-ikén, ismét premiér lesz. Ez alkalommal ugyanis szinre kerül *Győző* Lajosnak, a Vigszinház tagjának, *Mult* cimü egy felvonásos dramolettje.

** **El Párisba.** A Magyar Szinházban közelébb egy kiválóan aktuális darabot mutatnak be. A darab cime *El Párisba* és egy csoport magyar kirándulónak a párisi világkiállitáson átélt kalandjait fogja szinpadra vinni, ami egyszersmind alkalom lesz, hogy a darab keretében bemutassa a világkiállitás legérdekesebb látványosságainak hü másait is. Az érdekes és nagy arányu darabot *Heltai* Jenő és *Makai* Emil irták. Heltai, aki Párisban él, most hazajött, hogy jelen legyen a betanitásnál. A darab telve van vidám és mulatságos jelenetekkel.

** **Az Osztrigás Mici Berlinben.** *Feydeau* bohózata, az *Osztrigás Mici*, a berlini *Residenz-Theater*ben tegnapelőtt érte meg századik előadását. Hogy a *Feydeau*-bohózatnak milyen sikere volt az erkölcsös németeknél, mutatja az, hogy a darabnak ez a száz előadása *háromszázezer márkát* jövedelmezett. Ilyen eredményt a *Residenz-Theater* még egyetlen darabjával sem ért el.

** **Mascagni uj operája.** *Firenzé*ből irják, hogy *Mascagni* egy irókból és zenemüvészekből álló társaság előtt több részletet játszott *Alarcok* cimü uj operájából, amelyről megirtuk, hogy a jövő őszön kerül először szinre a római *Teatro-Costanzi*ban. A dalmüből különösen egy szerelmi kettős és egy tenor-ária tettek nagy hatást a hallgatókra. Az opera szövegkönyve a régi olasz vigjáték alarcos alakjait (Arlekinot, Columbinát, Tartaglint stb.) viszi szinpadra.

** **A Bajazzók a Telefon Hirmondóban.** A Telefon Hirmondó ma kedden este esti szórakozásképpen Leoncavallo Bajazzókját közvetiti előfizetői lakására. Utána még a Zulejka ballet zenéje lesz hallható, majd a rendes esti felolvasás következik, s végül 11 óráig katona- és cigányzene lesz hallható a kagylókon.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Az Akadémiából.** A *Magyar Tudományos Akadémia* III. osztálya ma délután *Than* Károly elnöklete alatt ülést tartott, amelynek első pontja *Jendrassik* Ernő levelező tag székfoglalója volt: Klinikai és fiziológiai tanulmányok a járásról cimmel. Utána *Tötössy* Béla levelező tag székfoglaló értekezése következett: A szimmetriáknak nevezett elemi geometriai rokonságok általánositásáról. *Högyes* Endre rendes tag bemutatta dr. *Anjeszky* Aladár értekezését: A natrium lygosinátum lázcsökkentő és antibakterikus hatásáról. Legutóbbi értekezésének kiegészitéseül jelentette *Högyes*, hogy a budapesti Pasteur-intézetben a mult év folyamán kezelt 1673 megmart beteg közül csupán kettő halt meg veszettségben. Végül *Rados* Gusztáv levelező tag bemutatta *Bauer* Mihály müegyetemi adjunktusnak „A törzsszámrendü csoportok elméletéhez" cimü dolgozatát.

SPORT.

*** **Pécsi lóversenyek.** A sok apró verseny után holnap dől el a Freudenauban a 20.000 koronás Államdij, egyike a tavaszi meeting legérdekesebb versenyeinek. Csak nyolc lovat neveztek a 20.000 koronáért, de ezek közül hat alkalmasint indul is, ugy, hogy a finish minden esetre érdekes lesz. Tekintve a felfordult világot, amely mostanában a turfot uralja, nincs kizárva, hogy a papir szerint legjobb lovak, *Nickerl* és *Adoma* most is kompromittálják a favoritfogalmat, előbbi azért, mert nem tavaszi ló, *Adoma* pedig annak következtében, hogy *Bohó* futásából itélve az *Andrássy*-istálló még nincs kondicióban. Minthogy a másik két jó lónak, *Leader*nek és *Tip-Top*nak hosszu a 2400 méter, *Pavolin* és *Aldomás* maradnak meg mint olyan lovak, amelyek esetleg outsider létükre is nagy szerepet játszhatnak a versenyben. Érdekes szám lesz holnap a Galaor handikap is, ennek 5000 koronája alighanem *Sarkantyu*, *Teodora* és *Rózsi* közt fog eldőlni. A három éves versenyek közül a *Krieau* verseny lesz a legérdekesebb, melyben *Marchioness*, *Cinquevallo* és *Semper idem* vivhatnak szép küzdelmet, tekintve, hogy *Rika II.* aligha indul, mert a Trial stakesre tartják frissen. A holnapi nap legjobb jelöltjei a következők:

I. *Fakir—Györgytallér.*
II. *Cinquevallo—Marchioness.*
III. *Sarkantyu—Feodora—Rózsi.*
IV. *Pavolin—Aldomás.*
V. *Isolde—Testör.*
VI. *Auersperg istálló—Round the corner.*
VII. *Gondolat—Bokhara.*

*** **A bécsi lóversenyek eredményéről** leggyorsabban a *Telefon Hirmondó* utján értesülhet a sportközönség, mert a Hirmondó kiküldött tudósitójának telefonjelentései alapján már a délutáni órákban ad részletes tudósitást. Az összeredményt 1/47 órakor olvastatja fel a Hirmondó.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A Magyar Jogászegyesület** szombaton dr. *Vécsey* Tamás egyetemi tanar elnöklete alatt ülést tartott, amelyben dr. *Doleschall* Alfréd az igazságügyminiszteriumba beosztott albiró kritikailag ösmertette a büntető perrendtartás utolsó fejezetét, mely *az ártatlanul szenvedett előzetes letartóztatás, vizsgálati fogság és büntetés esetében való kártalanitásról szól.* A tartalmas és érdekes előadást a közönség nagy teszéssel fogadta.

§§ **Az apósgyilkos.** *Nagyváradr*ól táviratozzák. Az esküdtbiróság ma kezdte meg Gönczy Ferenc nagy kerekü fiatal gazda bünügyének a tárgyalását, aki február elsején éjjel az apósát Pécsi Sándort megfojtotta, mert az örg költekező, mulató életet élt s attól félt, hogy örökségül semmisem marad rájuk. A biróság elnöke *Millye* Gyula táblabiró volt, akinek első kérdésére Gönczy töredelmesen beismerő vallomást tett. *Vámossy* ügyész gyilkosságban kérte Gönczyt bünösnek kimondani. Weissberger Lipót védőbeszéde után a tárgyalást késő este elnapolták.

A szobaur szerelme.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, április 23.

Ez a régi történet, amely mindig uj marad . . . A vidéki törvényszékek előtt is mindennapos esetet tárgyalt ma a budapesti törvényszék s hogy szenzáció számba ment mégis az eset, csak annak tulajdonitható, hogy az elbukott leány uri, jómódu szülők gyermeke s a csábító nem parasztlegény, hanem — orvosnövendék.

Egy jómódu ujpesti kereskedőnek a leánya, Paula kisasszony, beleszeretett a kis öccsei nevelőjébe: *Ziegler* József szigorló orvosba. A mi világunkban nagy tisztelete van a fiatal vér szerelmének. Költőink erről énekelnek, tudósaink azt tanitják, hogy az egészséges szerelem az élet, az egészség és igy az erkölcs garanciája. Az élet pedig egészen mást tanit. Azt, hogy a nem szankcionált fellobanása a vérnek bün, melyet gondosan titkolni kell, hazudni érte, gyötrődni érte, mert a szerelmi fellobbanás utolsó égési terméke nem az élet, hanem a gyalázat. Szomoruan kell konstatálnunk ebből az esetből is, hogy a nem szankcionált szerelemből eredő veszélyek abba az irányba taszitják az embereket, hogy maholnap az erkölcsiségnek utolsó törvénye ez lesz:

— Aki ügyesen titkol — az a becsületes!

Az történt, hogy *Ziegler* József, a fiatal orvosnövendék naphosszat együtt volt, egy házban, egy fedél alatt lakott *Sonnenberg* Paulával, egy szép és életerős leánynyal. Aztán szerették egymást, vagy összeszoktak vagy megkivánták egymást. Aztán, hogy viszonyuknak következménye is lett, elemészteltek egy gyermekéletet. Ma a törvényszék előtt számoltak be cselekedeteikkel.

A törvényszék, *Ziegler* Józsefet és *Sonnenberg* Adolfnét, *Paulának* édesanyját, gyilkosság büntettéért mint tetteseket, *Sonnenberg* Paulát pedig gyermekölésért helyezte vád alá.

Az esetet *Zsitvay* Leó elnöklésével tárgyalta az esküdtbiróság. A vádhatóságot *Geyus* Gusztáv főügyészi helyettes képviselte, védők dr. *Friedmann* Bernát, dr. *Visontai* Soma és dr. *Kaldor* Gyula voltak. *Sonnenbergnét* és *Zieglert*, akik fogva vannak, egy

börtönőr kisérte a tárgyaló terembe. Sonnenberg Paula szabad lábon van.

Az elnök jelentette, hogy tekintettel a pőr kényes mivoltára, gondoskodott, hogy a terembe hölgyeket be ne bocsássanak. Aztán egyenkint bemutatta a vádlottakat az esküdtbiróságnak:

Sonnenberg Adolfné kulpini születésü 47 éves, hat gyermek anyja. A férje rőföskereskedő Ujpesten. A vézna, kistermetü asszony fekete ruhában s fekete fejkendővel jelent meg a tárgyaláson.

Ziegler József morvaliszkói születésü 25 éves szigorló orvos. Barna, zömök fiatal ember, rokonszenves külsővel.

A harmadik vádlott *Sonnenberg* Paula, Kulán született s most 22 éves. Nyulánk, szőke leány s elég csinos arcu. Ő is, mint édesanyja, fekete ruhát visel.

Dr. *Visontai* Soma a maga részéről két ellenőrző orvosszakértőt jelent be. Névszerint dr. *Andreánszky* Jenőt és dr. *Szigeti* Gézát. Kéri a törvényszéket, hogy azokat is hallgassa meg a tárgyalás során, mivel neki a törvényszéki orvosszakértők véleménye ellen aggályai vannak.

A törvényszék csak egy ellenőrző orvosszakértőt fogadott el s e miatt Visontai dr. semmiségi panaszt jelentett be.

Ezután megalakitották az esküdtszéket s megkezdődött a vádlottak kihalgatása.

Sonnenberg Adolfnét hallgatták ki először, még pedig tolmács utján németül, miután nem tud magyarul.

(Az édesanya martiriuma.)

Sonnenbergné elmondja, hogy az volt a tervük, hogy ha a gyermek a házasság előtt születik meg, akkor vidékre viszik s dajkaságba adják. Egyszer sirva találtam a lányomat. A nyakamba borult s megvallotta bukását. Irtam Zieglernek, hogy jöjjön ki Ujpestre s hogy a hivásomra megjelent, szemrehányásokkal illettem, hogy boldogtalanná tette gyermekemet. Ziegler megnyugtatott, csak arra kért, hogy rejtsük el a dolgot s majd jóvátesz ő mindent. Elveszi Paulát s evvel visszaadja a becsületét.

Féltem a férjemről, aki hirtelen haragu és szigoru ember. Elhatároztuk tehát, hogy addig, amig Ziegler a katonaságtól megkapja a házassági engedélyét, elrejtjük a gyermeket. Dajkaságba adjuk valahol vidéken.

— Hány évig volt Ziegler az önök házában?

— Öt évig s bizalmas jó viszonyban volt velünk, de én sohasem sejtettem. —

— Milyen előkészületeket tettek a születésre?

— Gyermekruhánk volt elég. Magamnak is hat gyermekem van. Segitséget sem hivtunk, mert Ziegler maga ajánlkozott, hogy segitségünkre lesz. Orvosnövendék volt s a szülészetből már szigorlatozott. szülésnél be is váltotta igéretét, segédkezett.

— A vizsgálóbirónál ön azt mondta, hogy Ziegler nem is volt ott.

— Mondtam. Azért mondtam, mert akkor még reméltem, hogy Ziegler elveszi leányomat. Akkor mindent *magamra vállaltam* ...

— Azt is mondta, hogy ön rögtön becsavarta a gyermeket egy lepedőbe.

— A gyermek a kezemben sem volt, azt sem tudom, élt-e vagy sem. Mikor megszületett, a kisebbik leányom, aki a szomszéd szobában aludt, sirni kezdett s én hozzásiettem megnézni, mi a baja. A férjem is fölébredt s hogy föl ne keltsem a gyanuját, többé vissza sem mentem a szobába. Lefeküdtem s a nagy kimerültségtől csakhamar elszundikáltam. Reggel bementem a leányomhoz s megkérdeztem Zieglert, hogy mi ujság. Azt mondta, hogy *holt* leányunokám született. A kis holttest bepólyázva az ágy végében feküdt.

— A vizsgálat során ön azt mondta, hogy a gyermek élt s hogy ön rongyot tömött a garatjába, hogy megfojtsa.

— A vizsgálóbirónál nem ugy mondtam. Csak azt mondtam, hogy ugy rémlett nekem, mintha a gyermek élt volna.

Az elnök fölolvassa neki a vallomását.

— Ezt csak azért vallottam, hogy kiméljem Zieglert, de most már nincs okom őt kimélni, felelte sirós hangon a vádlott asszony.

— Hogy került a kis holttest az ön kofferjébe?

— Én tettem oda s ugy vittem ki a Dunához délben. Kétségbeesésemben nem tudtam, hogy mit tegyek vele. Ziegler azt tanácsolta, hogy tegyem egy fazékba s temessem a Dunába. Még segitett is a kis holttestet begyömöszölni.

— A vizsgálóbirónál azt mondta, hogy Ziegler jelen sem volt, mikor a kis holttestet a fazékba tette.

Sonnenbergné összekulcsolja a kezét s zokogva feleli:

— Isten látja a lelkemet, hogy ártatlan vagyok. Az az igaz, amit most vallok.

Az elnök fölmutatja neki a bünjeleket: egy nagy kézikdsarat, egy cserépfazekat, s egy csomó rongyot. A fazék pergamentpapirossal van lekötve.

— Megmarad a mellett, hogy nem ön tömte a rongyot a gyermek garatjába?

— Megmaradok. Én képtelen volnék ilyen szivtelenségre.

— Egyedül ment a Dunához?

— Nem. A tiz éves fiamat magammal vittem, mert egyedül nem tudtam volna menni. De a gyermeknek szólnia sem volt, hogy mit akarok. Egész délután járkáltam a parton, de nem volt erőm a holttestet elsülyeszteni. Estefelé végre beledobtam a vizbe, de mikor láttam, hogy nem merül el, kihásztam s visszatettem a kosaramba.

— Lássa Sonnenbergné nem ugy volt a dolog. A mezőőr a kukoricásból nézte a maga mesterkedését s mikor észrevette, hogy ön beledobta a fazekat a Dunába kérdőre vonta, hogy mit csinál. Akkor ön megijedt s igy szólt:

— A *gyermekem* holttestét dobtam a vizbe. *Az én gyermekem volt* s nem akarom, hogy az uram megtudja, hogy viszonyom van egy fiatal emberrel. Önt aztán bevitték a Rókusba, ahol mint gyermekágyas asszonyt kezelték két napig, amig kiderült, hogy ön egészséges.

(A szobaur.)

A délutáni tárgyaláson *Ziegler* József vádlottat hallgatja ki a törvényszék.

Ziegler előadja, hogy március óta van fogva. Sonnenbergéknél öt évig tanitotta a gyermekeket s Sonnenbergné édesatyjának unokatestvére.

— Volt-e viszonya Paulával?

— Nem. Szerettem Paulát, de soha belső viszonyt nem folytattam vele.

— Nem érzi tehát magát bünösnek a vádban?

— Nem! Nem! Én szerettem ezt a leányt, de hogy én volnék oka romlásának, azt tagadom. Sejtelmem sem volt róla, hogy Paula megfeledkezett magáról. Mikor Sonnenbergné levélben Ujpestre hivott, nem a bajtól való félelem, hanem Paula iránt érzett szeretetem vitt ki. A szülésnél segédkeztem, mint orvos, de mindvégig követeltem, hogy hivjanak mellém bábát.

— Élt a gyermek, vagy nem élt?

— Nem tudom, nem nézhettem meg, mert a gyermekek folyton keresztül jártak a szobán.

— Igaz-e, hogy Sonnenbergnének ön adta át a véres rongyokba pólyált gyermeket?

— Nem igaz s az sem igaz, hogy én tanácsoltam neki, hogy dobja a Dunába a tetemet.

(Az áldozat.)

Sonnenberg Paula kihallgatása előtt dr. Káldor Gyula arra való tekintettel, hogy Zigler tagadása folytán Sonnenberg Paulának részletesen kell nyilatkoznia a viszonyról s hogy ezt minél őszintébben tehesse, *zárt ülést* kér elrendelni. A törvényszék a zárt ülés elrendelése fölött zárt ülésben tanácskozott. Tanácskozásuk eredménye az lett, hogy a zárt ülést a törvényszék nem rendelte el.

Elnök (Sonnenberg Paulához):

— Emlékszik, mivel vádolja önt az ügyészség, hogy gyermekét megölte? Bünösnek érzi magát?

— Nem.

— Mondja el, hogyan történt a dolog.

— Én a Ziegler szobájában szültem. Szülés után Zieglertől kérdeztem mi lett, ő azt mondta, hogy egy halott gyermek.

Sonnenberg Paula ezután elmondta, hogy Ziegler fölánlotta orvosi közreműködését. A szerencsétlenségről tudott.

Elnök: Igaz az, hogy ön a szülés után 24 óra mulva már felkelt s bement a Rókus-kórházba meglátogatni az anyját, aki ott ugy volt felvéve, mintha ő lenne a gyermekágyas.

— Igen.

Zieglerrel ezután szembesitették Sonnenberg Paulát, aki a vádlottra nézve terhelő vallomást tett. Ziegler hevesen kifakadt:

— Paula, nem igaz, amit mondasz, ne vádolj, gondolj szegény szüleimre, ne vádolj!

Esti fél hét órakor kezdődött meg a 10 perenyi szünet után a tanuk kihallgatása.

(A tanuk.)

Először *Petruska* István mezőőrt hallgatták ki. Ő volt az, aki *Sonnenberg* Adolfnét megleste és elfogta, amikor a gyermek holttestet tartalmazó fazekat kivette kosarából s bele dobta a Dunába.

Sonnenberg Adolfné a szembesités alkalmával tagadja a tanu terhelő vallomását.

A tanuk valamennyien Zieglerre terhelően vallottak. Ezután fölolvasták dr. Hédervári ujpesti orvosnak a rendőrséghez intézett jelentését, amelyben tudatta, hogy a Beniczky-utca 13-ik számu házban *Sonnenberg* Paula nevü beteg szülőnőhöz hivták. Miután a beteg a gyermekről nem tudott vagy nem akart felvilágositást adni — bejelentette az esetet a rendőrségnek. Ezután az első orvosi látleletet olvasták fel, melyet dr. *Nagy* Lajos ujpesti rendőrorvos állitott ki.

Dr. Minnich Károly tanársegéd terjesztette ezután elő a boncolásról szóló szakvéleményét.

A tárgyalást az orvosszakértői véleményeknek: Moravcsik tanárnak, dr. *Szigeti* ellenőrző szakértő-orvosnak meghallgatása után az elnök holnap reggel 9 órára halasztotta el.

Testvérharc.

— A szatmári testvérgyilkosság. —

Budapest, április 23.

Ime, itt fekszik előttünk a vádlevél, amely *gyilkossággal* vádolja *Papp* Bélát, a szatmármegyei előkelő földesurat és két társát, *Zsoldics* Mihály számadó juhászt és *Papp* Zoltán hivatalnokot. A legbestiálisabban kieszelt gyilkosságok történetében is páratlan az előre megfontoltságnak s a hidegen számító tervszerüségnek az a példája, amelyet a szatmári testvérgyilkosság nyujt. A vádirat minden sora megdöbbentő képét mutatja annak az undok szenvedélynek, amely önzésből, puszta haszonlesésből vermet ásat a testvérrel a testvérnek s amely valami megmagyarázhatlan szivósággal küzd számos eredménytelen kisérlet után is mindaddig, amig az ártatlan áldozat, a szerencsétlen ifju *Papp* Elemér holtan nem terül el a kak-szentmártoni réten.

A gyilkosok börtönben ülnek s nemsokára esküdtpolgárok itélete dönti el sorsukat. Az ügyészség képviselője már megalkotta véleményét a borzalmas esetről s vádinditványának lényegét, amelyből egyszersmind a gyilkosság egész története is kiderül, alább közöljük:

Az ügyészség vádat emel *Papp* Béla ellen gyilkosság büntettének kisérlete, és gyilkosság büntette, *Zsoldics* Mihály ellen gyilkosság büntette, *Papp* Zoltán ellen gyilkosság büntettének kisérlete és gyilkosság büntette miatt. Magát az esetet igy adja elő a vádinditvány:

Papp Elemér szatmári evangélikus református főgimnáziumi VII-ik osztályu tanuló 1899. évi november hó 19-én reggel háromnegyed 1 óra táján a szatmár-batizi országutról a Dezső-hidja mellett elterülő réten át a Papp Béla kakszentmártoni tanyája felé vezető dülő uton meggyilkolva találtatott. A hulla ballába egyenes, kinyujtott helyzetben, jobblába pedig kissé behajlitva volt. A hullát először *Boiczán* László és *Boiczán* Lászlóné tanyai cselédek vették észre, akik Szatmár felől a tanyára igyekeztek. Ezzel csaknem egyidejüleg jött a tanya felől *Papp* Béla nejével, született *Nagy* Klementinnel egy kocsin, amelyet *Puskás* János kocsis hajtott. A kocsin ülők *Boiczán* és neje által figyelmessé tétetvén, leszállottak s az uton fekvő hullában Papp Béla öcsését, Elemért ismerte fel: s megparancsolta, hogy a hullát vigyék be a tanyába, maga pedig bejött Szatmárra, hogy az esetről jelentést tegyen. Az időközben odasereglett cselédek azonban helyesebbnek vélték a hullát a hatóság kiszállásáig érintetlenül hagyni. A szatmári rendőrség közegei délután fél három órakor jelentek meg a helyszinén, a mikor a hulla a szemtanuk állitása szerint még ugyanabban a helyzetben volt, amelyben reggel föltaláltatott. Ekkor megállapittatott az is, hogy az elhalt botja, mely a Papp Zoltán botjának bizonyult és kalapja a hulla fekhelyéről egy méternyi távolságban feküdt. Már a nyomozás kezdetén is megállapitható volt, hogy az elhalt nem rablási szándékból életett meg. A hulla fején két lövési sebzés volt észlelhető. Az első lövés a halfül mögött hatolt be a fejbe s az egész agyon keresztülhatolva, a jobb homlokcsont-dudornál akadt meg s azon galambtojás nagyságu karima nagyobbodást idézett elő. A második lövés a baloldali szemöldökiv fölött hatolt be a fejbe és a jobb fül mögött a hajzatos fejbőrön jött ki. Ez a golyó a hanyatt fekvő hulla jobb karján találtatott meg s azt ott a hullát megtalált egyéneken kivül dr. *Török* István orvos, aki a hullát először megvizsgálta, szintén látta. Mindkét lövés feltétlenül halalos volt s azok közül az első az volt, amely a bal fül mögött behatolva, a jobb homlok-dudornál akadt meg, a második pedig az, amely a bal homlokdudoron behatolva a jobb fül mögött jött ki; a két lövés által okozott lőcsatornák egymást keresztezték. A halál, a hulla merevedési fokát és az akkori hőmérséki viszonyokat figyelembe véve, az 1899. november 20-ikán eszközölt boncolást megelőzőleg 46—48 órával, vagyis 1899 november 18-ikán délután 3—6 óra között köve kezett be. A halált idegen kéz okozta s mindkét lövés ugyanabból a fegyverből lövetett és pedig mindkettő közvetlen közelből. A hulla mellett vagy közelében lőfegyver nem volt talalható; bár annak feltalálása végett az egész környék, sőt a Dezső-réten levő kettős kut is átkutattatott.

A gyanu az elhalnak testvérbátyjára, *Papp* Bélára, unokatestvérére *Papp* Zoltánra és a *Papp* Béla juhászára, *Zsoldics* Mihályra irányult. Ezek a nyomozás során összegyüjtött gyanuok alapján 1899. dec. 2-án, 3-án és 4-én letartóztattatván, előbb előzetes letartóztatásba, azután vizsgálati fogságba helyeztettek. A terheltek eleinte mindnyájan tagadásban voltak, s csupán *Papp* Zoltán igyekezett magát mindjart a vizsgalat elején a gyanu alól akként tisztázni, hogy annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy *Papp* Elemért, *Zsoldics* Mihály által *Papp* Béla ölette meg abból a célból, hogy ez által apja vagyonából várandó öröksége szaporodjék és azt is állitotta, hogy Papp Béla volt az, aki öcsét, Árpádot, 1899. januar elején hasonló okból elüldözte a házból és arra kényszeritette, hogy vándoroljon ki Amerikába. Ennek hallatára Papp Béla a gyilkosság gyanuját viszont Zoltánra igyekezett hárítani. Az ebben az irányban folytatott védekezés során ugy *Papp* Zoltán, mint *Béla* oly ellentétbe keveredtek, amelyek segittetve a Papp Béla által a fogházból irt levelek tartalma által, csakhamar kényszeritették őket arra, hogy a tettet beismerjék. Ezek beismerése után *Zsoldics* Mihály is kénytelen volt beismerést tenni.

Papp Zoltán beismerte, hogy a Papp Elemér megöletéséről közte és Papp Béla között már augusztusban szó volt. Augusztus 15-én Papp Béla Kakszent-Mártonban a saját kertjében 3 szem szilvát meghasitott, mérget tett bele és azt Papp Zoltánnak azzal adta át, hogy azokat Udvariban tartózkodó öcsének, Elemérnek adja át; ő azonban ezt nem tette. Augusztus 26-án Papp Gyulánál, a Béla apjánál voltak ebéden s innen délután Papp Béla, Papp Zoltán és Papp Elemér átmentek a szentmártoni tanyára, ahol mint előre megbeszélték, Elemért meg akarták mérgezni. Ebből a célból 3 pohár sört töltöttek ki, melyek egyikébe Papp Béla sztrichnin-tartalmu mérget tett, azután ők a meg nem mérgezett poharakat felvévén, a mérgezett poharat Elemérnek nyujtották, aki annak tartalmát kiüritvén, rövid idő mulva rosszul lett és heves görcsöket kapott. Ezután, mint *Papp* Zoltán vallja, nap-nap mellett folyton igyekezett Papp Béla őt arra rábeszélni, hogy Elemért tegye el láb alól. Sok kisérletet is tettek e célból, de sohasem sikerült a gyilkosságot végbevinniök. Végre november 17-én engedett Papp Zoltán a Béla rábeszélésének s elvitt egy levelet Elemérnek, amelyben Béla azt irja neki, hogy 18-ikán délután jöjjön ki hozzá gyalog a tanyára s majd Zsoldics varja a sorompónál. A gyilkosságról csak később értesült Papp Zoltán Bélától.

Zsoldics Mihály beismerte, hogy Papp Béla 2000 forintot igért neki az esetre, ha öccsét lelövi. Ő eleinte szabadkozott, de később engedett a rábeszélésnek. Többször megkisérlette a gyilkosságot, de eredménytelenül; mindannyiszor *Papp* Béla felbujtására. Végre november hó 18-ikán elkövette. Estefelé ugy öt óra tájban — vallotta Zsoldics — indult el a rét felé, amelyen Papp Elemérnek jönnie kellett. Alig ért ki a tanyából, már hallotta, hogy Elemér az ő nevét kiáltja, ezt még egyszer hallotta, mire szaladni kezdett Elemér felé. Mikor oda ért. Elemér kezet fogott vele, mire Zsoldics elkezdett sirni; Elemér kéredezte: „miért sir Zsoldics“? Erre Zsoldics Elemért a revolverrel arcon vágta, aki ekkor elesett; azután a revolvert hátulról egészen a fejének tartotta és keresztül lőtte, s azután elülről ismét keresztüllőtte a fejét s a revolvert a tarlón elhajitván, futva hazament. Az egész nem tartott tovább 10 percnél, mert mindenüt futva járt. A tett elkövetése után először Boiczán Lászlóhoz ment, azután több helyen is megfordult. Vasárnap reggel a ház előtt megmondta Papp Bélának, hogy agyonlőtte az urfit, mire ez azt felelte, hogy látta a hullát.

Papp Béla is bevallott mindent s vallomása teljesen megegyezik társainak vallomásával. Papp Béla elvetemültségét leginkább az illusztrálja, hogy a gyilkosság éjjelén féltizenkettő tájban kocsin tért haza azon az uton, ahol öccsének holtteste feküdt. Mikor a hullához értek, a lovak megugrottak. Béla észrevette a hullát és tudta, hogy az öccse hullája; a kocsis is észrevette és meg akarta állitani a lovakat, de Papp Béla nem engedte. Amint hazaértek, Béla megnézte a messzelátót. Ugyanis megegyezett Zsoldicscsal, ha a kertben lévő messzelátón egy fél tök lesz, akkor a gyilkosság megtörtént. A fél tök rajta volt s igy tudta, hogy Zsoldics a tettet végrehajtotta, Zsoldicscsal azonban nem beszélt, mert ez annyira óvatos volt, hogy a gyilkosság elkövetése után nem is közelitett hozzá. Másnap 10 óra tájban Lázáriba indult nejével együtt, s amint a tanyából kiértek, már látták Boiczan Lászlót és nejét a hulla mellett. Ekkor leszállott a kocsiról és a hulla beszállitása iránt rendelkezett, maga pedig elment, hogy apjának hirt adjon.

A tanuvallomások mindenben megerősitik a vádlottak beismerését s igy a tényállás minden részletében felderitve várja az esküdtek döntését.

TÁVIRATOK.

A cári udvar husvétja.

Moszkva, április 23. A husvétra virradó éjjelen a cár és a cárné 12 órakor a Kremlpalotából ünnepies menetben és a legnagyobb pompa kifejtése mellett a Megváltó-templomba mentek. Husvét vasárnapjának délelőttjén a főméltóságok egybegyültek az Uszpernovszky székesegyházban és ünnepélyes menetben a Kreml-palotába vonultak, hogy a császári párnak hódoljanak. A metropolita üdvözlő beszéde után a cár és a cárné a metropolitával és a jelenlevő főméltóságokkal husvéti szokás szerint háromszor megcsókolták egymást. A cárné mindeniknek urali drágakövekből készült husvéti tojást nyujtott át. Este a várost gyönyörüen kivilágitották.

A török vámfölemelés.

Konstantinápoly, április 23. Báró *Calice* osztrák-magyar nagykövet tegnapelőtt a szultánnál való kihallgatása alkalmával szóba hozta a tervezett *3 és fél százalékos vámemelést* is. Azt hiszik, hogy a nagykövet előterjesztései *hatást tettek a szultánra* és hogy *a porta lemond önkényes eljárásáról*. Hir szerint az a válasz, amelyet a porta a nagyköveteknek adni szándékozik, egyszersmind *meghivja a nagyköveteket* a vámemelés ügyében tartandó értekezletre.

Konstantinápoly, április 23. Illetékes helyről barátságosan figyelmeztették a portát, hogy ha *egyoldalu vámemeléssel megszegi a szerződéseket*, a portát védő szerződések sem tekinthetők majd sérthetetleneknek, továbbá, hogy ha némely hatalmasság erélyesen lépne fel az önkényes vámemelés ellen, ebben a nem érdekelt hatalmasságok sem fogják megakadályozni. Ugy látszik, hogy ezeket a figyelmeztetéseket a porta fontolóra fogja venni.

Az indiai éhinség.

Simla, április 23. (Reuter.) Hivatalos jelentések megerősitik az éhinség rettentő voltáról szóló hireket, különösen Bombay elnökségben és a Radsputana államokban. Több kerületben rendkivül nagy a halálozások száma. Az indiai jótékonysági segélyalap és a kormány minden tőlük telhetőt elkövetnek, hogy enyhitsék a nyomort. A segélyalap sürgősen ujabb támogatásra szorul. Több ezer ember fog még segélyt kérni, hogy folytathassa rendes foglalkozását. *Az egyik kerületben 1.300.000 darab marha közül egy millió elpusztult.* Mivel a marhapusztulás ily nagy, fontolóra vették azt az eshetőséget, hogy a földmivelési eszközöket kézi üzemre rendezzék be.

A párisi kiállitásból.

Páris, április 23. A boszniai kiállitási pavillonban ma délután a francia és külföldi sajtó tiszteletére fogadás volt, melyen igen sok ujságiró és iró jelent meg.

Dinamit-merénylet.

Torontó, április 23. Ma éjjel két ember dinamittal levegőbe akarta röpiteni a Welland-csatorna zsilipjét, de nem okoztak nagy kárt. A csatornát április 25-én ismét megnyitják a hajók számára. A két tettest, akik amerikai állampolgárok, letartóztatták.

Vérengzés Khinában.

Tiencsin, április 23. Ideérkezett jelentések szerint a boxerek Paotingfu közelében számos katolikus khinait lemészároltak.

Közgazdasági távirat.

Bécs, április 23. Holnap a Rotschild-csoport értekezletet tart a *magyar kölcsön* keresztülvitelének tárgyában. A kibocsátási árfolyamot mindaddig, mig az uj cimletnek az osztrák járadékadótól való mentessége nincs eldöntve, titokban tartják. Hir szerint az átvételi árfolyam 90 alatt lesz. Az uj kölcsönt május havában fogják aláirásra kibocsátani.

Bécs, április 23. A Schachert és Eckstein-féle fehérnemü-kereskedő cég fizetésképtelenné lett. A passzivák 200.000 koronára rugnak.

Bécs, április 23. A budapesti magyar jelzálogbank ma a bécsi Unionbank által kérvényt nyujtott be a bécsi tőzsdekamarához 4½%-os zálogleveleinek és koronaértékü 4½%-os községi kötvényeinek jegyzése iránt.

Berlin, április 23. A legnagyobb berlini bank- és ipartársaságok ma a birodalmi bank elnökének, *Kochnak* elnöklete alatt értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy az indiai éhinség enyhitésére pénzt gyüjtenek. Az értekezleten mindjárt aláirtak 400.000 márkát.

London, április 23. *(Gabonapiac.)* A piac irányzata renyhe. Tengeri 3 p.-vel olcsóbb. Városi liszt 23—26 sh., repceolaj 28 sh. (eladók). Behozatal: árpa 24.000, zab 140.000 qu. Az idő szép és meleg.

Konstantinápoly, április 23. A „Dettes Publiques“ az anatóliai vasutaknak további részletfizetésül ezeknek garancia-követelésére 21,000 török fontot utaltak át.

New York, április 23. *(Terménytőzsde.)* *(Zárlat)* *Gyapot*: New Yorkban helyben 9.13/16 (9.13/16.) Májusra 9.24. (9.36). juliusra 9.32. (9.32). New-Orleansban helyben 9.3/8. (9.7/16). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 9.25. (9.25). Stand white Philadelphiában 9.20. (9.20). Rafined in Cases 10.45. (10.45). Credit Balances at Oil City 1.52. (1.52). — *Zsir*: Western steam 7.35. (7.45). Rohe és Brothers 7.60. (7.75). — *Tengeri* irányzata állandó. Áprilisra —.— (—.—.) Májusra 43.3/8. (44.1/8). Juliusra 44.3/8. (44.5/8). — *Buza* irányzata tartott. Piros őszi helyben 78.1/4. (79.1/4). Szeptemberre 72.3/8. (73.1/8). Áprilisra —.—. (—.—). Májusra 72.1/4. (72.5/4). Juliusra 72.3/8. (72.7/8). Gabona szállitási dija Liverpoolba 3.1/2 (3.3/4). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 8.—. (8.—). Májusra 6.75. (6.85). Juliusra 6.75. (6.85.) — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.70. (2.70). — *Cukor*: 3.15/16. (3.15/16). — *Ón*: 30.65. (30.90). — *Réz*: 17.25. (17.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 23. *(Terménytőzsde.)* *(Zárlat.)* *Buza* irányzata tartott. Áprilisra 64.3/4. (65.1/8). Májusra 65.7/8. (65.3/4). — *Tengeri* irányzata állandó. Májusra 37.3/8. (38.1/4). — *Zsir*: Aprilisra 6.92. (6.92). Májusra 6.92. (6.92). — *Szalonna* short clear 7.40. (7.50). — *Sertéshus*: Februárra —.—. (—.—.) Áprilisra 12.45 (12.72). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Kedd, április 24. — Római katolikus: György vt. — Protestáns: György. — Görög-orosz: (április 11.) Husvét kedd. — Zsidó: Niszán 25. — A nap kél 4 óra 40 perckor. — Nyugszik este 6 óra 44 perckor. — A hold kél éjjel 1 óra 52 perckor. — Nyugszik délelőtt 12 óra 5 perckor.

A földmivelésügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A képviselőház ülése délelőtt 11 órakor.

A református egyház egyetemes konventje délelőtt 10 órakor.

A magyar nemzeti zarándokok elutazása Rómába.

Diszlakoma a mezőgazdasági attasék tiszteletére este 8 órakor a Royal-szálló külön termében.

A fővárosi szegénygyermekkert-egyesület ruha-kiosztása délután 4 órakor saját intézetében.

Nemzeti muzeum: Régiség tára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Tavaszi tárlat a városligeti Műcsarnokban, nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépődij 1 korona.

Iparművészeti Muzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Országos képtár zárva.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

Teknologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Közlekedési Muzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Iparművészeti muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyüjteménye nyitva délelőtt 9—1-ig.

Szórakozó helyek.

Állatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató, Nagymező-utca. Ma egész uj szenzációs müsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes müsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem*.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujonnan berendezett fényes étermek.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince két-termekben Dobronyi Géza I-ső rangu zenekarának hangversenye.

Nyilttér.

Mauthner Ödön
cs. és kir. udvari szállító
magkereskedése
Budapest, VI., Andrássy-ut 23. VII., Rottenbiller-utca 33.
A 226 oldal tartalmu árjegyzéket kivánatra a cég ingyen és bérmentve küldi meg.

József főherceg ő cs. és kir. fensége kertészetéből.

A főhercegi szt.-margitszigeti kertészet vagy **21 év óta** fedezi Urasággodnál magszükségletét. Főleg nagy szükségletünk volt évente pázsitfümagban és hogy ez miként vált be, arról a Margitszigetnek világszerte ismert pompás pázsitja tesz tanuságot. De nemcsak a fümagvak, hanem a virágmagvak, gümók stb. is, melyeket Uraságod a sziget részére szállitott, mindig a létező legjobbak voltak. Szállitásai megérdemlik az őszinte, igaz elismerést és a midőn ezt szivesen kifejezem, maradtam

Szt.-Margitsziget, 1899. dec.

Magyar György,
főkertész.

MATTONI GIESSHÜBLER
Savanyukut

Orvosi tekintélyek a
SZOLYVAI
gyógyvizet kiválóan ajánlják: köszvény, hólyag, vizeleti szervek bajainál, cukorbetegség, vesebajok, gyomormegbetegedések, torok és tüdőszervek bántalmai esetén
Páratlanul izik és igen finom asztali viz
LUHI-ERZSÉBET gyógyforrás
Legkiválóbb hazai gyomorgyógyviz; gyomor s tüdőbántalmak ellen Specificum. Kapható a jobb ásványvizüzletekben és az uradalmi ásványvizek bérlőségénél Szolyván, Bereg-m.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Maikov verseiből.*)

— *Feleki Sándor fordítása.* —

Az elhagyott várkastély.

Körüttem elhagyott, üres falak.
Lelkem megrezdül lépteim alatt.
Mily fényt árasztott egykor ez a vár
S most búsan száll reá a holdsugár.

Vad zsarnokság honolt e rom felett.
A cél egy volt: gyönyör s nem szeretet.
S most oly üres! Hol fény sugárza szét,
Az idő nyomta rá zordon kezét.

Arkádokhoz láncolt a némaság,
Márványoszlophoz símul cipruság.
És a mocsárban, hol nő dudva, nád,
Hever széttörve nimfa és najád.

Az ércoroszlán rozsdás, elhagyott
S a tó nem hord már zászlós csónakot.
S hol úr és szolga s léha lánysereg?
A csarnok alszik, üres a berek.

Kardcsörrenés, vidám, dévaj dalok,
Hangos mulatság mind, mind rég halott.
Helyettük uj zsarnokképp ott találom
Az uj istennőket, nevük: Halál meg Álom.

Sötét völgyből.

Sötét völgyből hegyekre űz
Csodás, igéző lelki tűz.
Mint hogyha szólna oda fenn
Harangcsengése szüntelen:
„Ide, ide!“ — Templom lehet,
Mit a glecscr úgy rejteget.

A hívó szó után megyek,
Megmászom a nagy jéghegyet.
Nincs templom itt. Köröskörül
Halálos némaság terül.
Köd fonja be a föld szinét,
De én csak hallom egyre még,
Az égből mintha csengene
Az ismert szó: „Ide, ide!“

*) Maikov Nikolájevics Apollo, a jelenkori orosz költők legkiválóbbja tegnapelőtt hunyt el 79 éves korában. Elnöke volt az orosz tudományos akadémiának. Verseiben a szabadság és az elnyomott nép iránt érzett rajongó szeretete nyilatkozik meg.

Az asszony teremtése.

— *Hindu legenda.* —

Egy öreg brahmin Goonában meghalt pestisben, s egy Bain nevü angolra hagyott egy szanszkrit kéziratot. Hindu legendák vannak ebben a kéziratban, amelyek most Londonban angol nyelven kerültek napvilágra. A legendák között van a következő is, amely az asszony teremtését mondja el igy:

Az idők elején Tvashtri (a hindu mitológia Vulkánja) teremtette a földet. Hanem amikor az asszonyt akarta teremteni, észrevette, hogy a férfi teremtéséhez minden rendelkezésére álló anyagot felhasznált. Semmiféle szilárd, tömör eleme nem maradt. Nagy kedvetlenség és zavar fogta el és mély töprengésbe merült Tvashtri. Miután hosszasan gondolkozott volt, a következőképpen cselekedett: Vette a hold kerekségét, a kigyó hullámvonalait, a folyondárnövény kuszáltságát, a fü reszketését, a nád karcsuságát, a virág bársonyosságát és a levelek finomságát és az őz pillantását és a napsugár pajzán vidámságát és a felhők könnyét és a szél állhatatlanságát és a nyul félénkségét és a páva hiuságát és a veréb nyakán levő pehely lágyságát és a gyémánt keménységét és a méz édességét és a tigris borzalmasságát és a tüz melegségét és a hó hidegségét és a harkály fecsegését és a gerlice bugását. Mindezt összekeverte és teremtette az asszonyt. Aztán odaajándékozta a férfinak. Egy hét mulva a férfi elment Tvashtrihoz és igy szólt:

— Uram, a teremtmény, akit ajándékoztál nekem, megmérgezi életemet. Szakadatlanul fecseg; elrabolja az időmet; semmiségek miatt jajgat, mindig beteg. Eljöttem a végből, hogy vennéd vissza, mert nem élhetek vele.

És Tvashtri visszavette az asszonyt. Egy héttel később azonban ujra jött a férfi és igy szólt:

— Uram, életem kietlen, amióta teremtményedet visszaadtam. Mindig visszagondolok arra, hogyan táncolt és énekelt előttem. Arra is visszaemlékezem, hogy olyan sajátságosan nézett rám, hogy játszott velem és hogy simult hozzám.

És Tvashtri vissza adta a férfinak a nőt. De csak három nap mult el, már látta Tvashtri, hogy ujra jön a férfi.

— Uram — szólt a férfi — nem tudom, hogyan lehetséges ez, de meggyőződtem most már arról, hogy az asszony több bosszuságot okoz nekem, mint amennyi gyönyörüséget szerez. Kérlek uram, vedd őt vissza ujra!

Azonban Tvashtri igy kiáltott:

— Kotródj férfi és rendezkedjél be ugy, ahogy tudsz!

És a férfi szólt:

— Nem élhetek az asszonynyal!

Tvashtri felelte neki:

— Te asszony nélkül sem fogsz tudni élni.

És a férfi eltávozott és sóhajtott:

— Ó én szerencsétlen! nem élhetek az asszonynyal és nem élhetek az asszony nélkül!

+ **Vaggonerdő Párisban.** Hogy a hivatalos megnyitás alkalmával, a párisi kiállitás igen kezdetleges képet mutatott, annak egyik főoka az a kocsierdő, amely a párisi vasutállomáson a kiállitásra érkező vasuti vaggonokbol összeverődött. Öt nappal a hivatalos megnyitás előtt ezernégyszáz vaggon gyült egybe a párisi teherpályaudvaron, kiállitási tárgyakkal megrakodva. A vámhivatal nem győzte a sok vizsgálatot, addig pedig, amig minden egyes tárgyat meg nem nézett, nem bocsátotta a kocsikat a külföldi kormánybiztosok rendelkezésére. Közben egy hétig egyáltalán tilos volt a kiállitási területre teherkocsinak menni, hogy az ünnepségek számára az utak rendben legyenek, tehát Loubet elnök nem is igen láthatott egyebet épületeknél és utaknál. A magyar tárgyak közül is vagy két kocsival ott rekedt a vaggonerdők közepette és hasztalan volt a kormánybiztos minden erőfeszitése, nem tudott hozzájutni tárgyaihoz. Ha ezt a két kocsit megkapja, a magyar kiállitás teljesen készen lett volna már a megnyitás napjára.

*

+ **Képzelt rövidlátás.** Érdekes jelenséget tapasztalt iskolás gyermekeknél Peters tanár, német szemorvos. Több iskolás fiu került a kezelése alá, akikről szüleik azt állitották, hogy egyszerre rövidlátók lettek, mert egy idő óta mindent nagyon közelről néznek, ami előbb nem ugy volt. A látóerő vizsgálatánál a gyermekek csakugyan ugy viselték magukat, mint rövidlátók, a szemtükörrel való vizsgálat azonban negativ eredményt adott. A tanár erre a gyermekeknek szemüveget adott, de közönséges üvegekkel, mire megint jól láttak, éppugy mint a rövidlátók, ha megfelelő szemüveget kapnak. A szőban levő rövidlátásnak tehát az idegrendszerben gyökerező oka volt és éppen az az érdekes benne, hogy azonnal elmult, mihelyest a páciensnek optikailag hatástalan üveget adtak.

*

+ **Gyors segély.** Ha egy kis gyermek fuldokol, akkor a legtöbb ember nem tudja, mit tegyen. Ütik a gyermeknek a hátát és a legrettenetesebb aggodalmakat szenvedik el. Pedig egy nagyon egyszerü és hatásos módja van ilyenkor a veszedelem elhárításának, az ember megfogja a gyermek két karját és a magasba nyujtja ki. Ezzel a gyermek melle erősen kitágul és a baj hirtelen elmulik.

*

+ **A szelvényrendszer.** *Jenny*: Férjhez mégy?... Akkor uj esető levelet szerezz be magadnak, amilyet Chicagoban kaphatsz.

Glady: Milyen az?

Jenny: Szelvénye van válás esetére, s azt egyszerüen akkor tépheted le, amikor tetszik neked.

REGENY.

UJ FÖLD

Irta: KNUT HAMSUN

(67)

— Büntess meg! — kiáltott — kérlek, könyörülj rajtam. Hálás leszek. Ne menj el: nem látok mást, csak téged; szeretlek. Ha utánad nézek az ablakból, még akkor is várlak és nézlek, mikor már befordultál a sarkon.

Mikor ujra felvettem a kézimunkámat, ujra az ablakhoz szaladok s azt nézem, hogy látni-e még belőled valamit. Ne vessél meg András, ne vesséi meg! Ne légy türelmetlen, hogy visszatartalak, sohasem féltem még ugy, mint ahogy most félek, hallgass meg, csak egy percig, hütelen voltam hozzád, tudom, nincs, nem lehet reményem, de... ha mégis megpróbálnád, csak próbaképpen, csak... mondd hát... nem, nem, ne menj el!

— Volt idő, mikor máshoz mentél előbb, ha bajban voltál.

— Nem. De most igen. Te tetted. De most a tied akarok maradni egészen, András.

Szünet.

Tidemand kinyitotta az ajtót. Hanka utána nézett, a szemével kérdezte még egyszer, hogy maradhat-e.

— Nem. Miért nézel ugy rám? Mit akarsz velem? — mondta Tidemand menés közben. — Gondolj arra, hogy kihez menekültél az utóbbi években, hogy kinél kerestél vigasztalást, hogy mindig másokhoz fordultál s semmibe sem vettél engem. Nem tartottál elég gazdagnak arra, hogy segitsek rajta, de most meg nem tarthatsz olyannyira szegénynek, hogy a törülő rongyod legyek. A gyermekekért megteszek mindent, mindent s azt hiszem, többet nem kivánhatsz tőlem.

Hanka megadta magát. Még egyszer kinyujtotta feléje a karját, aztán megállt. Hallotta lépteinek neszét, hallotta, amint végigment az előszobán, most a lépcsőkön, aztán megállt a folyosón, mintha gondolkodott volna, hogy hova menjen. Hanka az ablakhoz szaladt, de rögtön utána hallotta, amint kinyilott az irodaajtó.

Csönd.

Vége! Hát lehetett-e mást várni? Édes Istenem, hát hogy is várhatott tőle egyebet? Hogy is gondolhatta, hogy meg fog bocsátani? Nem, nem, képtelenség volt, amivel egy egész hónapig hitegette, áltatta önmagát. Tidemand elment, elmondta, amit el akart mondani s aztán elment. Talán még azt sem akarta, hogy továbbra együtt maradjon a gyermekekkel.

Másnap Hanka asszony elköltözött. Az ujságból nézett ki egy cimet, felkereste a szobát s kibérelte. A vár mellett lakott. Délelőtt volt, mikor elhagyta a régi fészket; Tidemand nem volt otthon, megcsókolta a gyermekeket és zokogott, aztán a kulcsokat egy levélboritékba tette, ráirta a férje nevét; mikor Tidemand hazajött, minden fiók és szekrény kulcsát megtalálta, Hanka még az ajtókulcsot sem feledte el. A kulcsok mellett pedig az utolsó bucsulevél, minden keserüség, minden panasz nélkül; minden szó köszönet, minden szó bocsánatkérés.

... Élj tehát boldogul, hálás leszek minden napért, melyet...

Tidemand megint elment hazulról. Végig ment az utcákon, lekerült a kikötőhöz, a hajóhidhoz. Egy pár óra mulva visszafordult s ugyanazon az uton ment vissza, amelyen jött. Az óráját nézte; egy óra volt. A kikötő hosszában ment a tengerig. Véletlenül Koldevinnel találkozott.

Koldevin mozdulatlanul állt a sarkon s csak a fejét nyujtotta előre. Mikor észrevette Tidemandot, kilépett az utcára s köszönt.

Tidemand réveteg szemmel pillantott fel. Koldevin kérdezte:

— Bocsánat, nem Irgens ur az ott, aki ott lent megy? Az a szürke ruhás?

— Hol? Ugy látszik, talán, ő az — felelt Tidemand. Aztán ujra a kövezetet nézte.

— És a hölgy? Egy hölgygyel megy. Nem Lynum kisasszony az?

— Hölgy? Igen, én is azt hiszem, hogy Lynum kisasszony.

— De hisz ma el akart utazni. Mintha azt hallottam volna.... Talán másra határozta el magát.

— Ugy látszik, — mondta Tidemand tompán.

Koldevin végignézett Tidemandon. Ugy érezte, hogy zavarja ezt az embert. Alázatosan köszönt, bocsánatot kért, ha talán zavarta.

Tidemand tovább sétált.

VI.

Nem, Ágota nem ugy tett, mint ahogy határozott. Nem utazott el. Eszébe jutott, hogy kis testvéreinek valami ajándékot kell vennie, nem mehetett haza üres kézzel s amig alkalmas ajándékot talál, egy kis ideig eltart. Azonkivül nagyon érdekes dolognak tartotta, hogy egyedül, minden felelősség nélkül járhat-kelhet és nézheti a kirakatokat.

Az egész délutánt evvel töltötte s csak este hat óra felé találkozott Irgensszel. Irgens elvette tőle a csomagokat és elkisérte. Végre kocsit béreltek s a város végére hajtattak. Szép idő volt, enyhe és napsugaras.

Nem, hogy holnap még nem szabad elutaznia. Hogy miért ne menne? Egy nappal előbb vagy utóbb, mindegy. Irgens szemtől szembe megmondta, hogy nagyon szükében van a pénznek, különben elkisérné... nem, nem, ha nem is ugyanabban a kocsiban, de ugyanazon a vonaton, hogy az utolsó percig együtt lehessen vele. De szó a mi szó, most nincs pénze.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Állami telepítés. Báró *Kemény* Domokos és Pál alsó- és felső-detrehemi kétezer holdas birtokát a kormány telepítési célokra megvette. A birtokok Torda-Aranyos vármegye mezőségein fekszenek és 90—95 család elhelyezésére alkalmasak.

Uj konzervgyár. Kalocsán 400.000 forint alaptőkével konzervgyár létesül. Az építkezéseket még a tavaszon megkezdik. *Darányi* földmivelésügyi miniszter tiz évre at 4000 korona segélyt helyezett kilátásba. A gyár a gyümölcstermelés föllendítése, nemkülönben a munkáskezek foglalkoztatása szempontjából fontos Kalocsának és vidékének. A gyáralapitás tervét messemenő áldozatkészséggel támogatta *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter, nemkülönben Kalocsa városa, amely ingyen telket és községi adómentességet ajánlott. A gyárban egyelőre 130 munkást találnak foglalkozást.

Konkurzus megindítása. A Gombos és Erdőd között e hó 18-ikán megszüntetett kompforgalmat e hó 23-ikán oly korlátozással inditották meg, hogy egyelőre csak a napp li vonatok fognak átkompoztatni.

Az „Anker" élet- és járadékbiztositó társaság Bécsben április 18-án tartotta XLI. rendes közgyülését gróf Prokesch Osten Antal ur elnöklete alatt. Mint a számadási jelentésből kitünik, az 1899. évben 10273 ajánlat nyujtatott be 55,464 661·36 korona tőkére és 55.934·24 korona járadékra és 8130 szerződés 44,180.377·75 korona, tőkére és 44.704·84 korona járadékra létesittetett. Az év végén érvényben volt 86,838 biztositási szerződés 500,166.109·76 korona tőkére és 297.231·56 korona járadékra. Az 1899. évben haláleseteként, visszavásárlásokért, életeseti és járadékbiztositásokért 3,628 746·26 korona, a nyereményrészesüléssel kötött haláleseti biztositások osztalékalapjaiból és a minimális eredménynyel garantirozott tulélési csoportok alapjaiból és az üzleti nyereségből a társaság által adott összeg hozzászámitásával 5,610.941·32 kor., a nem garantirozott tulélési csoportok alapjaiból 3,011.385·86 korona, összesen 12,250.173·44 korona, mig a tartalék szabályszerü emelésére 13,139·822·48 korona fordittatott. A biztositottak előnye kitünik abból, hogy az A osztalék-terv szerinti haláleseti és vegyes biztositási módozat szerint biztositottak az évi dijnak 25%-át, a B osztalékterv szerint — vegyes és takarékpénztári biztositások — biztositottak az összes, az 1894—1899. években fizetett dijaknak 3 százalékát (vagyis egy évi dijnak 18%-át az 1894-ben, 15 %-át az 1895-ben, 12%-át az 1896-ban és 9%-át az 1897-ben kötött biztositások után) kapják nyereség-osztalék gyanánt, mely ugy a társaság magyarországi vezérképviselőségénél, valamint az összes ügynökségeknél a társaság utalványa ellen készpénzben felvehető. A biztositási vagyon a számadási jelentés szerint áll: 42,005.879 korona 60 fillér, a tőke- és járadékbiztositások dijtartalékaiból (biztositási alapok) 74,807.500·92 korona, a garantirozott tulélési csoportok alapjaiból 1,429.449·50 korona, összesen 118,242.830·02 korona, továbbá a részvénytőkéből 2,000.000·— korona, és a tőketartalék, különtartalék és az 1899. évi nyereségből átutalt 6,411.346·36 korona, összesen 126,654.176·36 korona. A társaság összes vagyona 134.094.678 korona 56 fillér, melyből magyar értékpapirokban, ingatlanokban és jelzálogkölcsönökben Magyarországban 24,000.000 korona van elhelyezve. A társaság vagyonának elhelyezése teljesen megfelelt a törvényes követelményeknek és bécsi, budapesti és belgrádi ingatlanokból, pupillaris jelzálogkölcsönökből és pupillaris értékpapirokból áll es mint a felügyelő bizottság elismerőleg hangsulyozza jelentésében, a társasági vagyon alapos megvizsgálása ujból bizonyságot szolgáltatott arról, hogy a társaság alapjainak elhelyezésénél szigoru szoliditással jar el es a biztositási alapok és dijtartalékok gazdag dijazására különös figyelmet fordit. A részvényeseknek kamat és felülosztalék gyanant 400.000 korona fizettetik ki, a nyereményrészesüléssel haláleseire és vegyes biztositások szerint biztositak osztalékalapjának gyarapitására 240.000 korona utaltatik és a rendkivüli tartalék emelésére 330.000 korona fordittatik. Az 1899. évben a nyeremény-részesüléssel biztositottaknak és a felszámolás alá került garantirozott tulélési csoportbiztositások tagjainak 785.481 korona 05 fillér fizettetett ki nyereményosztalék gyanánt. Az elhunyt gróf Hoyos József ur ő exciája és Pontzen Tivadar ur igazgatótanácsosok helyébe báró Ludwigstorff Antal ur ő nagyméltósága és Mautner Miksa ur, az urakházának tagja és az alsó-ausztriai kereskedelmi és iparkamara elnöke, igazgatótanácsosi állásaikban megerősittetnek. Az 1899. évi részvényszelvény a társaság pénztáránál Bécsben és Budapesten folyó évi április 19-től kezdve 200 koronával váltatik be.

Fizetésképtelenség. *Samek* A. és J. bécsi ágytollkereskedő cég fizetésképtelen lett. A passzivák 300,000 koronára rugnak. A cég 25%-ra akar kiegyezni hitelezőivel.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 37.50 korona pénzben, 38.— korona áruban. — *Bécsben* a kontingentált készáru 41.60 korona pénzben, 42.— korona áruban; május—augusztusra 42.— korona pénzben, 42.50 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás 448 db juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendü nyirott ürü 46 f.-tól 48 f.-ig, kivételesen — f. — kgként, vagy 40 k.-tól 44 k.-ig páronként, középminőségü ürü (nyirott) 43 f.-tól 45 f.-ig, kivételesen — f., kg.-ként, vagy 32 k.-tól 38 k.-ig páronként, angol keresztezés (középminőségü gyapjas — f.-tól — f.-ig, kivételesen — f. kgként, vagy — k.-tól — k.-ig páronként, anyajuhok legjobb minőség ——— fillér, páronként —.— korona, kivételesen — korona, rackajuhok ——— fillér, páronként ——— korona, szerbiai juhok páronként —— korona, romániai juhok ——— koronáig, kiverési juhok — koronáig, páronként ——— korona, kecskék — korona páronként. Változatlan árak mellett a fogyasztás igen gyenge, mert az utóbbi csekély felhajtások miatt a vevők elmaradtak.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1900. évi április 23-án. Készlet 1041 darab. Érkezett 197 darab. Összesen 1238 darab. — Eladatott 302 darab. Maradt 936 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 86—92 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 98—102 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 94—102 k.-ig. Oreg nehéz páronkint 400—500 kilos 88—92 koronáig. Malacok —— korona 100 kilónkint. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3595 darab magyar, 985 darab galiciai, 71 darab bukovinai, 641 darab németországi, — összesen tehát 5292 darab szarvasmarhát, közöttük 758 silány. Irányzat lanyha.

Jegyzések: 100 kilogrammonkint élő sulyban: magyar bizóökör I. minőségü 65—70 fillér, kivételesen —— fillér, II. minőségü 55—64 fillér, III. minőségü 46—54 fillér, galiciai bizóökör I. minőségü 65—69—72 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségü 56—64 f, III. minőségü 48—55 f, német hizó ökör I. minőségü 72—78—79—80 f, kivételesen — fillér, II. minőségü 62—71 fillér, III. minőségü 52—61 fillér, legelő ökör 38—52 fillér, bika és tehén 40—67—68 fillér.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, április 23.

A kinálat mérsékelt, a kereslet korlátolt volt ma. Forgalomba került 14.000 métermázsa buza változatlan árakon. Tengeri 5 fillérrel emelkedett. Más gabonanemüekben csekély volt a forgalom.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 600 mm. 80 k. 8 K. 45 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 20 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 40 f. makói, 800 mm. 79·5 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 40 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 500 mm. 78·7 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 300 mm. 77·5 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78·5 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 77·5 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 25 f.

Fehérmegyei: 100 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 460 mm. 77 k. 7 K. 95 f., 150 mm. 72·5 k. 7 K. 90 f., 800 mm. 75·4 k. 8 K. — f., 1600 mm. 74·5 k. 7 K. 70 f.

Pestvidéki: 150 mm. 80 k. 8 K.30 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 78·5 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 76 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 85 f., 500 mm. 76 k. 8 K. 02½ f., 200 mm. 75 k. 8 K. — f., 100 mm. 75 k. 8 K. 80 f., 50 mm. 74 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 73·5 k. 7 K. 75 f.

Bácskai: 150 mm. 75 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 75 f., 2700 mm. 73·3 k. 7 K. 90 f.

Zimonyi: 180 mm. 72·5 k. 7 K. 47 f.

Raktárból: 1000 mm. 78·2 k. 8 K. 12 f.

Erdélyi: 300 mm. 80 k. 8 K. 40 f.

Mind 3 hónapra.

Tengeri: 850 mm. 5 K. 55 f., 200 mm. 5 K. 50 f., 200 mm. 5 K. 52½ f.

Zab: 100 mm. 5 K. 65 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		kilós	50 kilogramm ára		kilós	50 kilogr. mm ára	
			K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
tiszavidéki	ó	75	7.65	7.75	79	7.95	8.30
»	»	76	7.75	8.10	80	8.15	8.35
»	»	77	7.80	8.15	81	8.20	8.45
»	»	78	7.90	8.25	—	—.—	—.—
fehérmegyei	ó	75	7.55	7.80	79	7.95	8.10
»	»	76	7.60	7.85	80	8.15	8.20
»	»	77	7.65	7.90	81	8.15	8.50
»	»	78	7.80	7.95	—	—.—	—.—
pestvidéki	ó	75	7.55	7.80	79	7.95	8.10
»	»	76	7.60	7.70	80	8.10	8.10
»	»	77	7.65	7.85	81	8.10	8.20
»	»	78	7.75	8.10	—	—.—	—.—
bánsági	ó	75	7.45	7.65	79	7.75	8.—
»	»	76	7.50	7.70	80	8.—	8.15
»	»	77	7.55	7.75	81	—.—	—.—
»	»	78	7.70	7.85	—	—.—	—.—
bácskai	ó	75	7.55	7.65	77	—.—	—.—
»	»	76	7.60	7.75	—	—.—	—.—
»	»	74	7.50	7.55	—	—.—	—.—
»	»	77	7.70	8.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			kilós	50 kilogramm ára	
				K.-tól	K.-ig
Roza	uj	elsőrendü	—	6.85	6.75
»	»	másodrendü	—	6.25	6.45
Arpa	»	takarmány	—	5.90	6.—
»	»	sörnek való	—	6.20	6.60
»	»	sörtörésre való	—	—.—	—.—
Zab	»	—	—	5.75	5.95
Tengeri	ó	bánsági	—	5.10	5.40
»	»	m. sárgás	—	5.45	5.65
Repce	uj	káposzta	—	12.80	13.00
»	»	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	»	—	—	5.—	5.30

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra	7.88—7.89	
Buza májusra	7.91—7.92—7.93—7.90—7.89	
Buza ok[illegible]	8.——7.98—8.02—8.04—8.—	
Rozs áprilisra	6.95—6.96	
Rozs októberre	6.90—6.92—6.94—6.95	
Zab áprilisra (1900)	5.07	
Zab októberre	5.39	
Tengeri 1900. máj.	5.53—5.54—5.52—5.50—5.51	
Tengeri juliusra	5.62—5.63—5.59—5.57—5.58	
Repce augusztusra	—.———.—	

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra	7.88 pénz	7.89 áru
Buza októberre (1900)	8.02 „	8.03 „
Buza májusra (1900)	7.91 „	7.92 „
Rozs áprilisra (1900)	6.94 „	6.95 „
Rozs októberre	6.94 „	6.95 „
Zab (1900) áprilisra	5.06 „	5.07 „
Zab októberre (1900)	5.37 „	5.39 „
Tengeri (1900.) máj.-ra	5.50 „	5.51 „
Tengeri juliusra (1900)	5.60 „	5.61 „
Repce augusztusra	12.80 „	12.90 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.87— 7.88
Buza májusra (1900.)	7.90— 7.91
Buza októberre (1900.)	8.05— 8.06
Rozs áprilisra (1900)	—.———.—
Rozs októberre (1900.)	6.96— 6.97
Zab áprilisra	5.05— 5.07
Zab októberre	5.37— 5.39
Tengeri májusra 1900.	5.50— 5.52
„ juliusra	5.59— 5.60
Repce augusztusra	—.———.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde, noha az alaphangulat kedvező volt, mégis lefelé törekvő irányzatot tüntetett fel, amire okul szolgáltak nagymérvü eladási megbizások, melyek ugy a nemzetközi, mint a helyi értékekben a pesti és bécsi piacokon fennállanak. A spekuláció szabadulni szeretne az értékektől és megragadja a javult árfolyamokat realizálásokra.

Az összes értékek hanyatlottak s alacsonyabban zárultak.

Bányaértékek, a Rimamurányit kivéve, el voltak hanyagolva. Salgó lényegesen csökkent. A többi papir nem igen került forgalomba.

A déli tőzsdén nem állott be lényegesebb változás. A helyi piacon közutiak hanyatlottak.

A valutapiac csendes.

Az előtőzsde: lefelé törekvő.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 737.——739.50. Osztrák hitelrészvény 736.——739.50. Koronajáradék 93.65—93.70. Közuti vasut 669.—. Salgótarjáni kőszénbánya 655.——660.— korona.

A *déli tőzsde:* változatlan.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 734.50—736.—. Osztrák hitelrészvény 734.40—735.60. Osztrák-magyar államvasut 640.——641.—. Koronajáradék 93.60. Leszámitoló bank 493.—. Rimamurányi vasmü részvény 617.50—620.— Közuti vasut részvény 665.——666.50 korona.

Forgalomba került: 4%-os magyar koronajáradék 93.70 Kereskedelmi bank részvény 2730.— Lujza gőzmalom részvény 250.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 648.——655.—. Athenaeum részvény 600 korona árfolyammal.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 736.40. Magyar hitelrészvény 736.50. Leszámitoló bank 494.—. Rimamurányi vasmü 624.—. Osztrák-magyar államvasut 642.—. Közuti vasut 666.—. Villamos vasut 337.— korona árfolyammal.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar —.——.— korona, vörös aprószemü —.———.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü —.———.— korona, nagyszemü —.——.— korona. Disznózsir: budapesti 64.——65.— korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 50.50—51.50 korona, 3 darabos 55.——56.— korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: bosznai, szokás szerinti minőség 17.75—18.— korona, 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 23.50—24.— korona, 85 darabos 29.——29.50 korona azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 16.——16.50 korona, 100 darabos 22.25—22.50 korona, 85 darabos 28.——28.25 korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.50—19.— korona, szerbiai 16.50—17.— korona azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, április 23. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.)

Jegyeztetett: Buza május—juniusra 8.06—8.05, buza őszre 8.18—8.19—8.16—8.18, rozs május—juniusra 7.12, rozs őszre 7.30—7.26, zab május—juniusra 5.40, tengeri május—juniusra 5.78—5.76, buza tavaszra 8.12—8.15, rozs tavaszra 7.15—7.20, zab tavaszra 5.41—5.42, zab őszre 5.76—5.71, tengeri julius—augusztusra 5.86—5.87, repce augusztus—szeptemberre 13.10—13.20 koronán.

A bécsi értéktőzsde.

A mai *előtőzsde* ismét üzlettelen volt, az ultimo prolongáció ma kezdődött, a pénz 5½ százalék mellett kelt.

Déli tőzsdén szintén gyenge volt a hangulat, később is tartott az üzletcsend.

Zárlat kedvtelen Berlinre.

Bécs, április 23. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% aranyjáradék 97.40. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 139.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 98.60. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 122.—. Rimamurányi vasmürészvény 312.—. Magyar koronajáradék 93.50. 4%-os Magyar földtanerm. kötvény 92.60. Magyar hitelbank részvény 183.75. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 164.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 88.—. Magyar kereskedelmi bank 272.75.

Bécs, április 23. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2% papirjáradék 98.95. 4%-os osztrák aranyjáradék 98.55. 1860-iki sorsjegy 136.50. Osztrák hitelsorsjegy 400.—. Angol-osztrák bank 121.50. Bécsi bankegyesület 131.50. Osztrák-magyar bank 125.75. Déli vasut 24.20. Dunagőzhajózási részvény 70.—. Dohányrészvény 154.50. Császári és királyi arany 11.38. Német bankváltók 118.35. 4·2% ezüst járadék 97.85 Osztrák koronajáradék 98.70. 1864-iki sorsjegy 201.75. Osztrák hitelintézeti részvény 229.90. Unionbank 147.50. Osztrák Länderbank 114.—. Osztrák-magyar államvasut 133.50. Elbavölgyi vasut 121.75. Alpesi bányarészvény 271.—. 20 frankos arany 19.26 Londoni váltóár 242.80. Bécsi Tramway 131.50 Az irányzat nyugot.

Bécs, április 23. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magántorgalom*ban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 230.— Magyar hitelrészvény 183.57. Angol-Osztrák bank 121.50 Unión bank 132.—, Länderbank 147.75, bankegyesület 114.25, osztrák-magyar államvasut részvény 133.70, északnyugati vasut részv. 24.20, elbavölgyi vasut 122.—, dunagőzhajós részv. 118.50, alpesi bányarészvény 155.—, májusi járadék 271.90, osztrák koronajáradék 312.50, magyar arany. 98.95, magyar koronajáradék 93.50, német birodalmi márka készpénz 118.—, ultiméra 118.45, töröksorsjegyek 19.27, rimamurányi vasmü —.— déli vasut —.— dohányrészvény —.—, Napoleon d'or —.— Lombard —.—.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, április 23. (*Tőzsdei tudósitás.*) Kohó- és bányarészvényekben való folytonos nagy realizációk miatt ma az egész forgalom bágyadt volt. A nagy kinálat okozta árfolyamhanyatlás az iparértékeknél igen jelentékeny volt, különösen azért, mert iparos körökből olyan hireket terjesztettek, amelyek szerint a kereslet a vaspiacon szemlátomást csökkent. Bankrészvények kevésbbet veszitottek árfolyamukból, de a forgalom csekély volt. Vasutak közül dortmund-gronaui, transvaali, Northern-Pacific és Kanada-Pacific részvények hanvatlottak. Hajózási részvények bágyadtak. Ultimópénz körülbelül 5½%. Magánleszámitolási kamatláb 4⅜%.

Berlin, április 23. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 99.75. Elbavölgyi vasut —.— Magyar koronajáradék 92.90. Osztrák-magyar államvasut 136.50 Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 84.36 Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.25. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 199.75. Általános villamossági Edison 249.50. Gelsenkircheni 224.75. Laurakohó 274.20. 4·2% ezüstjáradék 98.25. 4% magyar aranyjáradék 97.75. Osztrák hitelrészvény 228.75. Déli vasut 27.10. Károly Lajos vasut 100.—. Orosz bankjegy 216.15. 4% uj orosz kölcsön 96.—. Török dohányrészvény 156.50. Olasz járadék 95.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 161.—. Harpeni 239.—. Az irányzat bágyadt.

Berlin, április 23. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék 97.75. Magyar koronajáradék 92.90. Osztrák hitelrészvény 228.75. Osztrák-magyar államvasut 136.75. Déli vasut 27.10, Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.15. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Hamburg, április 23. (*Zárlat.*) 4.2% ezüstjáradék 98.—. 1860. sorsjegy 138.—. Déli vasut 27.—. 4% osztrák aranyjáradék 99.40. Osztrák hitelrészvény 229.10. Osztrák-magyar államvasut 136.—. Olasz járadék 94.75. 4% magyar aranyjáradék 97.90. Az irányzat javult.

Frankfurt, április 23. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék 98.30. 4% osztrák aranyjáradék 99.90. Magyar koronajáradék 93.15. Osztrák-magyar bank 126.60. Déli vasut 27.20. Elbavölgyi vasut 123.—. Londoni váltóár 205.07. Bécsi bankegyesület 131.50. Villamos részvény —.—. 20%-os magyar aranykölcsön 78.10. 4·2%-os ezüstjáradék 98.20. 4% magyar aranyjáradék 97.65. Osztrák hitelrészvény 228.20. Osztrák-magyar államvasut 136.20. Északny. vasut 116.—. Bécsi váltóár 843.83. Párisi váltóár 81.40. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 269.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, április 23. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 229.25. Osztrák-magyar államvasut 203.10. Déli vasut 27.25. Osztrák aranyjáradék —.— Olasz járadék 94.80. Laura-kohó —.—. Harpeni 274.50. Discont 167.—. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—.

Páris, április 23. (*Zárlat.*) Osztrák-magyar államvasut 689.—. 4% osztrák aranyjáradék 98.50. Osztrák Länderbank 475.—. 3% francia járadék 101.02. Ottomanbank 574.—. 3½% francia járadék 103.—. Alpesi bánya részvény 322.—. Déli vasut 156.— 4% magyar aranyjáradék —.—. Párisi bankrészvény 1190. Olasz járadék 94.75. Francia törleszth. járadék —.—. Osztrák földhitelintézeti részvény 1305. Török dohányrészvény —.—. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 23. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hivott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 104——108 fillérig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ——— krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 110—112— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 109—110 fillérig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban 108——109 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — IV. Romániai cseredei (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— fillérig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 109——110 fillérig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 108—109 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 107——108 fillérig.

Sertéslétszám: 1900. ápr. hó 21. napján volt **készlet** 36665 darab, 1900. április hó 22. napján felhajtatott 1204 darab, 1900. évi április 22. napján elszállittatott 181 darab, 1900. április hó 23. napjára maradt **készletben** 37688 darab.

Időjelzés.

— *A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése.* —

Budapest, április 23.

Az északi depresszió Ázsia felé vonult el és egy uj depresszió fejlődik a Földközi tenger közép medencéjén, mig a magas nyomás ma is a kontinens nyugati felét boritja.

Az idő — néhány zivatartól eltekintve — ma is európaszerte száraz és jobbára felhőtlen.

A hőmérséklet északkeletről tovább sülyedt.

Nálunk az idő meleg és az északi megyékben, valamint az Alföld és Erdély egyes pontjain zivatar volt, de jelentékenyebb kárról eddig értesités nem érkezett.

A hőmérséklet mára jelentéktelenül sülyedt.

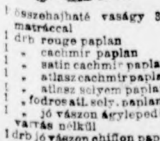
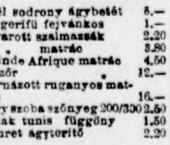
Kilátás: Igen enyhe idő várható, helyenkint — de jobbára délkeleten — zivataros esőkkel.

Szépséget, fiatalságot varázsol a női arcra
Eltávolitja a böratkákat, szeplőt, májfoltot.
1 nagy tégely ára 60 kr.
Kapható minden gyógyszertárban és illatszer kereskedésben.
Főraktár:
Városi gyógyszertár
BUDAPEST,
Városház-tér.
(Utánzatokat ne tessék elfogadni.)

Tavaszi és nyári évad 1900.
Valódi brünni szövetek
Egy 3·10 méter hosszu szelvény, elegendő teljes férfiöltözetre (kabát, mellény és nadrág) ára csak
2.75, 3.70, 4.80 frt jó
6.— és 6.90 frt jobb
7.75 frt finom
8.65 frt legfinomabb
10.— frt leges/legfinomabb
valódi gyapjuból
Egy szelvényt szalon-öltönyhöz 10.— frtért, valamint felöltő-szövetet, turista-lodeni, legfinomabb kammgarnokat szállit gyári árakon a legjobb birnevünek és szolidnak elismert posztó gyáriraktár
Siegel-Imhof Brünnben.
Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszolgálásról kezeskedünk.
A magánvevőnek, aki a szövetet közvetlenül a fenti cégnél a gyár székhelyén megrendeli, előnyei jelentékenyek.

Durbints sógor
Mert mondok, ha mán irtak könyvet a lórul is, gyesznórul is, miért ne löhetne könyv a sógorrul is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalatoskodik, benne van a sógor életének minden fontosabb és mulatságosabb történetök.
Egy könyv 1 forint.
Megrendelhető a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körut 18.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAP lan PAP lan PAP lan

1 összehajtható vaságy 3 matráccal 10.—
1 drb rouge paplan 1.70
1 „ cachmir paplan 2.50
1 „ satin cachmir paplan 3.50
1 „ atlasz cachmir paplan 4.80
1 „ atlasz selyem paplan 7.50
1 „ fedrosatil. sely. paplan 12.—
1 „ jó vászon ágyleped varrás nélkül 1.20
1 drb jó vászon chiffon paplan levedő 1.80
1 drb flanel takaró pokróc 1.80
1 drb jó lópokróc 1.50
1 acél sodrony ágybetét 5.—
1 tengerifu fejvánkos 1.—
1 levarott szalmazsák 2.20
1 „ matrác 3.80
1 Crinde Afrique matrác 4.50
1 lószőr „ 12.—
1 párnázott ruganyos matrác 16.—
1 nagy szoba szőnyeg 300/330 2.50
1 ablak tunis függöny 1.50
1 bouret ágyterítő 2.20
Futószőnyeg méterenkint 25 krtól 4 frtig.
GICHNER JANOS és TÁRSA
paplan, matrác és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny-, ágy- és asztalterítő stb. nagy vál asztékban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem tetsző árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk

!! Magyar találmány !!
Müvészi kivitelü Aquarell (kézi) festés
fára ❁ fára
Fa-levelező-lapok, a legizlésesebb kivitelben.
Magyar festés!
Magyar fa!
Magyar munka!
10 db ára 2 kor.
A pénz előleges beküldése után bérmentve.
Megrendelhető a kiadóhivatalban.
Egészen uj!
Gyüjtőknek meglepetés!

Lássa el cipőit LÖDERER féle szab. ruganyos cipősarokkal

melyek könnyitik a járást. Kaphatók a főelárusitónál: GLANTZ és LUSZTIG Budapest, Erzsébet-körut 54. sz. (Royal-szállóval szemközt) és minden cipészüzletben.

VÉR-PIROS fajnarancs
eredeti ládákban vasuton szállitva 1 láda 150—180 drb legfinomabb muscat piros narancs 4½, frt., 1 láda 100 drb válogatott nagy muscat-piros 4 frt 25 kr. ugyanilyen láda édes sárga faj-narancs 3 forint 75 kr.
Kereskedőknek, gyógyszerészeknek árengedmény.
Vérpiros fajnarancs ... 1.75
Vérpiros muscat narancs 2.—
Mozzinai faj-narancs ... 1.40
Jaffa, óriás narancs ... 1.40
Citrom szép tartós ... 1.20
Maroni görzsi ... 1.35
Cardol, olasz 5—6 rózsa 1.30
Ovoszkai, 1 hordó 60 drb 1.40
Jamaika-rum 5 kl. üveg 5.—
Idei burgonya máltai ... 1.10
1 k. datolya tunisi ... 0.80
1 k. muskát datolya francia 1.30
1 k. cukros gyümölcs „ 1.80
1 k. Malaga-szőlő legszebb 1.40
1 k. Salon-bonbon 1.20 és 1.60
1 k. Csokoládé-bonbon creme 1.80
1 k. Francia mandula ... 1.60
Füge igen finom ... —.40
Diardinetto finom vegyes déligyümölcs kilós doboz ... 1.40
Csokoládé fin. vanil. félkilő —.70
Szalon-bonbon, kilója 1.20 és 1.60
Szultán-konyér darabja ... —.25.
Sardinia, 15, 25, 35, 65 és ... —.90
Tengeri rák felső és farki ... 1.80
1 doboz 65 kr., nagy dob. 1.20
100 darab bajor cziga ... 1.—
Caviar ¼ üveg doboz ... 1.50
Debr. kolbász, valódi kilja ... 1.20
Bécsi virsli, val. párja 8 és —.12
Imperialsajt legfin. 6 drb ... 1.20
Gorgonzola, valódi, kilója ... 1.50
Camenbertsajt valódi, 1 drb —.60
Trappista sajt 1. kilója ... 1.60
Lipói turó I. bödön 50 és ... —.90
Csiga bajor, hizlalt száza, 1.—
Tea
Orosz családi tea ... 1.50
Csomár kev. tea legfin. 2.—
Udvari keverék tea ... 3.—
Törmedéz tea igen fin. 1.—
Teasütemény 1 doboz ... 1.—
Rum
Rum, finom családi 1 üveg 1.—
Jamaika-rum 3 csillagos ... 1.50
Ananasz-rum legfin. angol ... 2.—
Feketézmi rum, angol ... 2.40
Cognac, magyar finom ... 1.50
Cognac, Martell Medicinal ... 4.—
Kávé
Jamaika, legfinom., kilója 1.25
Cuba-portorico ... 1.40
Cuba igen fino m ... 1.80
Cuba-Potosi legfinomabb 2.10
Az áruk vegyesen is rendelhetők. Vidékre mindent fagymentesen ingyen csomagolva küldök utánvéttel.
PINTÉR GYULA
cs. és kir. udvari füszerkereskedő
Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utca 15. sz

20%
légszeszmeg takaritást
biztositunk, gáznyomás szabályozónknak, szabályozó csavarokkal együtt való alkalmazása által a
légszeszmegtakaritó készülékek
előállitására alakult társaság magyarországi vezérképviselősége
Brix, Kempler és társa
BUDAPEST,
V., Deák Ferenc-utca 6. (Haas palota).
Telefon-szám 864.
Prospektusok ingyen és bérmentve beküldetnek.
Helybeli képviselők és közbenjárók felvétetnek.

Legkedvezőbb kéjutazás Párisba a világkiállitás alkalmából.
Indul május 5-én, Svájcon át 50 résztvevővel.
Árak: II. osztályu gyorsvonattal: igazgatónk kiséretében; 10 napi ellátással és I. rendü szállodai lakással, Páris legszebb helyén, továbbá benfoglaltatik az összes kocsik és a belépti jegyek árai 175 frt.
Eddig 30-nál több sikerült társasutazást rendeztünk. Párisba egyedül utazásokat is rendezünk. A vállalat szelvényei 14 előkelő szállodában fogadtatnak el készpénzfizetés gyanánt és Párisban magyar vezetőit ingyen bocsájtja utasai rendelkezésére. A föl nem használt étkezési szelvényeket készpénzben visszaváltjuk. Bővebbet részvételre a „Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank belvárosi fiókja (IV., Muzeum-körut 1.) és az alábbi vállalat fogad el.
Bővebbet vállalatunk kimeritő prospektusa nyujt, melylyel szivesen szolgál az
UTAZÁSI KÖZPONTI IRODA
PÁRIS, 13—15 Rue des Pet. Ecuries.
BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 18.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 24-én.

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét irta Leoncavallo. Forditotta Radó Antal.

Személyek:

Nedda	Pewny I.	Silvio	Beck
Canio	Signorini	1. pór	Ney B.
Tonio	Várady	2. pór	Juhász
Beppe	Kiss		

Utána:

Zuleika.

Ballet 3 képben. Szövegét irta Brüll Jenő, zenéjét szerző Stern Ármin. Choreografiáját Smeraldi César készitette.

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 24-én.

Constantin abbé.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Halévy, Cremieux és Decourcelle. Forditotta Paulay.

Személyek:

Constantin	Ujházi	Scottné	Helvey
Raynaud	Mihályfi	Miss Bettina	Csillag
Lavardens	Horváth	Lavardensné	Lendvayné
De Larnac	Hetényi	Paulina	Vizváriné
Bernard	Gabányi		

Kezdete 7 orakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 24-én.

Zárva.

VIGSZINHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 24-én.

NIOBE.

Bohózat 3 felvonásban. Irták Harry Paulton és E. A. Paulton. Forditotta: Szomahály István.

Személyek:

Niobe,	Jászai	Siloks Péter	Kazalicky
Dunn Péter	Hegedüs	Beatrice lánya	Nógrádi
Karolin	Hunyadi	Mifton Magda	Berzetei
Griffin Helén	Nikó L.	Mary szobalány	Munkácsi
Griffin Hetty	Varsányi	Innings Fülöp	Szerémy
Griffin Kornél	Tapolczai		
Lord Hamilton	Balassa		

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Kend, 1900. április hó 24-én.

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Irták Meilhac és Halévy Forditották Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Offenbach.

Páris	Gábor	Achilles	Kiss M.
Menelaus	Kovács	1. Ajax	Ujvári
Helena	Küry	2. Ajax	Szerdahelyi
Agamemnon	Tollagi	Orestes	Bojár
Calchas	Németh	Leoena	Rózsa

A 3-ik felvon. **Páris almája.** Táncos némajáték

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 23-án.

Veronka.

Operett 3 felvonásban. Szövegét irták A. Vanloo és G. Duval. Forditották Molnár Ferenc és Makai Emil. Zenéjét szerzette A. Messager.

Személyek:

Florestan	Ráthonyi	Ermerance	Szilasi R.
Coquenard	Sziklai	Lustot	Füredi
Agathe	Margó	Seraphin	Rózsahegyi
Solanges	Ledofsky	Denise	Inkey

Kezdete 7½ órakor.

URÁNIA SZINHAZ

Kerepesi-ut 21.

Kedd, 1900. április hó 24-én.

Velence.

Irta Dessewffy Arisztid.

Kezdete 7½ órakor.

KISFALUDY SZINHAZ.

Kedd, 1900. április hó 24-én.

Másodszor:

Amor az iskolában.

Operett 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Frank Richárd. Szövegét Magyar Bertalan.

Utána:

Barátságból.

Angol bohózat 1 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

BLUMAUER **gyógy-intèzete** Roma-Pischelsdorfban, **Gleisdorf mellett, Stájerország.**

— Jó ellátás. — **Mérsékelt árak.**

376 m. a tenger sz. f. gyönyörü alpesi vidéken, enyhe éghajlat, pormentes ózondus levegő. **Vizgyógyintézet minden kényelemmel,** a modernigényeknek megfelel, **megbizható orvosi kezelés.** Kiválóan alkalmas emésztési zavarok, vérszegénység ellen, az idegrendszer, krónikus- és hevény gyomor- és bél-hurutok, a véredények betegségei ellen.

Kimeritő prospektusokat ingyen és bérmentve küld a tulajdonos és vezető-orvos

Julius Blumauer.

Orsz. Magyar Képzőmüvészeti Társulat

tavaszi kiállitàsa

a városligeti uj műcsarnokban 1900. április hó 10-től junius 1-ig. Nyitva d. e. 9-től d. u. 6 óráig. Csütörtökön 6-tól 11-ig sétahangverseny.

BUFFET.

Belépő dij egy korona.

Vasárnap d. u. 1 órától 40 fillér.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma kedden

„BOSTENOI“

vagy: Dávid király utolsó törzse.

Holnap szerdán

Szulamith.

Utolsó hét a kitünő áprilisi müsornak.

Pont fél 11 órakor:

Szenzációs! *Hatásos siker!*

Először Európában!

Miss Helena Dupont

a bájos amerikai operette-énekesnő

Fenomenális! Fenomenális!

La et Do

a legjobb francia utcai énekesek.

Ugymint az összes müerők.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővételben Weiss A. nagytőzsde Károly-körut 26.

A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készi tettek.

FOLIES CAPRICE

Ma

nagy ujdonsági est!!

11 órakor:

Die Hochstaplerin.

Bohózat Leitner H.-től.

Megelőzőleg **10** órakor. Megelőzőleg **10** órakor.

Szenzációs ujdonság!

A csonkafülü ember.

Bohózat. F. de Croiset eszméje után irta Etienne. Rendező Rott S.

Személyek:

Bachruch Jeremiás zabnagykereskedő Pfeifer M.
Célia, neje ... Schindlerné G.
Hajnalka, leányuk ... Ferenczy Zs.
Dr. Kazár Ede ügyvéd, mellesleg milliomos ... Rott S.
Dr. Spitz Gerő, idegorvos ... Steinhardt G.
Szimathy Leó hirlapiró ... Fürst B.
Gedeon, Dr. Kazár szolgája ... Peterdi Gy.
Adonyi Mariska mülovarnő ... Jungwirth C.
Lili, szobaleány egy budapesti nagyszállóban ... St. Lengyel G.
James, főpincér ... Echten K.

Ujságáros, távirószolga.

Történik napjainkban, egy elsőrangu budapesti nagyszállóban, Dr. Kazár külön lakosztályán.

A 8182. számu

„Haskötő“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesitése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágositás nyerhető:

Kalmár J.

mérnöki és szabadalmi irodájában

Budapesten, VII. Kerepesi-ut 44.

KÖRUTI FÜRDŐ ÉS GŐZMOSÓ

Erzsébetkörut 51-53.

Göz-, porcellán- és kádfürdők. Téli-nyári uszoda. Hidegviz-cura.

A gőzmosóda gyorsan és gondosan teljesiti megbizásait.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma este **Ifj. Oláh József** kedvelt zenekara játszik. Szinház után teljesen friss vacsora. A gyönyörü téli kerten kivül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas diszes fehérterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Uri Havelock 7 frttól,
Női Havelock 9 frttól,
Fiu Havelock 4 frttól,
Leány Havelock 5 frttól feljebb.

A legjobb csak

a tirolinál

Justitz Leopold,

lodenruha-specialista

BECS,

IX., Währingerstrasse 48.

Telefon 7248. sz.

a tanitók egylete házának az osztr. tourista, a touringclub és számos kerékpáregylet sth. szállitója.

		frt
LODEN	városi öltöny	12.—
LODEN	mencsikoff	12.—
LODEN	hajtókopény	12.—
LODEN	tourista-öltöny	12.—
LODEN	molnár-öltöny	10.—
LODEN	sütő-öltöny	12.—
LODEN	öltöny malomulajdonosoknak	12.—
LODEN	erdész-öltöny	16.—
LODEN	erdőkerülőnek	10.—
LODEN	vihargallér	5.—
LODEN	gamasni	2.50
LODEN	viharkopeny	5.—
LODEN	kerékpáros galler	5.—
LODEN	dress sapkával	
LODEN	minden szinben	10.—
LODEN	iskola-öltöny	8.50
LODEN	iskola-kopeny	4.—
LODEN	ifu-öltöny	5.—
LODEN	ifu felsőkabát	5—
LODEN	uri öltöny	12.—
LODEN	sacco és mellény	8.—
LODEN	vadászöltöny	16.—
LODEN	hegyi kabát	7.50
LODEN	vadászkabát	9.—
LODEN	köpeny	12.—
LODEN	irodakabát	5.—
LODEN	nadrág hosszu	5.—
LODEN	nadrág rövid	4.50
LODEN	felöltő	10.—
LODEN	zekekabát	7.—

valamint minden elgondolható ruhadarab mindenféle fajta lodenből a lehető legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentnevezett cikk jobb minőségben is és minden árváltozatban készletben tartatik. — Minták képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban eszközöltetnek. Nemtetsző alkalmatlanul kicseréltetik vagy a teljes összeg visszaadatik.

Justitz Leopold,

lodenruha-specialista,

Bécs, IX., Währingerstr. 48

Hivatalnok nadrág, szürke, tricot ... 5.50
Hivatalnok zubbony államzöld ... 7.—
Tornanadrág, drap, tricot ... 5.50
Double-hálókabát ... 7.—

Radó Antal:

Költők Albuma

Jelenkori magyar költők verseiből. Harmincöt magyar festőművész képeivel. 28 forint helyett **18 forint.**

Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában **József-körut 18.**

„Pilseni ősforrás“

a pilseni polgári sörfőzde alap. 1842. világhirü gyártmánya

„Münchner Bürgerbräu“

a bajor sörök gyöngye, mint a legjobb palacksörök ajánlhatók. — Rendelések helyben dijmentesen házhoz szállittatnak, vidékre a tartósság céljából a sörök pasteurizálva küldetnek. Rendeléseket elfogad az alant jegyzett cég mint vezérképviselőség:

MEZEY és TÁRSA Budapest, IX., Ranolder-utca 4.

TELEFON 58—80.

Budapest egyedüli szakszerü intézete.

Fehérneműek tisztittására saját kocsijainkon költségmentesen háztól elvitetnek és haza is szállittatnak.

Mosás előtt a fehérneműek átvizsgáltatnak és szükség esetén kijavittatnak.

„HATTYU“

gőzmosó- és tisztitó-intézet

vegyi tisztitás és mü-festészet

BUDAPEST,

VII., Gizella-ut 26. sz.

saját gyár.

Elvállal legszebb kivitelre fehérnemü mosást és vasalást **magánosok, szállodák, kávéházak, vendéglők** és **üzletek** részére. A n. é. közönség szives pártfogását kéri:

A Hattyu gőzmosó- és tisztitó-intézet igazgatósága.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Megtekintésére a gyár a n. é. közönség rendelkezésére áll.

TELEFON.

A mosás minden chemiai szerek nélkül történik.

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üditő ital és gyógycélokra szolgál.

Ajánlják:

Dr. Korányi és **Dr. Kétly**

egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségeknél stb. kitünő sikerrel használtatik. Árak vidékre kőbányai vasut állomásra szállitva

1 láda 30 nagy palack ... 17 K. 50 f.
1 „ 30 kis palack ... 13 K.

a fogyasztási adót is beleértve.

A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltatik.

Budapesten kapható minden füszer- és csemege-kereskedésben és poharanként a „Quisisana Automata Buffet“-ben is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak

MEGRENDELÉSI HELY:

Királysörfőző Budapest-Kőbánya.

Parád gyógyfürdő.

Vastimsós fürdőkkel és hidegvizgyógyintézettel, égvényes-kénes savanyuviz és természetes arzén vastartalmu forrásvizekkel. Lakások ujonnan épült 20 ölcsö szobával kibővittettek, a vendégek élelmezéséről Verseghy István jóhirü konyhája gondoskodik. Az évad május 15-től szeptember végéig tart. Az előévad május 15-től junius 20-ig, főévad junius 21-től augusztus 20-ig, utóévad augusztus 21-től szeptember végéig tart. — Az elő- és utóévadban a lakások 30%-kal olcsóbbak. Ingyen prospektussal és minden felvilágositással készségesen szolgál

A fürdőigazgatóság.

NAGY
MINTA BUTOR-ELADÁS

az eddig, **mintát képező** és dus választékban raktáron levő
szalon-, ebédlő-, háló- és uriszoba berendezések
a legszolidabb és legdivatosabb kivitelben, **ezek teljes kiárusítása miatt minden elfogadható áron eladatnak.** Vidéki megbizások vászon és rekeszbe csomagolva biztositva elküldetnek.

Szabó Ferenc és Társa butoriparosok Budapest, kerepesi-ut 12.

Ideg- és nemi betegségek

makacs vér- és bőrbajok, mint gyengeségi állapotok **radikális gyógyitására páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk**

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
RENDELŐ-INTÉZET
Budapest,
VI. ker., Teréz-körut 44. I. emelet.
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

Rendelés d. e. 8—1-ig d. u. 2—8-ig.

Levelekre dijmentesen válaszoltatik. Prospectus ingyen.

Kizárólag egyedüli főraktár

valódi francia és angol **gummi-** és **halhólyag különlegességekben** tucatja 1.20 krtól 6 frtig. **Parisi óvspongya Safeti Spongyes 4 frttól 6 frtig.** ***Pessarium occlusivum,* hölgyeknek nélkülözhetlen,** drb 1.50—2 frt. Megrendeléseket pontosan, a legnagyobb diskréció mellett eszközöl

Radványi L.

sérvkötő- és sebészeti-kötszergyár
Budapest, VII. Erzsébet körut 36.

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek ujabb alkotásai után.

Finom fénynyomat. Hazai készitmény.
Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te.
Bihari Sándor: Munka után.
Innocent Ferenc: Fátyoltánc.
Karvaly József: Vásárfia.
Konek Ida: Havasi pásztorok.
Margitai Tihamér: Ronót Pál históriája.
Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban.
Márk Lajos: Terefere és Szerelmi dal.
Neogrády Antal: Vesztett boldogság.
Senyei Károly: Szökőkut, Kecskepásztor.
Szenes Fülöp: Kása nem étel.
Telcs Edé: Enyelgés.
Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés.
Neogrády Antal: Az erdő titka.
Pechán József: Utolsó gyufa.
Vajda Zsigmond: Kedélyes birák.
Vajda Zsigmond: Kedves iró.

20 darab ára **1 frt** bérmentes küldéssel.

Megrendelhető a
Budapesti Napló
kiadóhivatalában
VIII. József-körut 18. szám

„The Gresham"
életbiztositó-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Budapest,	Ausztriai fiók: Bécs,
Ferenc József-tér 5. és 6. a társaság házában.	Gisellastrasse 1. sz. alatt a társaság házában.

A társaság vagyona 1896. december 31-én ..... korona 157,805.340.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1896. dec. 31-én.... „ 28,670.916.—
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések, valamint visszvásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.) ..... „ 339,497.900.—
Az 1896. évben a társaság 8654 kötvényt állitott ki ..... „ 80,577.950.—
összeg értékben. Csekély díjfizetés mellett a társaság előnyös jelzálogkölcsönbiztositásokat is köt, a ház, vagy a földbirtok tehermentesitésére, a birtokos elhalálozása esetére. — Prospektusokkal és életbiztositási díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit és felvilágositással a jelzálogkölcsönbiztositást illetőleg, továbbá ajánlatokkal díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a ***magyar és osztrák fiókok.***

Dr. Egger-féle injektió

(Injektio Hamamelis Virginica) Kitünő, gyorshatásu szer fiatal emberek uj vagy régi bántalmai ellen. — **Számtalan elismerés!** Föllülmulja az összes külföldi készitményeket. — **Orvosilag is ajánltatik.**

Ára: 1 üveg 1.40 kor. A pénz előzetes beküldése után, bérmentve **2.20 korona**
Szétküldés naponta.

Nem titkos szer, hanem a Hamamelis tropikus növényből lelkiismeretesen készült gyógyerős párlat.

Budapest, Nádor-gyógyszertár.
VI. Váci-körut 17. szám.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 óráig; este 7—8 óráig.
Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat.
Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Gabonaköménypálinka E. Lichtwitz & Comp.

Tiszta párlat 1 literje 2.70 kor. ½ „ 1.45 „ **gyomorerősitő,** emésztést elősegitő.

cs. és kir. szállitó, Troppau. Kapható az összes nagyobb füszeres- és csemegeüzletekben.

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatumai, az ujkor legkiválóbbjai.

Hotter sertéspora
I. és II. szám.

Legjobb diätetikus szer az étkedv, tehát a sertések hizásának előmozditásához, orbáncnál különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használandó.

Agril-táppor
lovaknak és szarvasmarháknak.
I csomag 80 kr.

Kitünő pótlék az abrakhoz, hogy az állat egészséges és erős maradjon, vese-, máj-, hólyag- és idegbajoknál használandó.

Hotter-tréningfluidja, mosóviz lovaknak és szarvasmarháknak **1 üveg 1 frt 20 kr.**
Az inakat és izmokat a legmagasabb korig is friss erőben tartja, az állat, bedörzsölések után, a legerősebb munkát és tréninget kiállja. Megerőltetésekből származó bajoknál mint bénaságnál, rheumánál és merevségnél is meglepő eredménnyel használtatik.

Hotter absorbinoija, kozm. mosóviz lovaknak. **½1 üveg 6 frt, ½ üveg 3 frt 50 kr.**
Eltávolit mindenféle kinövést és zsiros lerakodást, anélkül, hogy a szőrt elpusztitaná. Erősit megtámadott és gyenge inakat, eltávolit és elpusztit az izmokról minden hujykot és meggátol minden gyuladást; különösen bevált epénél, csülökdaganatnál, gumónál, vastag térdeknél, eltávolit butykokat az inakról, vastag bokát, daganatot, a hol azok fellépnek. Elmulik a tőrd remegése, és gyógyit mindenféle rüzödást.

Főraktár: Apotheke „zum heil. Josef", Bécs, XII/2, Schönbrunnerstrasse 182/P. Főraktár Magyarország részére: **Török József gyógyszertára Budapest, Király-utca 12. sz.**
Raktár a legtöbb gyógyszertárban és droguériában — Tessék a védjegyre vigyázni.

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok mükincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyüjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedrét formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fil.

Megjelenik havonként kétszer.

Igazgató: LAURENCIC GYULA.

A magyar kiadás szerkesztője: Boross Vilmos.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörü diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, müvészi elrendezése és fényes kiállitása, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrangu alkotásként hódit majd az egész müvelt világon. — A mübe felölelt képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag mükincseinek, az olasz vidék bejárható ismerete s az ottani épitészet, festészet és szobrászat páratlan müveinek alapos tanulmányozása alapján választattak össze és rendeztettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrét oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és mükincseinek, lebilincselő szöveg szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt. — E mü össze nem hasonlitható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátlanul nyomott clichéivel; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabásu müvet, melynek értéke minden időben maradandó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb köreiben éppen ugy, mint a müvészetet kedvelők, müvészek és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmü egyuttal nélkülözhetetlen munka a müvészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsü müvészi teljesitmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtatnak a

„Budapesti Napló" kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körut 18.)

Előfizetési ár:

6 füzetre **7** korona **20** fillér. | **18** füzetre **21** korona **60** fillér.
12 „ **14** „ **40** „ | **30** „ **36** „ **—** „

A kiadóhivatal, ***Budapest, V., Mérleg-utca 11. szám.***

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után kéthetenként egy-egy ujabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 2 kr. Címmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. zsinczári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra nyugtalanok felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és **ELŐFIZETÉSEK** felvételének a **BUDAPESTI NAPLÓ** részére **a kiadóhivatalban** József-körut **18.**, *valamint a következő dohánytőzsdéiben:*

Breuer növérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Sopron: V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksane, Andrássy-ut 38.

Szanto Mór tőzsdéjében Kecskeméti-utca 14.

Weltzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Blockner J. hirdetési iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetési iroda V. Fürdő-utca 4.

Fischer J. D. hirdetési iroda IV. Zsinagóra-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetési iroda IV. Váci-utca 9.

Haasenstein és Vogler hird. iroda V. Dorottya-u. 9.

Leopold Gyula hirdetési irodája VII. Erzsébet-kör ut 14.

Mosse Rudolf hirdetési iroda VII. Károlykörut 9.

Schwarcz József hirdetési iroda V. Marokkó-u. 4.

Tánczer Gyula hirdetés iroda IV. Szervitátor 8

Karolin 27.
Csütörtökön 26-án, várom d. u. 3 órakor a Fazekas téri propeller állomáson. Budán — leghőbb vágyam e találkozás — a mondani valókat nem birom már tollba venni — szivem ügye bárhogy, döljön el. Hü lelkemben mindig fog élni T. 6059

Levelező.
Levele van a kiadóban. 2890

4 éves
barna, fekete szemü kis leányomat egy finomabb családhoz szeretném örökbe adni. Salétrom-utca 4. ajtó 3. 6056

Két csinos
fiatal asszonynyal vagy hölgyveckével óhajt levelezni, két jó barát szórakozás céljából. Leveleket a kiadóba „Kurucbarátság" cimen kérnek. 2884

Kellemes
szórakozást keres két fiatal ember. Tanácsokat kérnek fiatal asszonyokktól „Jó tanács" cimen a kiadóba. 2883

Ferenc József-
hidnál Budán, szerda délután bizonyosan várom, A...6 T...s. 6061

Gyakornok
jó házból, ki a kereskedelmi akadémiát sikerrel végezte és a magyar és német nyelvet teljesen birja, budapesti gyár irodájában kezdő fizetéssel azonnali belépésre keresteik. Ajánlatok „Q. S. 7779" alatt Haasenstein és Vogler (Jaulus és Társa) Budapest, Dorottya-utca 9. küldendők.

Állandó és jól jövedelmező foglalkozást találnak megbizható intelligens urak, egy igen előkelő nagy vállalatnál. Bővebbet Budapest, IV. Váci-utca 25. sz. II. em. 1. ajtó alatt, naponta d. e. 9—11 óráig.

Megyei felügyelő.
A monarchia legelőkelőbb gyermekbiztositó intézete, magas javadalmazás, későbbi állandósitás mellett, nagy ismeretség és összeköttetéssel biró egyéneket alkalmaz. Ugyanezen intézetnél még néhány jól jövedelmező főügynökség kiadó. Szives levélbeli megkeresések „2400" jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési irodájába Budapest, Váci-utca 20. sz. alá kéretnek.

Okleveles
tanitónő, zongora és nyelvismerettel, délelőtt és délutáni órákra ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 6058

Expediciós leány
felvétetik, értekezhetni lehet délután 4—6-ig. Cim a kiadóhivatalban.

Alkalmazást
keres egy végkielégitett vasutas kitünő bizonyitványokkal, ki minden irodai munkára alkalmas. Esetleg 5—600 korona óvadékkal pénzbeszedő, vagy pénztárnoki állást is elfogad. Cim a kiadóban. 2851

Óvadékképes
29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnoka, mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000—3000 korona." 2723

Jogtanácsost
keres fővr. koronaszövetkezet, mely **specialitás** jellegénél fogva szépen fejlődik. Fővárosi ügyvédek, kik jelentékenyebb tőkét helyezhetnek el, jelentkezhetnek. Cim a kiadóhivatalban. 6038

Előkelő
magyar állami hivatalnok a legszerényebb feltételek mellett házfelügyelői állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2345

Mosónőt
keresek, ki a fehérneműt nem rontja s azt javitani tudja. Cim a kiadóhivatalban. 2385

Kitünő gyermekruha varrónő,
A nagyrabecsült előkelő hölgyközönség figyelmét bátorkodom ezennel felhivni, miszerint a legelegánsabb és a legkényesebb izlésnek megfelelő gyermekruháimat jutányosan elvállalok. Joél Mór ur gyermekruha-szalonjában évekig működtem. Cim e lap kiadóhivatalában. 2754

5 keresek bérletet,
körülbelül 7—800 hold terjedelmüt, lehetőleg közel községhez vagy állomáshoz, jó fekete talaj. A szántó legalább 3/4 részét tegye a birtoknak, ha mind szántó még jobb. Kellő mennyiségü és jó karban levő gazdasági épületek és dohánytermelés megkivántatik. Ugynököket dijazok, tulajdonosokkali való érintkezést előnyben részesitek. Cim a kiadóban megtudható. 2873

Egy jó forgalmu
uri-, női-divat és rövidáruüzlet egy 60.000 lakossal biró városban kedvező feltételek mellett azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6043

Egy elegánsan
berendezett **bónapos szoba** előszobával, egész külön bejárattal a Váci-körúton, közel a Törvénykezési Palotához, fiatal orvos vagy ügyvédnek is igen alkalmas, májusra kiadó. Cim a kiadóban. 2865

Ujpesten
közel a Lehel-utcai villamoshoz kedvező feltételek mellett eladó egy kis ház négy lakással, kis kerttel és udvarral. Cim a kiadóban. 6062

Ujból!
Bevezettem a szezón beálltával, hogy 1 darab elegánsan kidolgozott Makartnagyságu képet is 1 frtért lehet készittetni. Vidéki kis képek utáni nagyitások jutányos árban lelkiismeretes kivitelben, pontosan eszközöltetnek. Waitzner fényképészeti müintézetében Budapest, Erzsébet-körut 20. sz. I. em.

Mahagoni
zongora 1 évig használt, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 6064

Sarokház
Ujpesten eladó vagy bérbeadó, jövedelem 1182 frt vételár 11 ezer, 6000 teher. Cim a kiadóban. 6063

Jobb
izraelita családból való tanuló teljes ellátást kaphat distingvált családnál, a Kerepesi-ut közelében. Cim a kiadóhivatalban. 2888

Teljes ellátást
kaphat egy tisztességes uriember, egy intelligens urnőnél a Dohány-utcában, a két szinház közelében. Cim a kiadóhivatalban. 2889

Gyárihivatalnokok figyelmébe.
A Linzergyárral szemben egy csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5867

Butorvevőknek
különös alkalma nyilik jó, szolid butorokat a legmodernebb kivitelben legjutányosabb árakon bevásárolni, Kecskeméti-utca 6. sz. I. em. a. 10.

Kiadó.
Egy butorozott szoba és konyha a Hermina-uton, a villanyos vasuti megállóhely közvetlen közelében, gyönyörü helyen, jutányosan kiadó a nyári időnyre. Cim a kiadóban. 2869

Csinos
fiatal intelligens urinő ajánlkozik jobb üzletbe pénztárosnőnek, elárusitónőnek, szép irással bir, irodába is alkalmas, esetleg biztositékkal is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 2857

Kerékpár
(Styria) alig használt és egy 16-os Lancaster (Pipper-fegyver) jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 2881

Irodai munkát
keres szerény feltételek mellett iskolázott fiatalember. Cim a kiadóhivatalban. 2880

Különbejáratu
féregmentes, tiszta, csinos butorozott szoba a Teréz-körúton azonnal kiadó az Andrássy-ut (Oktogon) közelében. Cim a kiadóhivatalban. 2866

Keresek
jó forgalmu dohánytőzsdét, szatócsüzletet vagy kávéházat, mi egy fiatal özvegynőnek megfelel mielőbbi átvételre; csakis bebizonyult életképes üzleti ajánlatok vétetnek figyelembe. Cim a kiadóhivatalban megtudható. 2870

A fenyüfák
kiültetésének legalkalmasabb ideje (ápr. 15-től május 15-ig) közeledik!
Készletben van 30,000 drb.

Árak:
Picea excelsa (Fichte) Jegenyefenyü 10—30 cm. magas 1 drb 24 fill. 100 drb 16 korona.
Ugyanaz 30—60 cm. magas 1 drb 50 fill. 100 drb 30 korona.
Ugyanaz 60—90 cm. magas 1 drb 70 fill. 100 drb 50 korona.
Ugyanaz 90—110 cm. magas 1 drb 90 fill. 100 drb 70 korona.
Ugyanaz 110—150 cm. magas 1 drb 1 korona 10 fill. 100 drb 90 korona.
Pinus austriaca (Feketefenyü) 10—30 cm. magas 1 drb 30 fill. 100 drb 20 korona.
Ugyanaz 30—60 cm. magas 1 drb 50 fill. 100 drb 40 korona.
Pinus communis (Erdei fenyü) 60—90 cm. magas 1 drb 70 fill. 100 drb 60 korona.
Larix (Luchfenyü) 120—150 cm. magas 1 drb 1.30 kor. 100 drb 110 kor.
Ugyanaz 150—200 cm. magas 1 drb 1.50 kor. 100 drb 130 kor.
Pinus Strobus (Tömjénfenyü) 1 drb 1.50 kor. 100 drb 130 kor.
Abies balsame (nemes fenyü) 1 drb 70 fill. 100 drb 50 korona.
Ezenfelül szabadon tenyésző **külföldi (exoticus)** tüvelvüek 30 fajban, a legkülönbözőbb szinváltozatokban, kezdve a legsötétebb kékes zöldtől az ezüst-fehér és aranysárga szinváltozatig.
1 drb nagyság szerint 1 koronától 6 koronáig.

Rozsatövek.
Ezidei téli nemesitvények részben viraggal, 1 drb magasdereku 60 fill. 100 drb 50 korona.
Részletes képes árjegyzéket kivánatra küld:
Gróf Batthyány Zsigmond-féle uradalom intézősége,
Csendlak, posta: Vasferencfalva. 10366

Köhögésnél,
rekedtségnél vegyenek 30 krért Réthy-féle pemetefücukorkát.

Klattaui világhirü
disz- és óriási-szegfü
mint különösen páratlan különlegességet ajánlj erős szép példányokban:
I. Elite választék 1 drb 4 kor.; 7 drb 20 korona.
II. Óriási szegfü I. r. választék kiállitási és reklám mintafajta 10 drb 14 korona.
III. Óriási szegfü II. r. választék 10 drb 8 korona.
IV. Pompás szegfü I. rendü 10 drb 5 korona.
V. Kerti szegfü, csak telj. 10 drb 2 korona
VI. Rem. szegfü 10 drb 6 korona
Elite óriási virág teljes fuchszia 10 drb 3 korona
Vanilia sötétkék és vegyes 10 drb 2 kor. 40 fillér.
Angol pelarg extra választék 10 drb 7 korona.
Angol pelarg. II. r. választék 10 drb 5 korona.
Pelargonium skárlát teljes 10 drb 3 korona.
Gumós begonia extra vál. 10 drb 7 korona.
Gumós begonia II. r. vál. 10 drb 4 korona.
Valamint legjobban bevált rózsa-fajtákat és más növényeket katalogus szerint, melyet ingyen és bérmentve küldök. Levelezések magyarul, németül, csehül és lengyelül.
DROZDA A. J.
szegfü és rózsa kiviteli kertészete, Klattau, Csehorsz.

Francia bonne
superieure, gépvarrásban, és közimunkákban jártas, 180 frt évi fizetés; 2 **francia** játszótárs, 15—16 évesek, 60 frt évi fizetés és utiköltségek megtérítése Franciaországból 2 évi szerződéssel; továbbá egy **francia szobaleány,** (állást keres nem gyermekek mellé) és egy **francia bonne superieure,** jól zongorázik, állást keresnek Pfeiffer Ferenc ügynöksége által, Budapest, Hársfa-utca 42. sz. 6057

Egy elegáns
uraságí kucsir kocsi helyszüke miatt jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 6065

Elveszett
hétfő délután a Zugligeti és Attila-utca közt egy **fekete selyem napernyő** acélfogantyuval. Atadandó illő jutalom mellett: Hungária-szálloda 108. 6066

Szolid árak.
MAUTNER • HENRIK
butorszállitási és beraktározási vállalat
BUDAPEST,
VIII., József-körut 21.
Száraz raktárak

Záloghózi
cédulákat veszek. Eladok 13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 frtról kezdve, dus választék mindennemü ezüst müvtvös tárgyakban, arany férfiláncok kőlöggyel, grammja 85 kr., masszív arany gyürük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt. Grünberger Ármin Béla örökösei Budapesten, IV., Városház-tér 9., I. em. 23. Harisbazar. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. **Részletfizetésre is.**

Butor
készpénzért vagy
részletfizetésre
legolcsóbban
FUCHS BÓDOG-nál
BUDAPEST,
József-körut 26.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Felhivás!
A tavaszi idényre felhivjuk figyelmét Magyarország uraságainak, kik **szolgálkat, kocsisaikat** divatosan, jól és olcsón akarják öltöztetni,
Schwarz M. L.
Budapest, V., Váci-körut 4. sz. kizárólagos libériakereskedésére, hol a legnagyobb választékban, minden nagyságban és szinben um. magyar, mint német és francia libériák raktáron tartatnak. Különlegesség: himzett **kocsiszőr** minden szinben és nagyságban a legnagyobb választékban.

Butor
ugy készpénzért, mint részletfizetésre
legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig **legjutányosabban** kapható
Ehrentreu és Fuchs
testvéreknél
BUDAPEST,
VI., Teréz-körut 8. sz.
(Andrássy-ut közelében.)
Képes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

CSIZ
ezidőszerint a legerősebb
Jód-Brom-Forrás-Fürdő,
Éghajlata száraz, meleg; gyógyeredmények meglepők. Fürdőévad május 1-től szeptember végéig. 180 kényelmesen felszerelt lakszoba; szanatórium, gyógytár; zongora-, olvasó-billiárd-terem; lawn-tennis; térzene. Katonatisztek, államhivatalnokok május 1-től junius 15-éig és augusztus 15-től szeptember végéig gyógy- és fürdődij tekintetében 50% kedvezményben részesülnek. Hivatalos fürdőorvos: Dr. Sassy János. **Kimeritő prospektusokkal szolgái kivánatra a fürdőigazgatóság Csiz por Rima-Szecs.** Az évad alatt posta és táviróhivatal helyben. Csiz a Felső-Miskolci vasutvonal állomása.

Uraságí butorokat
villa vagy szálloda berendezéseket, szőnyegeket, lámpákat, olajfestményü képeket, veszek és eladok vagy ujakkal becserélek. Nagy raktár használt és tiszta állapotban levő baroque, angol, ó-német és antique stylü háló, ebédlő, szalon és uri szoba berendezések, valamint szőnyeg, lámpák és valódi olajfestmények egyszerü politirozott és matt butorokban. **Budapest, Kerepesi-ut 64. I. em.**

Magy. kir. államvasutak Igazgatóság.

Hirdetmény.
Magyar vasuti kötelék.
A magyar vasuti kötelék forgalomban 1900. évi junius hó 1-én II. rész 1. füzet megjelöléssel uj dijszabás lép hatályba, mely közvetlen dijtételeket tartalmaz egyrészt a magy. kir. államvasutak valamennyi budapesti és a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság Budapest állomása, másrészt az aradi és csanádi egyesült vasutak, a győr-sopron-ebenfurti vasut az eperjesbártfai h. é. vasut, a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut, a szamosvölgyi vasut és torontáli h. é. vasut, végül a magy. kir. államvasutak és az általuk kezelt h. é. vasutak állomásai között való forgalomra.
Ezen dijszabás, mely által az 1897. évi szeptember hó 1-től érvényes hasonlóan jelzett dijszabás két pótlékával együtt hatályon kivül helyeztetik, f. évi május hó közepe után a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál (Csengery-utca 38. szám) továbbá a részes vasutaknál 4 koronáért lesz megszerezhető.
Budapest, 1900. április hó 16.
A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyuttal a részes vasutak nevében is.
(Utánnyomás nem dijazt.)

ERÉNYI-féle
Ichtiol-Salicyliból egy tégely megszüntet: **hörviszketeget,** mindennemü **sömörbetegséget,** hőrlüget, izzadást. Szagtalan. Ártalmatlan. 1898

Arany János-utca 34. sz
Butor beraktározás. Garde-Meuble.

Garçon-butorok.
Egy németországi gyáros, kinéhány hónapig IV. ker. Káplán-utca 32. sz. I. em. lakott, **teljes lakberendezését eladta és ez jutányos áron kapható.** Ezenkivül nagy választék háló-, ebédlő-, szalon uriszobákban barok-, ó-német-, angol-, renaissance stylusban, szőnyegek, valódi olajfestmények és egyes butordarabokban. Ugyszintén keveset használt butorok azonnal készpénzfizetés ellenében vétetnek és eladatnak Kerepesi-ut 64. sz alatt az I. emeleten.

Hallatlan
árleszállitás.

Betyárok.
Történetek az alföldi rablóvilágból gr. Ráday korából.
Előbb 2 K. most 80 fillér.

Bródy:
Fehér könyv. Uj regény és egyéb dolgozatok. 1-ső kötet.
Előbb 2 K. most 1 K.

Darwin:
Az ember származása és az ivari kiválás.
Előbb 3 K. most 1 K.

A szabadság vértanui.
Regényes korrajz.
Előbb 2 K. most 1 K.

Egy szegény ifju története.
Feuillet Octave-tól.
Regény.
Előbb 2 K. most 60 fill.

A világ vége.
Flammarion Camillól 43 képpel.
Előbb 2 K. most K. 1.10

Mámoritó történetek.
(Maupassant.)
Előbb 1.60 most 60 fill.

Jó madarak.
(Ujdonság!)
(Gutius) Ujabb törvényszéki karcolatok.
Előbb 2 K. most 60 fill.

Megrendelhető a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, utánvéttel vagy a pénz beküldése ellenében.
2 koronán alóli rendelések csak az összeg előzetes beküldése ellenében eszközöltetnek.

CRÈME DE FANCHON
a 3 szív védjegyével.
Rögtön finomító és szépitőarckrém. Legjobb a világon! Ártalmatlan! Zsirtalan!
Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K.
Főraktár: „URSITS" gyógyszertár Budapest Rákóczy-ter. Vidékre 10 filler többet beküldése után franko.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Ülői-ut 25.